

Adventismus

historická perspektiva a současnost

2002

Aleš Franc

ÚVOD	4
1 STRUČNÁ HISTORIE	5
1.1 Počátky adventistického hnutí	5
1.1.1 William Miller	5
1.1.2 Millerité	6
1.1.3 Ellen Gould Whiteová	7
1.1.4 Církev adventistů sedmého dne	9
1.1.5 Statistika	10
1.2 Církev adventistů v České a Slovenské republice	12
1.2.1 Historie	12
1.2.2 Vzdělávání	12
1.2.3 Misijní aktivity	13
2 UČENÍ CASD	15
2.1 Teologická sebereflexe	15
2.2 Biblistika	15
2.2.1 Verbální a myšlenková inspirace	15
2.2.2 Nedostatky Písma	16
2.2.3 Velké a malé světlo	16
2.3 Christologie	17
2.3.1 Kristus – stvořitel všech vesmírných lidí	17
2.3.2 Obecný dar víry v Krista	18
2.3.3 Syn člověka v zahradě Eden	18
2.3.4 Velký spor	19
2.3.5 Soud Boží nebo soud Boha?	19
2.3.6 Michael bojuje s drakem	20
2.3.7 Bůh se hájí před mimozemšťany	20
2.3.8 Kříž který zachraňuje Boha	21
2.4 Antropologie	22
2.4.1 Helénismus a křesťanství	22
2.4.2 Život a smrt z pohledu Písma	22
2.4.3 Život a smrt z pohledu adventistů	23
2.4.4 Věčné peklo - představa křesťanů?	25
2.5 Soteriologie	26
2.5.1 Všichni lidé dětmi Božími	26
2.5.2 Kristus, spasitel mimozemšťanů	27
2.5.3 Ještě není dokonáno	28
2.5.4 Kristus ztratil víru	28
2.5.5 Netrestající Bůh	29
2.5.6 Tři dny a tři noci	29
2.5.7 Nezaplatil pouze Syn	30
2.5.8 Byl Kristus oddělen od Boha?	30
2.5.9 Zemřel Kristus věčnou smrtí?	31
2.5.10 Trestal Otec Syna?	32
2.6 Učení o nebeské svatyni	33
2.6.1 Numerické předpoklady	33
2.6.2 Nebeská svatyně	34
2.6.3 Kristus vchází do svatyně	35
2.6.4 Služba v první části svatyně	35
2.6.5 Služba v druhé části svatyně	36
2.6.6 Vyšetřovací soud	37
2.6.7 Nebeské stěhování	38
2.6.8 Je dokonáno	39
2.6.9 Smíření na kříži či ve svatyni?	39

2.6.10	Kristus pravým veleknězem	40
2.6.11	Problémy s odpuštěním hříchů	42
2.6.12	Jak křesťané chápou Danielovo proroctví?	42
2.7	Zákon, sobota a desatero	45
2.7.1	Desatero, věčný Boží zákon	45
2.7.2	Mravní a obřadní zákon	45
2.7.3	Desatero před stvořením světa	46
2.7.4	Adam, přestupník desatera	46
2.7.5	Kristus, přestupník desatera	46
2.7.6	Čisté a nečisté	47
2.7.7	Sobota, pečeť živého Boha	48
2.7.8	Sobota, pečeť církve ostatků	49
2.7.9	Spasení z milosti skrze desatero	50
2.7.10	Má desatero svůj původ v nebi?	51
2.7.11	Existují dva zákony?	51
2.7.12	Musí křesťané světit sobotu?	52
2.8	Eklesiologie	53
2.8.1	Izrael zavržen	53
2.8.2	Apostase	54
2.8.3	Reformace	55
2.8.4	Postupné světlo	56
2.8.5	Ostatek	57
2.8.6	Pozdní déšť	58
2.9	Pneumatologie	59
2.9.1	Dar proroctví	59
2.9.2	Proroctví v praxi	60
2.9.3	Hlas Ducha nebo epilepsie?	62
2.10	Eschatologie	63
2.10.1	Svět před příchodem Krista	63
2.10.2	Dravé šelmy vládnu světem	64
2.10.3	Neděle namísto soboty	65
2.10.4	Tři nečistí duchové	65
2.10.5	Velké soužení	66
2.10.6	Falešný Kristův příchod	67
2.10.7	Skutečný Kristův příchod	68
2.10.8	Millenium	69
2.10.9	Svázání satana	70
2.10.10	Druhé vzkříšení	71
2.10.11	Verdikt posledního soudu	72
2.10.12	Nové nebe a nová země	73
3	ZÁVĚR	75
3.1	Souhrn doktrín	75
3.2	Podobnosti a shody v učení adventistů a Svědků Jehovových	77
3.3	Srovnání některých adventistických učení s milenialismem	78
4	LITERATURA	79
5	PŘÍLOHY	81

ÚVOD

Tato práce vznikla jako odezva na akci Církve adventistů sedmého dne NET 98, ve které teologové adventistického hnutí nabídli příslušníkům jiných církví vzdělávání pomocí biblických kurzů. V těchto kurzech pak byli uchazeči školeni v učení adventismu a následně vyzváni k opuštění svých církví a vstupu do Církve adventistů sedmého dne (dále jen CASD).

Tento akt, který byl mnohými církevními představiteli označen jako skandální, vedl proto autora této studie k hlubší reflexi předkládaných kurzů a jejich komparaci s oficiálními věroučnými tezemi CASD. Bylo zjištěno, že v kurzech je předkládáno standardní adventistické učení, které bylo rozeznáno jako heterodoxní v rámci křesťanského dogmatu. Tato komparace byla podrobena biblické kritice v intencích širší, zejména evangelikální ortodoxie. To znamená, že například adventistická eschatologie byla konfrontována s premilenialismem, který byl ještě donedávna převládající eschatologií, sdílenou širším spektrem evangelikálních církví. Tam, kde nebyla tato komparace možná, byla provedena pouhá deskripce a kompilace předkládaných doktrín. Vyznění práce je tedy apologetické nejen z hlediska evangelikalismu, ale i z hlediska obecné, křesťanské ortodoxie.

Samotná práce se snaží nejen o zmapování současného adventismu resp. jeho věrouky, ale reflektuje i dějinná východiska jeho vzniku. Součástí práce je i podrobnější aparát, který se snaží popsat prameny adventistických doktrín, které vycházejí z některých nekřesťanských náboženství a kultů. Posléze jsou závěry práce srovnány i s dalšími, současnými kulty, které mají stejnou historickou podstatu, jako CASD. Sem patří učení Svědků Jehovových. Z těchto souvislostí vyplývá i exkluzivní, apokalyptická sebereflexe adventismu a snaha jeho protagonistů o misií mezi příslušníky ostatních, křesťanských církví.

Autor této práce se domnívá, že by v současné době mělo dojít k přehodnocení adventismu jako takového, který je dnes, v rámci sílicích ekumenických tendencí, považován za součást historického křesťanství. Tento však právě v těchto tendencích nalézá půdu pro misií uprostřed stávajících církví.

STRUČNÁ HISTORIE

1.1 Počátky adventistického hnutí

1.1.1 William Miller

Za pionýra adventistického hnutí je považován původně americký farmář, rodák z Nové Anglie, William Miller (1782 – 1849). Byl to skeptik a individualista, který viděl obrodu společnosti ve vlastenectví a národní hrdosti, a proto se roku 1812 přihlásil jako válečný dobrovolník do války s Brity. Poté, co se vyznamenal v bitvě u Plattsburgu, vrátil se domů do Low Hamptonu, na rodinnou farmu státu New York, kde kvůli své matce navštěvoval místní baptistický sbor. O svém obrácení později napsal: „Byl jsem tak mocně usvědčen, že jsem uznal, že Písmo musí být Božím zjevením. Stalo se mým potěšením jej číst, v Ježíši jsem našel přítele“.¹

Po soukromém studiu Bible došel k závěru, že zde objevil ohromující informaci. Kristus se viditelně vrátí na tuto zemi. A nejen to, datum jeho příchodu se dá spočítat. Určil ho na období mezi 21. 3. 1843 a 21. 3. 1844. K tomuto závěru došel kolem roku 1822. Po upřesnění výpočtu byl den údajného Kristova příchodu stanoven na 22. října 1844. Východiskem Millerovi byla osmá a devátá kapitola starozákonní knihy Daniel. Miller cítil velké vnitřní puzení s tímto objevem vystoupit veřejně. Učinil tak po „vnitřních zápasech“ v roce 1831. Po sérii kázání v různých sborech nakonec obdržel „Doporučení k duchovní službě“ od čtyřiceti tří pastorů různých denominací.² Je však dobré vědět, že Millerovy výpočty nebyly zdaleka originální, neboť ke stejným závěrům došel v roce 1787 J. Wood a spolu s ním 20 badatelů na „Prorocké konferenci“ v Albury Parku v Anglii.³

Odezvou na Millerova kázání vzniklo adventní hnutí, které se skládalo z mnoha kazatelů z řad baptistů, metodistů, kongregacionalistů, luteránů, episkopálů a holandských reformovaných. Adventistický popularizátor a kazatel G. E. Vandeman k tomu poznamenává: „Během krátké doby zalily celou zemi vlny náhlého probuzení a mnohá tisícová shromáždění plnila obrovské stany a schůzovní síně, aby slyšela tu burčující zprávu o Kristově návratu“.⁴

Adventní probuzení začalo pronikat daleko za hranice USA, zejm. do Jižní Ameriky a Německa. V roce 1844 vycházelo na území USA již 25 adventistických časopisů a konala se misie od domu k domu. Jeden z předních adventistických kazatelů, Josef Wolff, který očekával Kristův fyzický příchod v roce 1847, dokonce na toto téma kázal Kongresu

1 Vandeman, G. E. Co se mi líbí na, s. 96

2 Tamtéž, s. 97

3 Daniels, A. G. Trvalý dar prorocství, s. 152-153

4 Vandeman, G. E. Co se mi líbí na, s. 97

Spojených států.⁵ V té době se Millerité ostře obraceli proti denominačním církvím, které považovali za „Nevěstku ze Zjevení“ a „Babylon“.⁶ V roce 1843 dokonce vyšla v jednom adventistickém časopise výzva „Vyjděte z něho, můj lide“.⁷ Na vrcholu vzestupu této vlny se k Millerovu poselství hlásil jeden milion lidí z tehdejšího celkového počtu 17 miliónů obyvatel. Klasické křesťanské denominace, které pochopitelně ztrácely množství svých členů, zakázaly adventistickým kazatelům službu v jejich modlitebnách, což si Millerité vysvětlili jako pronásledování pravých křesťanů.

Adventní horečka vyvrcholila 22. října 1844, kdy se měl Kristus vrátit ve své slávě na zem. Jeho příchod se však nekonal. Toto období proto sami Millerité nazývají jako „velké zklamání“. Zdaleka však neznamenalo konec hnutí. Následovníci Millera, jak už to v podobných případech bývá, se začali štěpit a podléhat mnoha různým vlivům. Jedni tvrdili, že dnem 22. října je „žeň sebrána“ a dveře milosti jsou uzavřeny, jiní se snažili stanovit další datum konce.⁸

1.1.2 Millerité

Nemalá část následníků Millera byla např. ovlivněna učením Johna Taylora, který v roce 1859 uveřejnil knihu „Velká pyramida“, ve které uvedl, že stavitelem Cheopsovy pyramidy byl biblický Noe, který do jejích rozměrů zakódoval konstanty, jež jsou modelem zeměkoule a pro lidstvo mají sloužit jako záznam důležitých rozměrů a proporcí.⁹ Tyto myšlenky by však zapadly, nebýt profesora C. Piazzzy Smythe, královského astronoma ve Skotsku, který Taylorovy myšlenky zpopularizoval ve Velké Británii, Americe a v Evropě.

V USA Smythe-Taylorovu myšlenku ve své práci „Zázrak v kameni“ obhajoval i Joseph Seiss a poprvé ji vydal v roce 1877, a poté ještě 14 krát. Právě tato práce našla největší odezvu mezi Millerity. O několik let později uveřejnil George Storrs sérii článků o „Velké pyramidě“ a jejím prorockém výkladu v časopise „Herald of Life and Coming Kingdom“, oficiálním orgánu malého adventistického hnutí „Life and Advent Union“, kterou Storrs pomáhal zakládat a která se později spojila s „Advent Christian Church“ – Křesťanskou církví adventistů.¹⁰

Pyramidologie byla přijata i Charlesem T. Russellem, vůdcem společnosti Badatelů Bible, dnešních Svědků Jehovových. Ačkoliv se Russell za adventistu nepovažoval, byl pod přímým vlivem Milleritů. Podle Russellova svědectví jimi byli Millerité George Storrs a George Stetson. V roce 1876 přejal Russell od dr. Nelson Barboura, dalšího vlivného Millerity, celý

5 Tamtéž

6 Folkenberg, S. R. *Stále věříme*, s. 112

7 Potoček, J. *Církev adventistů sedmého dne*, s. 112

8 Tamtéž

9 Pentoton D. J. Pentoton M. J. „*Watchtower Observer*“, s. 4-10

10 Tamtéž

systém „Kristovy parousie“ (přítomnosti) a přiblížení se konce světa.¹¹ V Milleritech lze tedy vidět, ať z historického a, jak uvidíme později, i z doktrinnálního hlediska, předchůdce Svědků Jehovových. V posledku se mezi adventisty od dalšího vypočítávání konce upustilo, avšak nástupnická církev si ponechala „apokalyptický charakter“. Největší zásluhu na konsolidaci hnutí měl zejm. Hiram Edson, Joseph Bates a především Ellen Gould Harmonová, později Whiteová (1827 – 1915).

Rok 1844 však volal po výkladu. Bylo nutné nekonající se Kristův příchod nějak vysvětlit zklamaným zástupům. Stalo se tak, když farmář Hiram Edson měl, při průchodu obilným polem, vidění Krista, vstupujícího do nebeské svatyně svatých a vysvětlení bylo nasnadě. Rok 1844 nebyl rokem Kristova návratu na Zem, nýbrž datem jeho vstupu do svatyně svatých v nebi. Joseph Bates pak převzal na jaře 1845 od „Baptistů sedmého dne“ důraz na svěcení soboty. Nejednalo se však v té době o žádné nové učení, neboť počátky tohoto společenství sahají až do doby alžbětínské.¹²

1.1.3 Ellen Gould Whiteová

Největší osobností novodobého adventismu byla však bezesporu Ellen Gould Whiteová, rozená Harmonová. Narodila se 23. 11. 1827, jako jedna z dvojčat, ve státě Maine, nedaleko osady Gorham. Již jako devítiletá utrpěla těžký úraz hlavy, když byla zasažena kamenem od své spolužačky. Následkem zranění ztratila na tři týdny vědomí. Od té doby měla poškozenou tvář a nebyla schopna školní docházky. Někteří neurologové, kteří zkoumali její životopis, nabyli dojmu, že Ellen do konce života trpěla epileptickými záchvaty.

Když jí bylo Whiteové dvanáct let, navštívil městečko William Miller.¹³ Ona sama toto setkání popisuje následovně: „V mém třináctém roce jsem slyšela druhou řadu přednášek, které míval bratr William Miller v Portlandu, Maine. Cítila jsem, že nejsem svatá a připravena setkat se s Pánem Ježíšem. Když pak vyšlo pozvání k členům církve a zhřešilým, aby vyšli dopředu, a nechali se za sebe modlit, uchopila jsem se první příležitosti, neboť jsem věděla, že by pro mne muselo být vykonáno veliké dílo, abych byla připravena pro nebe.“¹⁴

Následně v roce 1843 rodina Harmonová, spolu se šesti dalšími Millerity, opustila metodistickou církev. Již dva měsíce po „velkém zklamání“ se sedmnáctiletá Ellen setkala svou přítelkyní Elizabeth Hainesovou a u ní doma dostala své první zjevení.¹⁵ Bylo to vidění o úzké stezce, po které 144 000 vyvolených dosahuje cíle spolu s potvrzením data druhého

11 Pentoton D. J. Pentoton M. J. „Watchtower Observer“, s. 4-10

12 Potoček, J. Církev adventistů sedmého dne, s. 156 - 158

13 White L. A. Život a dílo Ellen G. Whiteové, s. 7

14 Daniels, A. G. Trvalý dar prorocství, s. 165

15 Folkenberg, S. R.. Stále věříme, s. 99-100

příchodu Kristova. V roce 1847 měla další důležité vidění, kdy ve snu viděla zářit čtvrté přikázání desatera, které potvrdilo myšlenku svěcení soboty.¹⁶

Ellen Harmonová poté nachází zázemí v malé Milleristické skupině v Portlandu, která si říká „adventní“, a kde je přijata za prorokyni. Podle současných adventistů „obdržela inspirované rady pro lid poslední doby“.¹⁷ Na příkaz anděla měla zjevení napsat, avšak díky zranění z dětství toho nebyla schopna. Na naléhání anděla pak zjistila, že se jí schopnost psát navrátila.¹⁸

Koncem roku 1846 Harmonová uzavřela manželství s Jamesem Whitem, energickým adventním kazatelem. V roce 1848 se manželé Whiteovi účastní konference adventistů zachovávajících sobotu, která se konala v Rocky Hill. Na tomto shromáždění byly ustaveny hlavní body, které adventisté sedmého dne zastávají dodnes.¹⁹

V roce 1858 Whiteová obdržela své nejdůležitější vidění „Velkého sporu“, které tvoří dodnes páteř evangelia adventistů sedmého dne. Ve svých viděních viděla „pád Lucifera“, viděla jak „ve skutečnosti“ došlo ke stvoření světa, prvních lidí a uslyšela „skutečný“ plán spásy. Byla svědkem zkušenosti patriarchů a proroků i narození Ježíše Krista a viděla jeho službu i ukřižování. Viděla Luthera, jak na kostel ve Wittembergu přibíjí své reformační teze, a byla dokonce svědkem budoucího Kristova příchodu. Prošla celým milleniem a spatřila novou zemi.²⁰ Tak vznikala díla jako „Velký spor“ a z něho vzešlé „Vítězství lásky Boží“ a „Duch proroctví“.

V roce 1885 odjíždí Whiteová svá poselství šířit po Evropě a přijíždí do katedrály v Zúrichu, kde dříve kázal Zwingli. Zde prý mohla sloužit jako průvodkyně, neboť historická místa Evropy důvěrně znala ze svých vidění. Ve Švýcarsku také začala psát rozšířené vydání „Velkého sporu“. Stále znovu a znovu cítila, že své nové pojetí evangelia musí ještě více rozšířit, a tak v roce 1890 vydává dílo „Patriarchové a proroci“. V roce 1892 odjíždí do Austrálie, kde se devět let pilně věnuje svému psaní a průkopnické činnosti. Tak vznikají knihy jako „Myšlenky z hory blahoslavenství“, „Kristova podobnosti“ a „Touhy věků“.

V roce 1900 Whiteová na „Boží pokyn“ odjíždí do USA, kde v posledních patnácti letech svého života píše dvě další z mnoha významných knih, a to „Skutky apoštolů“ a „Proroci a králové“. V roce 1915, ve věku 87 let, Ellen Whiteová uklouzla a zlomila si klíční kost. Pět měsíců musela ležet na lůžku, ze kterého již nevstala.

Od roku 1844 až do své smrti v roce 1915 měla více než 2 000 vidění a pracovala v Americe, Austrálii a v Evropě. Sama sebe považovala za posla Páně. Její literární dílo zahrnuje desetitisíce biblických textů, více než 80 knih, 200 traktátů a 4 600 článků a brožur. Kázání,

16 Potoček, J. Církev adventistů sedmého dne, s. 156 - 158

17 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., s. 271

18 White L, A. Život a dílo Ellen G. Whiteové, s. 9

19 Tamtéž, s. 12

20 Tamtéž s. 15-17

deníky a svědectví tvoří dohromady 60 000 stran rukopisného materiálu. Její populární kniha „Cesta ke Kristu“ byla přeložena do 135 jazyků a prodalo se jí přes 50 000 000 výtisků. Sama své spisy označovala za „menší světlo“ a Bibli za „větší světlo“.²¹

Někteří adventističtí historikové se domnívají, že Whiteová byla možná nejpłodnější spisovatelkou v dosavadních dějinách. Její písemnosti jsou od roku 1937 uloženy v ohnivzdorných trezorech, v suterénu budovy Generální konference ve Washingtonu, pod ochranou „Výboru na ochranu a vydávání spisů E. G. Whiteové“. Z těchto materiálů se dodnes „sestavují“ knihy i po její smrti. Např. tituly „Poselství mládeži“ nebo „Evangelizace“ vznikly kompilací různých článků a spisů, které Whiteová sepsala za svého života.²²

Je ovšem nutno dodat, že celé pasáže ze stěžejních děl Whiteové, a to mnohdy slovo od slova, zveřejnili několik let před ní již jiní autoři, z nichž někteří byli podobně inspirovanými vidoucími, jako např. zakladatel Mormonů Joseph Smith, ale i jiní autoři, např. William Hanna, John Harris, Daniel March nebo William Foy. Bez zajímavosti rovněž není, že dílo Whitové „Patriarchové a proroci“ se člení do téměř otrocky stejných názvů kapitol jako Adersheimova biblická historie. Jednotlivé texty je možné srovnat v příloze.

1.1.4 Církev adventistů sedmého dne

Ellen Whiteová nebyla v církvi jenom teologem a prorokem. Osvědčila se též jako schopný spoluzakladatel nové denominace. Nejprve ale bylo nutné překonat zakořeněný odpor prvních adventistů k organizovanému křesťanství. V roce 1853 proto Whiteová vynesla proroctví, které později, v roce 1863, pomohlo zformovat zasedání Generální konference. Zde uvedla: „Pán mi kázal, že existuje příliš velký strach před církevním pořádkem a že je zanedbávaný... V nebi je pořádek. Když Ježíš přebýval na zemi, byl v církvi pořádek, a po jeho odchodu učedníci přísně zachovávali tento pořádek. A dnes, v této poslední době, když chce Bůh svoje děti sjednotit ve víře, je pořádek důležitější než kdykoliv před tím...“²³

Již roku 1859 uzavřely některé adventní skupiny v USA dohodu o každoročním setkávání zasvěceným sobotě a tehdy byla uzavřena i zásada o podpoře církve desátky z veškerého příjmu členů. Aby skupina položila důraz na očekávání doslovného Ježíšova příchodu na svět a na svěcení soboty, dala si v roce 1863 název „Seventh Day Adventist Church“ (Církev adventistů sedmého dne). Práce okolo utváření podoby adventistické církve, pod praktickým vedením Ellen Whiteové, vyvrcholily na Generální konferenci v roce 1903 a výsledkem je celosvětová struktura církve, která přetrvává do dnešních dnů.²⁴

21 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., s. 271-276

22 White L, A. Život a dílo Ellen G. Whiteové, s. 56-57

23 White, L. A. Ako nás Pán vidol

24 Folkenberg, S. R.. Stále věříme, s. 106

Na základě výkladu biblických proroctví tato „církve poznala, že Bůh jí svěřil úlohu, aby s doposud opomíjenými pravdami Bible seznámila celý svět. To se stalo základem její celosvětové misie“.²⁵ V tomto kontextu je nutné vidět i misijní snahu adventistů směrem ke křesťanským církvím dodnes. Jasně to vyjádřil Dwight Nelson na celosvětové satelitní akci CASD „NET 98“ ve své přednášce „Proč existuje tolik církví?“, na kterou byli hromadně pozváni křesťané všech denominací za účelem, aby opustili své církve a stali se adventisty:

„Jak může člověk vědět ... která církev je ta správná?... jaké jsou rozpoznávací znaky, o kterých Bůh řekl, že budou charakterizovat jeho církve posledních dnů?... Čím se bude církev poslední doby vyznačovat?... Bude to církev, která věří Ježíšovu svědectví o tom, že je Pánem soboty, a proto bude usilovat, aby mu byla věrná i v zachování jeho sobotního dne. Bude církví, která věří v to, co Ježíš učil o smrti – jedná se o nevědomý spánek, v němž člověk očekává vzkříšení... Pokorně a s hlubokým přesvědčením vám musím vydat svědectví o tom, že věřím, že církev, která vám přinesla cyklus přednášek „Vstříc příštímu tisíciletí: Nalézt věčné přátelství s Bohem“, představuje závěrečné poselství věřících poslední doby... A to je církev, kterou jsem na zemi našel, která neohroženě za těmito pravdami o Bohu stojí – a to je církev, do které vás chci pozvat... Bůh tě vyzývá, abys učinil další krok ke světlu a stal se součástí jeho církve, která zachovává všech deset jeho přikázání a touží po jeho víře“.²⁶

1.1.5 Statistika

Největší růst církev adventistů sedmého dne zaznamenala po 2. světové válce v západních zemích i v zemích rozvojového světa. V roce 1996 působilo téměř 13 tisíc kazatelů a misionářů společně s 9 milióny členů v 38 tisících sborech v 212 zemích všech kontinentů.²⁷ V současné době jsou adventisté údajně jednou z nejrychleji rostoucích církví. Dle neověřených zdrojů je každých 51 vteřin pokřtěn nový člověk.

(podle zprávy zveřejněné oddělením archivace a statistiky Generální konference Církve adventistů s. d. v srpnu 1999)²⁸

Pokřtěných členů ve světě	10 163 414
Sborů na celém světě	44 888
Počet ordinovaných kazatelů v činné službě	13 432
Zemí, kde církev působí	205
Počet základních škol	4 450

25 Církve adventistů sedmého dne

26 Nelson, D. NET 98, 22. přednáška, s. 5-8

27 Církve adventistů sedmého dne

28 Tamtéž

Středních škol	1 014
Vyšších škol a univerzit	90
Nemocnic a sanatorií	162
Celkový počet zaměstnanců církve	165 213
Sirotčinců a domovů důchodců	127
Nakladatelství a tiskáren	57
Počet jazyků, ve kterých se tiskne literatura	272
Počet mediálních center	10
Letadla a záchranné čluny	5

1.2 Církev adventistů v České a Slovenské republice

1.2.1 Historie

V českých zemích začíná historie adventismu v roce 1890, kdy Antonín Šimon, první misionář, přichází z Německa a v roce 1902 zakládá v Praze první sbor. Postupně se rozrůstal počet věřících a byly založeny sbory v Luži, Liberci, Jablonci, Těšíně, Brně a na Slovensku. V Opavě a později i v Brně bylo založeno církevního nakladatelství. V roce 1919 vznikla samostatná unie Církve adventistů v Československu. V roce 1911 bylo v Československu 249 pokřtěných členů, v roce 1935 jich bylo 3.546 a v roce 1996 v církvi v České a Slovenské republice spolupracovalo 106 kazatelů s 9.800 členy ve 212 sborech a skupinách.²⁹

1.2.2 Vzdělávání

Před první světovou válkou studovali adventisté v německém Friedensau u Magdeburku (dnes Theologische Hochschule). Ve 20. letech vznikla Misijní škola v Praze a později v meziválečném období během činnosti Misijního ústavu v Loděnicích u Berouna. Od roku 1946 probíhalo studium v Praze a do roku 1950 v Praze – Krči, ve Škole biblických nauk, později - Biblickém semináři. V roce 1968 začal fungovat Biblický seminář v Praze ve Vojkovicích. Od roku 1974 existovalo vzdělávání ve formě dálkového studia v různých studijních střediscích - Třinec, Liberec, Praha, Vsetín, Olomouc, Holešov, aj.

V roce 1981 bylo otevřeno pouze dálkové studium v tzv. Přípravném teologickém kurzu ve čtyřletém studiu - nejprve v Holešově, pak v Praze a posléze v Novém Jičíně. 15. října 1990 církev znovu otevřela denní studium. Teologický seminář CASD byl otevřen v Praze na Smíchově a jeho prvním ředitelem byl do roku 1993 Jiří Moskala. Seminář nyní sídlí v blízkosti městečka Sázavy. Seminář rozšiřuje své poslání a koná i osvětovou a vzdělávací činnost pro veřejnost. Ministerstvo školství zařadilo tento Teologický seminář mezi vyšší odborné školy. V srpnu 1997 udělila Akreditační asociace adventistických škol, akademií a univerzit Teologickému semináři statut Senior College s prozatímním právem udělovat titul Bachelor of Theology - B. Th. (bakalář teologie).

²⁹ Církev adventistů sedmého dne

1.2.3 Misijní aktivity

Globální misie

V celosvětovém měřítku působí misijní program „Globální misie“, ve kterém pracuje 19 000 průkopníků CASD, kteří skládají závazek práce pro organizaci na jeden rok.

NET

V roce 1998 na sebe CASD upozornila misijním programem „NET 98“, kterou tvořilo 27 přednášek Dwighta Nelsona, které byly skrze satelit přenášeny do více než 100 zemí. V České republice to bylo celkem do 110 míst. Na rok 2 000 je plánován obdobný cyklus.

Knižní evangelizace

V České republice též probíhá tzv. „knížní evangelizace“, což znamená, že adventisté prostřednictvím literatury zaměřené převážně na zdravou výživu seznamují širokou veřejnost se svým učením o správné životosprávě a teprve později se uchazeči dozvídají, že jde „o misií seznámení světa s opomíjenými pravdami Bible“.

Adra

ADRA je celosvětová humanitární organizace, která vznikla před patnácti lety v USA. V současné době má přes 133 poboček v různých státech světa. Česká ADRA začala pracovat v květnu 1992 a patří mezi aktivní dárcovské země. Agenturu ADRA řídí správní rada a výkonný výbor. Chod České ADRY zajišťují čtyři placení zaměstnanci a dalších asi sto osmdesát dobrovolných aktivistů pracuje bezplatně.

Advent Orion

Církevní nakladatelství ADVENT vzniklo v r. 1968, kdy církev ve svém publikačním oddělení začala vydávat časopis „Znamení doby“. Po roce 1989 vznikla společnost s ručením omezeným ADVENT - ORION, jejímž zakladatelem je Česko - Slovenská unie církví adventistů s. d. Nakladatelství se orientuje jak na vydávání literatury určené členům církve, tak zvláště na literaturu určenou široké veřejnosti.

Zabývá se vydáváním zdravotně osvětové literatury (např. knihy „New start“, „Vychutnej život“, „Miniencyklopedie přírodní léčby“ a další), oblastí mezilidských vztahů a výchovy (knihy „Jen klid, maminko!“, „V pohodě“, „Co chceš, mámo?“, „Lásku dát, lásku brát“) a rovněž oblastí duchovní a duševní hygieny (např. pentalogie americké autorky E. Whiteové „Drama věků“, „Křesťanská dokonalost“, „Zastavení na cestě života“ atd.). Nakladatelství vydalo také několik dětských publikací, např. „Trn v oku“, „Příběhy na dobrou noc“ (trilogie), „Filipova dobrodružství“.

Ediční plány na další roky naznačují, že nakladatelství chce pokračovat v takto orientované publikační činnosti. Nakladatelství pravidelně vydává i periodické publikace jako čtvrtletník „Znamení doby“, osmkrát ročně „Advent“ a dvouměsíčník pro děti „PePe“. Do budoucna plánuje rozšířit vydavatelskou činnost prostřednictvím audiovizuálních nosičů a poskytovat některé další služby.

Hlas naděje

Rozhlasová stanice rádio HLAS NADĚJE je neziskovou organizací, která je sponzorována Církví adventistů v České republice. Je součástí celosvětové společnosti Adventist World Radio. Stanice HLAS NADĚJE začala své vysílání v roce 1993 na krátkých vlnách. Od roku 1997 vysílá prostřednictvím ČR Plzeň a Radia Proglas na VKV. K dalším jejím činnostem patří výroba audio nahrávek, mastering, remastering, rekonstrukce audio nahrávek, dabing a ozvučování společenských akcí.³⁰

30 Církve adventistů sedmého dne

UČENÍ CASD

1.3 Teologická sebereflexe

Církev sama východiska své teologie komentuje následovně: „Církev adventistů sedmého dne vychází z učení a zásad Bible, kterou považuje za inspirované Boží slovo (2 Tim 3,16). 66 knih Starého a Nového zákona lidem poskytuje všechny informace o Božím plánu záchrany v Ježíši Kristu. Starý zákon předpovídá příchod Mesiáše a Nový zákon dosvědčuje jeho život. Bible lidem radí, jak mohou navázat vztah s Bohem. Odhaluje lidem smysl života, radí, jak je možné zkvalitnit mezilidské vztahy, co dělat pro zlepšení svého duchovního, duševního a tělesného zdraví“.³¹

Popis věrouky, až na jisté neobvyklé důrazy ohledně dodržování desatera včetně svěcení soboty nebo důrazu na lidské zdraví resp. správnou výživu³², odpovídá běžnému vyznání víry protestantské denominace. Obecné vyznání víry je jistě důležitá věc a identifikují se jím téměř všechna náboženská hnutí. Vždy je však nezbytné zjistit, co dané hnutí pod těmito obecnými pojmy rozumí, jak je oni sami chápou a do jakých věroučných souvislostí je zařazují. Např. většina náboženských hnutí se shodne na tom, že víru v Boha je dobré a prospěšné šířit. Když však dojde na samotné vymezení pojmu šíření, můžeme narazit na naprosto rozdílné pojetí. Pro někoho to může být zvěstování slova a pro jiného uplatněním techniky soudobého manažmentu. Zde obecné vyznání mnoho nenapoví. Podívejme se proto podrobněji, jak své rámcové vyznání chápou samotní adventisté.

1.4 Biblistika

1.4.1 Verbální a myšlenková inspirace

„Písmo svaté, Starý i Nový zákon, je psané Boží slovo“³³. Obecná definice adventistů se na první pohled téměř neodlišuje od běžných vyznání evangelikálních církví, snad s tím rozdílem, že adventisté neuznávají „verbální inspiraci“ Písma, nýbrž „myšlenkovou

31 Církev adventistů sedmého dne

32 „Bůh se snaží svůj obraz v člověku obnovit a používá k tomu různé prostředky: učení bible, biblické životní principy známé jako Desatero, společenství a službu církve. Adventisté kladou velký důraz na životní styl člověka jak ho představuje bible. Desatero lidem přibližuje ideál lidského života. Hovoří o vztahu člověka k Bohu i o vztahu k druhým lidem. Bůh s člověkem komunikuje prostřednictvím modlitby a nabízí mu své zvláštní společenství během dne odpočinku. Církev adventistů svěť biblický den odpočinku - sobotu. Tuto skutečnost představuje ve svém názvu: Adventisté „sedmého dne“. Člověk má odpovědnost za své zdraví i za zdraví druhých lidí. Adventisté se vyhýbají zdraví škodlivým věcem, jako jsou alkohol, kouření a drogy, a jsou i průkopníky aktivního přístupu ke zdraví, propagují zdravý životní styl (strava, pohyb, odpočinek).“ In: Církev adventistů sedmého dne

33 Tamtéž

inspiraci“. To znamená, že nebyla inspirovaná slova, nýbrž lidé a že „tato zjevení byla vyjádřena lidskou řečí se všemi jejími omezeními a nedostatky“.³⁴ Existuje však jedna výjimka, a to je desatero. Zatímco po inspiraci se „stávají lidské myšlenky Božím slovem“,³⁵ Desatero „bylo sestaveno Bohem ne lidmi“.³⁶ Jak uvidíme později, má proto desatero mezi ostatními Písmy zvláštní postavení.

1.4.2 Nedostatky Písma

Mezi zmíněné nedostatky Písma patří například ty pasáže, které odporují učení Ellen Whiteové, např. jejímu učení o nemožnosti existence ducha mimo lidské tělo. Dr. Provonsha např. odhalil, že apoštol Pavel, když zvažoval o možnost existence ducha mimo lidské tělo, byl při psaní epištoly Korintským ovlivněn platonismem.³⁷

Toto je učebnicový příklad výkladu myšlenkové inspirace dle adventistů. Nezáleží při něm na tom, jak Pavel dané skutečnosti formuloval. Adventisté přece dobře vědí, jak to skutečně myslel. V případě, kde je z Pavlových slov možné učinit pouze jednoznačný výklad, který je však v rozporu s učením adventistů, označí se Pavlova argumentace jako jeho osobní domněnka: „a mohlo se tělo, ze kterého, jak se domníval, vystoupil, aby mohl být s Pánem, vztahovat na toto smrtelné tělo, které se těší, až bude proměněno?“³⁸

Poté už jen stačí dohledat taková místa v Písmu, která adventistický výklad ospravedlní. Podle čeho však adventisté nakonec poznají, že se jedná o helénský vliv nebo o Pavlovu domněnku, a není tudíž možné brát Pavlova slova doslovně? K tomu adventistům slouží tzv. „malé světlo“ nebo-li spisy Ellen Whiteové, které „skutečný“ smysl Písma dokáží osvětlit.

1.4.3 Velké a malé světlo

Ellen Whiteové o svých spisech prohlásila: „Jen malá pozornost se věnuje Bibli, proto dal Pán menší světlo, které má vést muže a ženy k většímu světlu“.³⁹ Tento její výrok není nikterak ojedinělý, zato postrádá logiku. Nelze totiž hledat cestu k Slunci pomocí baterky. Proto, když adventisté vezmou malé světlo, tj. učení Whiteové o tom, že duše mimo tělo existovat nemůže⁴⁰ a posvítí si s ním na Písmo, nutně se musí setkat s verši, které malému světlu odporují. Poté nezbude, než říci, že to Pavel myslel jinak, než to ve skutečnosti napsal.

Whiteová často opakovala, že Bůh jí toto světlo, či Svědectví, dal proto, že lidé nečtou Písmo. „Vzala jsem vzácnou Bibli a obklopila jí několika Svědectvími pro církve, které byly určeny

34 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., s. 26

35 Tamtéž, s. 27

36 Tamtéž

37 Provonsha, J. W. Existuje život po životě?, s. 47

38 Tamtéž

39 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., s. 275

40 Whiteová, G. E. Velké drama věků, s. 347

Božím lidu. Neznáte dobře Písmo. Pokud byste Boží Slovo studovali s touhou dosáhnout biblické úrovně... nepotřebovali byste Svědectví^{.41} To však neodpovídalo skutečnosti. Stávalo se totiž, že lidé, kteří Písmo studovali, žili, dle Whiteové, v rozporu s učením, které zastávala ona. Proto si posteskla: „...někteří, kdo tvrdí, že studují Boží slovo, žijí v přímém rozporu s jeho nejjasnějším učením. Bůh dává jasná a adresná svědectví, aby lidi přivedl zpět ke slovu, kterým se neřídí, a aby byli bez výmluvy“^{.42} Co je míněno tímto „nejjasnějším učením“ bude rozebráno v několika kapitolách níže.

Z těchto citací je vidět, že nikdo nemohl ve svém výkladu obstát, nebyl-li v souladu se Svědectvími Ellen Whiteové. Je-li tedy, dle Whiteové, lidem „velké světlo“ zastřeno, ale jsou schopni vidět „malé světlo“, musí se jednat o jiný zdroj. Bible, pokud o podobných věcech mluví a pokud srovnává Boží a lidské, hovoří vždy o „odlesku“ nebo „obrazu“, nikoliv o autonomním zdroji danému k dispozici člověku, který je schopen osvitit něco, co původní Boží zdroj nedokáže. Pokud k tomu však přece docházelo, muselo se jednat o jiné světlo o jiné podstatě.

1.5 Christologie

1.5.1 Kristus – stvořitel všech vesmírných lidí

Na Božím stvoření člověka se i dle adventistů podíleli všichni členové Trojice. „Aktivním činitelem byl však Boží Syn, preexistující Kristus“^{.43} Člověk přitom nebyl první lidskou bytostí a Země nebyla první osídlenou planetou, kterou Bůh stvořil. Bůh až později „sestoupil na tuto tmavou planetu, aby stvořil lidstvo ke svému obrazu“^{.44} Podle adventistických teologů „ve skutečnosti země nebyla Kristovým prvním stvořitelem, ale pravděpodobně jeho posledním dílem. Bible popisuje Boží Syny, pravděpodobně Adamy všech nepadlých světů, jak se s Bohem setkali v nějaké vzdálené části vesmíru (Jb 1,6-12)... Ty jsou pravděpodobně v nekonečném prostoru, mimo dosah našeho hříchem poskvrněného slunečního systému, zajištěny proti infekci hříchu“^{.45}

Tyto nepadlé bytosti, vesmírní lidé, mimozemšťané, se znovu objeví ke konci času, aby z nebeských knih, jak bude uvedeno později, soudili Boha. „Kvůli komu tam jsou ty knihy? Kvůli přihlížejícím inteligentním bytostem žijícím ve vesmíru, kvůli nebeské porotě andělů a nepadlých bytostí“^{.46} Samotný akt stvoření probíhal podle adventistů následovně: „Když Kristus s laskavou rukou klečel u Adama a tvořil rukou prvního člověka, věděl, že lidské ruce

41 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., s. 275

42 Tamtéž

43 Tamtéž, s. 101

44 Nelson, D. NET 98, přednáška 15, s. 6

45 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., s. 100

46 Nelson, D. NET 98, přednáška 14, s. 4

jej budou jednoho dne týrat a nakonec ho ukřižují a přibijí na kříž. V určitém smyslu se stvoření spojuje s křížem, neboť Kristus stvořitel byl zabit od počátku světa (Zj 13,8)⁴⁷. Po tomto stvořitelském aktu se z Boha Stvořitele, jímž byl dle předchozího textu Kristus, stal Bůh Otec. „Bůh Stvořitel se stává Otcem (Mal 2,10)⁴⁸“.

Když si však podrobněji přečteme odkaz na proroka Malachiáše, můžeme zde jasně číst, že Boží Otcovství zde není sdíleno na základě tělesném, odvozeném od stvoření. Podmínkou je zde duchovní sounáležitost s otcí Izraele, jímž se Bůh stal Otcem: „Což nemáme my všichni jednoho Otce? Což nás nestvořil jediný Bůh? Proč jsme vůči sobě věrolomní a znesvěcujeme tak smlouvu svých otců? (Mal 2,10)“.

Pokud by Boží otcovství bylo lidmi sdíleno jen na základě stvořitelského aktu, byli by všichni lidé Božími dětmi a Bůh by byl Otcem všech lidí pouze na základě toho, že lidé jsou stvořeni k jeho obrazu. Zřejmě stejným způsobem uvažují i adventisté: „Je naším Otcem a my jsme jeho děti. Bez ohledu na pohlaví, rasu, vzdělání nebo postavení byli všichni lidé stvořeni k jeho obrazu. Kdyby to lidé pochopili a řídili se tímto poznáním, pak by přestal existovat rasismus, slepý fanatismus a každá další forma diskriminace“⁴⁹.

1.5.2 Obecný dar víry v Krista

Shrneme-li výše uvedené, můžeme konstatovat, že Kristus stvořil nejprve světy v odlehlých slunečních soustavách i se svými Adamy, kteří se opět objeví až v den soudu. To jsou ti Boží synové, od kterých Kristus sestoupil na naši tmavou planetu. Poté Kristus stvořil pozemského Adama, a jelikož si byl vědom, že jej Adam jednoho dne zabije, odsoudil tímto činem sám sebe na kříž. Adamovým obživením se z Krista stal Otec.

Písmo nás však nenechává na pochybách, že Bůh se stal Otcem padlého lidstva skrze víru, nikoliv skrze stvoření. Pokud by adventisté měli pravdu v tom, že všichni lidé na Zemi jsou Božími dětmi, museli by dokázat, že všichni lidé mají víru. A vskutku, adventistický teolog Dr. Duda k tomu říká: „Každý člověk má schopnost věřit. Bůh dává každému člověku přicházejícímu na svět „míru“ víry. Kdyby Bůh dal schopnost věřit jen někomu, pak by bylo nespravedlivé požadovat víru jako podmínku spasení ode všech“... Otázkou není, zda člověk je schopen věřit, ale komu věří“⁵⁰.

1.5.3 Syn člověka v zahradě Eden

Adventistické doktríny mají svoji logiku a stojí již od pojetí stvoření na odlišných principech než novozákonní evangelium. Podle Písem byl preexistující Kristus při stvoření v podobě

47 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., s. 103

48 Tamtéž

49 Tamtéž

50 Duda, J. Víra, Co to je?, s. 9

Slova, skrze které a kterým bylo vše stvořeno (J 1,1-3). K tomu, aby mohl lid vykoupit, se účastníkem právě lidské, stvořené přirozenosti musel teprve stát. Pokud by Pomazaný nepřijal svou přirozenost od člověka, ale tato by preexistovala již před stvořením Adama, nemohl by později Kristus člověka vykoupit. „Protože sourozence spojuje krev a tělo, i on se stal jedním z nich, aby svou smrtí zbavil moci toho, kdo smrtí vládne, totiž d'ábla“ (Žd 2,14). Koho mohl být Kristus, Syn člověka synem, když člověk nebyl ještě stvořen?

1.5.4 Velký spor

Adventisté často biblickou doktrínu, kterou křesťané označují jako „vzpouru“ nebo „pád“, nazývají „Velký spor“⁵¹ nebo též lidověji „Hvězdná válka“.⁵² Velký spor je převzat z pera Ellen Whiteové, které byl zjeven v jejích častých viděních a jako dogma je téměř otrocky v nejrůznější věroučné literatuře reprodukován dodnes. Jeho pochopení je proto klíčem k uchopení celé adventistické nauky, dějin lidstva a díla spásy.

1.5.5 Soud Boží nebo soud Boha?

Křesťanská ortodoxie vesměs učí, že Lucifer se vzepřel Bohu, strhl s sebou některé anděly a svedl k hříchu i člověka. Člověk byl poté vyhnán z ráje a od té doby podléhá smrti. Na konci času budou proto lidé vzkříšeni a Bohem souzeni. Zjednodušeně by se dalo říci, že svatý Bůh bude soudit nesvaté stvoření. Naproti tomu adventistické chápání „velkého sporu“ je zcela opačné. Ke konci času bude sám Bůh, na základě d'áblovy obžaloby, souzen svým stvořením a Adamy z ostatních galaxií, dle knih skutků, které jsou nyní sepisovány. Boží obhajoba a sbírání materiálů pro důkaz své nevinny během trvání světa je proto jádrem adventistického evangelia. Stvořitel bude souzen stvořením. Jak je vidět, jedná se nejen o jiné, ale odhlédneme-li od pejorativního významu toho slova - o „převrácené“ evangelium.

V roce 1998 se velmi opatrně toto evangelium vysílalo do desítek zemí světa: „Je možné, že při posledním soudu Bůh sám dovolí, aby byl posuzován, a že nebeské knihy budou sloužit především nebeské porotě, aby mohla zhodnotit závažná obvinění, která vznesl proti Bohu satan, jeho vzpurné dítě?“⁵³ Nejen, že se zde z úst Dwighta Nelsona jakoby mimochodem dozvídáme, že satan je vzpurné Boží dítě, ale sám Nelson, emisar adventismu, nám nezůstává v odpovědi nic dlužen: „Bůh dovolí, aby on sám byl souzen přihlížejícími nebeskými zástupy“.⁵⁴ Zdá se přitom, že výsledek není zdaleka jistý. Obstojí Bůh? Nebude shledán lhářem a nedají mimozemšťané nakonec za pravdu vzpurnému Božímú dítěti satanu? Zdá se, jakoby ani Nelson si nebyl zcela jist: „Bezpečnost samého výsledku závisí na výsledku tohoto

51 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., s. 133

52 Nelson, D. NET 98, přednáška 2

53 Tamtéž, přednáška 14, s. 4

54 Nelson, D. NET 98, přednáška 5

soudního procesu. Je třeba přezkoumat satanovy zničující útoky na Boží charakter. Je Bůh důvěryhodný tak, jak ho satan obvinil?⁵⁵

1.5.6 Michael bojuje s drakem

Nyní se proto na „Hvězdnou válku“ podívejme trochu podrobněji. Adventisté tentokrát, v souladu s křesťanskou ortodoxií, učí, že Lucifer toužil být roven Bohu. „Luciferova vzpoura proti Boží vládě byla prvním krokem v jeho proměně v satana – odpůrce...Vzrůstající neposlušnost a nespokojenost s Boží vládou vyústila ve vzpouru, ke které se přidala třetina andělských zástupů (Zj 12,4)“.⁵⁶ Tak byl narušen klid Božího království a v nebi se strhla bitva. Hned zpočátku se dozvíme, kým je vlastně Kristus. Je Michaelem, který začal bojovat s drakem. O Kristově identitě nás v této souvislosti od dob Whiteové ubezpečují adventističtí teologové až dodnes: „Jméno Michal znamená: Kdo je jako Bůh, tedy sám (Bůh) Kristus bojoval se Satanem“.⁵⁷

Důsledkem Luciferovy vzpoury bylo obžalování Boha před lidským pokolením, které zde představovali Adam s Evou. Satan na Boha žaloval a lidé této obžalobě uvěřili. Nelson parafrázuje satanova slova takto: „Věř mi Evo, ne Bohu. Jak můžeš důvěřovat někomu, kdo se bojí, že bys byla jako on! ... Adam a Eva se připojili k padlému Luciferovi... a každé dítě narozené v jejich linii se připojovalo ke stejné vzpouře a bylo vrženo do křížové palby hvězdných válek. Kvůli satanovým lžím jsme všichni padli“.⁵⁸

1.5.7 Bůh se hájí před mimozemšťany

Od doby, kdy ďábel zkompromitoval Boha v očích světa, musí Bůh svět přesvědčit, že důvěryhodným ve skutečnosti je On. To je také důvod, proč Bůh nechává ďábla existovat. Mohlo by se totiž stát, že by Bůh při posledním soudu neměl důkazní materiál pro svoji nevinu. Čím více zločinů totiž ďábel učiní, tím větší bude mít Bůh šanci na vítězství. Války a lidské tragédie jsou proto nutné, aby Bůh před soudem obstál.

„Bůh nemohl podstoupit riziko, které by vzniklo odstraněním Lucifera na počátku jeho vesmírné vzpoury. To by ze satanových lží udělalo něco, co vypadá ještě pravdivěji! Takže Bůh musel na sebe vzít riziko – a nechal Lucifera žít, aby Lucifer sám vytáhl všechny trumpfy, které měl ve své ďábelské a vzpurné ruce. Bůh musel nechat tohoto padlého, vzbouřeného anděla, aby se projevil v celé své zrudnosti, ke které ho vedla jeho hříšná pýcha! Satanově vzpouře musel být dán prostor, aby dozrála, aby každému přemýšlejícímu pozorovateli bylo

55 Tamtéž

56 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., s. 154

57 Kučera, D. Problém zla ve světě a v životě člověka, s.11

58 Nelson, D. NET 98, přednáška 2, s. 6

jasné, jaké plody ve skutečnosti přináší. Jestliže je Bůh skutečně láska, nemá jinou možnost, než dovolit satanovi, aby se plně projevil“.⁵⁹

Tato nebeská válka se odehrává před tribunálem andělů a Adamů z jiných galaxií a stala se tak velkým dramatem, divadlem celému vesmíru.⁶⁰ „Zpráva knihy Job o kosmickém shromáždění, kterého se účastní představitelé různých částí vesmíru, nám umožňuje hlouběji nahlédnout do velkého sporu“.⁶¹

1.5.8 Kříž, který zachraňuje Boha

Z tohoto zorného úhlu adventisté posuzují i všechny ostatní „velké křesťanské doktríny“. Hlavním účelem kříže a porážky satana není jeho odzbrojení skrze krev, ale důkaz před vesmírným tribunálem a mimozemšťany, že Bohu je možné důvěřovat, a že Bůh není lhářem. Kristus svojí poslušností kříže dokázal, že věří Bohu, a tím ukázal cestu i nám. Satana neporazila Kristova krev, nýbrž Kristova důvěra: „[Bůh] poslal na zem Ježíše Krista, aby v lidském těle prokázal oprávněnost Božího plánu, který měl s člověkem. On svým životem a úzkým vztahem k Bohu dokázal, že když člověk Bohu důvěřoval, mohl být navždy šťastný. Tak porazil satana a celému vesmíru dokázal, že satan neměl pravdu. Obhájil Boží charakter“.⁶²

Právě pro tento účel, jak již bylo předesláno, mají všichni lidé dar víry, všichni jsou Božími dětmi a Bůh je Otcem všech. Pojmům pokání, obrácení a znovuzrození je proto rozuměno jako obnově této důvěry Bohu. Nechme proto znovu promluvit Nelsona: „Ale není to příliš triviální, aby po nás Bůh chtěl tak málo – pouhou důvěru? Není kromě toho také potřeba, abychom ho poslouchali, abychom činili pokání, byli znovuzrozeni, ospravedlněni, posvěceni, abychom dodržovali všechno, co přikázal, abychom byli dokonalí atd.? Jestliže rozumíme všemu tomu, co bylo v Boží rodině narušeno, v čem spočívá podstata problému, potom každý jednotlivý bod, který jsme vyjmenovali..., jsou součástí jedné nádherné proměňující zkušenosti, kterou Bůh nám všem nabízí. On nikdy nezamýšlel, aby to bylo tak komplikované nebo rozdělené do tolika částí“.⁶³

Když Bůh na závěrečném soudu zvítězí, nebude už muset dál svůj charakter obhajovat a jakoukoliv potenciální vzpouru svých následovníků potlačí hned v samotném počátku. „Kdyby se v budoucnosti stalo, že by někdo udělal něco tak nelogického a postavil se proti Bohu, Bůh by mohl tuto vzpouru okamžitě v samotném zárodku zlikvidovat, protože by už nikdo nezpochyboval Boží autoritu a způsob jeho jednání“.⁶⁴

59 Nelson, D. NET 98, přednáška 2, s. 5

60 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., s. 135

61 Tamtéž, s. 137

62 Kučera, D. Problém zla ve světě a v životě člověka, s. 12

63 Duda, J. Víra, Co to je?, s. 15

64 Moskala, J. Peklo. Existuje vůbec?, s. 29

1.6 Antropologie

1.6.1 Helénismus a křesťanství

Adventistická nauka o lidské přirozenosti a obecně o vztahu ducha a těla vychází z pera Ellen Whiteové a její pozdější následovníci ji označují jako počátek holismu.⁶⁵ Toto pojetí zdůrazňuje nedělitelnost duše a těla pro zachování lidské identity. Možnost existence duše mimo tělo adventisté označují za platonismus.⁶⁶ Je při tom nutné uznat, že část adventistické antropologie vystihuje lidskou podstatu velmi trefně, a to v duchu judeo-křesťanského nazírání. Adventisté zdůrazňují jednotu ducha a těla, resp. ducha, duše a těla a ukazují, že hebrejský výraz pro duši „nefeš“ který je při stvoření člověka rozšířen adjektivem „haja“, tedy „nefeš haja“ (živá duše), je výrazem pro celou lidskou bytost, nikoliv jen pro jednu jeho součást.⁶⁷ Z tohoto důvodu je existence samotné lidské duše ve věčné nebeské blaženosti pisatelům Bible skutečně cizí.

Dnešní křesťanství však mnohdy žije z dědictví odkazu středověké církve, kde převládal důraz na duši, jakožto protipól, či dokonce nepřítel těla. Duše byla považována za věčnou a nezníčitelnou, kdežto tělo za smrtelné a dočasné. Adventisté proto mají pravdu, když tvrdí, že Písmo o „nesmrtelné duši“ nikde nemluví. Je správné, že se proti platonské terminologii ohrazují. Neuvědomují si ovšem, že ve svém důsledku je jejich názor helénský mnohem více než učení středověké církve. Nezáleží až tak na tom, jak věc pojmenuji, ale jak tomuto pojmu ve skutečnosti rozumím. Mluvíme-li o duši „smrtelné“, je třeba také definovat, co je to „smrt“.

Platonské pojetí totiž chápe smrt jako „neexistenci“ a život jako „existenci“. Když člověk zemře, tělo zaniká a duch a duše žijí dále. Právě tak chápou život a smrt, totiž jako existenci a neexistenci, adventisté, s tím rozdílem, že věří, že duch a duše po smrti zanikají. Adventisté se nemýlí v tom, že Písmo o nesmrtelné duši nemluví a ani nenaznačuje, že by po smrti člověka mohla duše „žít“. Mýlí se však v tom, že by duše, dle Písem, po fyzické smrti přestala existovat.

1.6.2 Život a smrt z pohledu Písma

Pro biblické pisatele je životem sám Ježíš a „být živ“ znamená bytí v jeho přítomnosti a „být mrtev“ znamená bytí v oddělenosti od něho. Křesťanská ortodoxie tedy chápe „život“ jako existenci lidské bytosti v její psychosomatické jednotě, v odpuštění hříchů skrze víru v Boha již na zemi, a po vzkříšení chápe život jako existenci člověka v jeho „proměněném“ těle

65 Provonsha, J. W. Existuje život po životě?, s. 66

66 Tamtéž, s. 49

67 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., s. 112

v nebi. Smrt je analogicky chápána jako existence člověka, v jeho psychosomatické jednotě, ve vinách a hříších, a v důsledku toho v oddělenosti od Boha, a po vzkříšení a odsouzení v oddělenosti od Boha v pekle navěky.

Adam ve své jednotě ducha duše a těla zemřel, když pojedl ze stromu poznání dobrého a zlého, neboť mu sám Hospodin řekl: „Ale ze stromu vědění dobrého a zlého nikoli nejez; nebo v který bys koli den z něho jedl, smrtí umřeš“ (Gn 2,17). Od té doby je člověk, který ztratil kontakt s Bohem a není živ z víry, mrtev ve svých hříších, pokud mu skrze víru v Pána Ježíše Krista nejsou hříchy odpuštěny: „Když jste ještě byli mrtvi ve svých vinách a duchovně neobřezáni, probudil nás k životu spolu s ním a všechny viny nám odpustil“ (Ko 2,13). Otázka života a smrti jednotlivce se tedy dá shrnout větou: „Kdo má Syna, má život; kdo nemá Syna Božího, nemá život“ (1J 5,12). Již na první pohled je zřejmé, že mrtvý člověk neprestal existovat ani tělesně ani duchovně.

Existuje zde však přechodné období, to je stav ducha po časně smrti člověka. Zde se tělo rozpadá v prach a duch odchází do míst odpočinku. „A prach se vrátí do země, kde byl, a duch se vrátí k Bohu, který jej dal“. (Kaz 12,7). Proto také spravedlivý Štěpán při mučednické smrti poručí svého ducha do rukou Božích. „Když Štěpána kamenovali, on se modlil: "Pane Ježíši, přijmi mého ducha!" (Sk 7,59)

Po této smrti však bude opět člověk vzkříšen k věčnosti v nebi či pekle. „Mnozí z těch, kteří spí v prachu země, procitnou; jedni k životu věčnému, druzí k pohaně a věčné hrůze“. (Da 12,2) Existují zde nepatrné rozdíly ve výkladech mezi křesťany různých směrů o tom, co se děje mezi smrtí a vzkříšením, avšak v popsaném principu je křesťanská eschatologie sourodá.

1.6.3 Život a smrt z pohledu adventistů

Protože adventisté existenci duše po zániku těla striktně odmítají, je pro ně smrt neexistencí, pouhým spánkem, ve kterém člověk ztratil schopnost komunikovat s Bohem. Říkají, že „hlavní myšlenka Bible: Smrt je nevědomý spánek, ve kterém lidé jednoduše přestávají existovat – žádné myšlenky nebo láska, nenávid radost hněv – celý organismus jednoduše zaniká- a život přestává existovat“.⁶⁸ „Když člověk zemře, je pohřben a leží v hrobu (šeól, hádés). Bible učí, že již nežije, a že ztratil jakoukoliv možnost kontaktu s Bohem i lidmi“.⁶⁹

Pokud však Písmo o existenci ducha mimo tělo přeci jenom mluví, stává se, že se toto místo zpochybní nebo se vysvětlí, že jde o nesprávný vliv nebo pouhou pisatelovu domněnku. Když např. Pavel mluvil o možnosti odchodu ducha mimo tělo, položí se nad smyslem verše

68 Nelson, D. NET 98, přednáška 11, s. 5

69 Tomasi, M. Smrt a vzkříšení, nebe a peklo, s. 31

spekulativní otázka: „A mohlo se tělo, ze kterého, jak se domníval, vystoupil, aby mohl být s Pánem, vztahovat na toto smrtelné tělo, které se těší, až bude proměněno?“⁷⁰

Podobně i věčná smrt je chápána jako neexistence po anihilaci (zničení), kdy Bůh nechá vzkříšené lidi shořet v ohnivém jezeře, takže již dále nebudou existovat. Toto jezero však není žádné místo, jak učí křesťanské církve, nýbrž je ohněm z nebe, který na bezbožné po jejich vzkříšení padne a stráví je.⁷¹ Adventisté věří, že „...ohnivé jezero – místo budoucího hněvu pro všechny „bezbožné“, místo konečného zatracení všeho zla, hříchu a všech těch, kdo se s ním ztotožnili, tzn. všech „bezbožných“, padlých andělů i satana. Je to něco, co se odehraje na konci dějin tohoto světa na povrchu země, kdy na „bezbožné“ padne oheň z nebe“.⁷²

Přechodnému období mezi smrtí a vzkříšením je v adventismu věnován obrovský prostor. Adventisté vynakládají neskutečné množství úsilí k tomu, aby vyvrátili mnoho biblických veršů, které o existenci lidských duchů, čekajících na vzkříšení, mluví. Kdo se podrobněji seznámí s adventistickou literaturou zjistí, že většina knih na toto téma má předem danou strukturu a jejich autoři, ať jsou z USA nebo z Evropy, argumentují vždy sejně. Vždy je potřeba se vypořádat s několika verši, jejichž přehled i s adventistickými vysvětleními uvádí následující tabulka.

70 Provonsha, J. W. Existuje život po životě? s. 49

71 Vandeman, G. E. Co se mi líbí na..., s. 48

72 Moskala, J. Peklo. Existuje vůbec?, s. 14

Biblická pasáž	Obsah	Adventistický výklad
1 Pe 3,18-20	Ježíš káže duchům ve vězení	Duchové byli lidé za doby Noeho
Fp 1,20 - 25	Pavel touží odejít z těla	Pavel touží být vzkříšen
Lk 16,19 - 31	Boháč v pekle a Lazar	Jedná se o podobenství
2 K 12, 1-4	Pavel připouští, že člověk může být bez těla v třetím nebi a v ráji	Pavel měl pouhé vidění
Mt 10,28	Duše, která nemůže být zabita	Duše zde znamená věčný život, který nelze vzít
Zj 6, 9 -11	Duše pod oltářem	Jedná se o obraz
Lk 23, 42-43	Zločinec má být s Kristem v ráji týž den	Chyba v interpunkci překladu

1.6.4 Věčné peklo - představa křesťanů?

Z pohledu křesťanské ortodoxie tedy existuje smrt jako věčná existence vzkříšeného člověka v pekle. Nejedná se ani tak o změnu bytí, jako spíše o změnu prostředí. Z adventistického pohledu, kdy člověk přestává existovat a Bůh tedy zničí svůj obraz, přestává peklo ztrácet smysl a je obrazem, symbolem, dočasným ohněm atd. Adventistický teolog Dr. Moskala nabízí toto jednoduché řešení. „Když si čtenář Nového zákona prostě zamění řecké slovo „gehena“ za „zničení“, „zatracení“, „místo záhuby“ nebo „místo zkázy“... nebude mít problém s pochopením jeho záměru a smyslu.“⁷³

Jinou gramatickou technikou, kterou se adventisté snaží zlomit hrot věčného pekla, je tvrzení, že slovo „věčné“ nelze brát doslova jako „věčné“. Za tímto účelem je citováno mnoho starozákonních míst, kde je věčnost míněna jako situace, jejíž účelovost přesahuje rámec časnosti, nikoliv však věčnosti. Z hlediska pozemské existence jde tedy o „věčné“, z hlediska věčnosti však o „dočasné“.

Takový obrat skutečně Písmo zná, např. (Jon 2,7 nebo Ex 21,5-6). Adventisté však z těchto míst učinili univerzalismus a užili jej takto i vzhledem k peklu.⁷⁴ Podle adventistů přitom „výraz „neuhasitelný oheň“ znamená, že ho nic nemůže uhasit, dokud nesplní své poslání. Je důležité, abychom si uvědomili, že slovo věčný, nemusí vždy znamenat navěky věků, ale často znamená trvání, dokud se něco nesplní nebo neproběhne.“⁷⁵

73 Moskala, J. Daniel. Kdo to byl a o čem mluví jeho prorocství?, s. 14

74 Tomasi, M. Smrt a vzkříšení, nebe a peklo, s. 51

75 Nelson, D. NET 98, přednáška 12, s. 6

Obojí argumentace má však své trhliny. Představme si, že by někdo chtěl přes hranice pašovat alkohol, a aby se vyhnul celní kontrole, nazval by jej např. tekutinou, potravinou, rostlinným extraktem, průmyslovým výrobkem atd. Všechny uvedené pojmy by byly pravdivé, avšak nevystihly by právě tu podstatu, na kterou se celní prohlášení dotazuje. Peklo samozřejmě je místem „záhuby“, „zatracení“ atd. Je ovšem také místem, kde „muka neuhasnou na věky věků a dnem ani nocí nedojde pokoje ten, kdo kleká před šelmou a jejím obrazem a nechal si vtisknout její jméno“ (Zj 14,11).

Ohledně věčnosti pekla lze říci následující. Nelson sice správně uvádí, že slovo věčný, nemusí vždy znamenat na věky věků, avšak opomíjí, že Zj 14,11 o „navěky věků“ výslovně mluví, a tedy že tato věčnost věčností navěky věků skutečně je. Navíc v tomto ohnivém jezeře bude trápen i ďábel, a pakliže adventisté věří, že tento oheň zničí tělo a tím celého člověka, je nutné říci, že ďábel je duch, který žádné tělo nemá. Jak tedy může shořet? A v neposlední řadě adventisté učí, že oheň zničí vzkříšené bezbožníky rázem. Co tedy znamená, že budou tito trápeni „dnem i nocí“?

1.7 Soteriologie

1.7.1 Všichni lidé dětmi Božími

Jak již bylo předesláno, dle adventistů je Kristus stvořitelem člověka a mimozemských lidí. Po oživení Adama se stal Otcem lidského rodu, neboť lidé nesou jeho obraz. Tento Kristus je totožný s Michaelem, kterého křesťanská ortodoxie nazývá archandělem. Synovství tedy nezáleží na tom, zda člověk slouží Kristu nebo satanu, zda je ve velkém sporu na straně Michaela či Lucifera. „Bůh je Otcem všech – ať jsou na jedné, nebo druhé straně“.⁷⁶ Je-li tedy Bůh skutečně otcem všech lidí, jak je to s těmi, které Kristus označil za děti ďáblovy (J 8,44)?

Poslání Syna podle adventistů na zemi je velmi prosté. Michael měl ukázat světu i mimozemšťanům, že Bohu se dá důvěřovat a skrze svůj bezchybný život, kříž a vzkříšení měl v lidech svým příkladem obnovit ztracenou důvěru lidí v to, že Bůh je dobrý a vyvrátit tak satanovu lež, že Bohu nelze věřit. „Proto začal s dlouhým procesem vysvětlování, odhalování a představování sebe samého, aby v průběhu dlouhého časového období a za různých okolností dokázal, že není takový, jak ho satan představuje“.⁷⁷

Podle adventistické logiky tím pádem spasení nezískáme skrze výslovnou spasitelnou víru v Boha jako osobu, nýbrž získáním důvěry, že to Bůh s člověkem skutečně myslí dobře, a je proto důvěryhodný. To samozřejmě není žádný náhlý zvrat, který je dostupný jen

76 Chán, V. Zjevení. Jaké přináší poselství?, s. 9

77 Duda, J. Víra, Co to je?, s. 13

„vyvoleným“. Důvěru je nutné získat postupem času, a proto každý pohan, který rozvine svůj „všeobecný dar víry“, může být spasen.

Adventisté se zde odvolávají na klasický reformační princip: „Spravedlivý bude žít v důvěře. To je ten známý verš (Řím 1,17), který používal Luther: ‘‘Spravedlivý z víry bude živ’’. Text se však nezabývá ospravedlněním či odpuštěním. V textu Bůh říká, že ten, kdo má k němu správný vztah a je jeho přítelem, bude mu důvěřovat a bude ochoten čekat... Odkud pochází taková víra či důvěra? Už jsme si řekli, že Bůh dal každému člověku „míru“ víry, jakousi „startovní víru“.⁷⁸

1.7.2 Kristus, spasitel mimozemšťanů

Vezmeme-li v potaz, že kříž se stal podívanou i mimozemšťanům, kteří byli rovněž Michaelem stvořeni, mohli bychom logicky vyvodit, že podívaná na Kristovu důvěru musela posílit i jejich důvěru a zajistit jim v jejich odlehlých částech vesmíru spásu. A vskutku, adventistické doktríny mají důslednou logiku: „Když potom Kristus zemřel na kříži, důvěra nebeských bytostí byla navždy zajištěna. Jenom na naší zemi přetrvává nevěra, nedůvěra a vzpoura“.⁷⁹ „Kristus zemřel proto, aby tím zvěstoval něco podstatného pro všechny bytosti ve vesmíru, nejen pro nás“.⁸⁰

Do té doby nebyl vesmír bezpečným místem a sami andělé si v nebi nemohli být svým věčným životem příliš jisti: „Tou hlavní a nejdůležitější pravdou není to, že je vše zajištěno pro naše vlastní spasení, ale je to zvěst o něčem, co činí nebe bezpečným místem i pro anděly, kterých je mnohem více než nás. Jejich bezpečí bylo také ohroženo“.⁸¹

Pisatel listu Židům sice uvádí, že „bez víry však není možné zalíbit se Bohu. Kdo k němu přistupuje, musí věřit, že Bůh jest a že se odměňuje těm, kdo ho hledají“ (Žd 11,6). Nicméně k tomu, abych mohl věřit, že Bůh odměňuje, tedy koná, musím nejprve uchopit vírou jeho samotnou existenci, a tato samotná a pouhá víra v Pána Ježíše Krista je podmínkou spasení. Tato víra není dostupná hříšníkům, neboť je darem odevzdaným pouze svatým (Ju 1,3). „Nyní však je zjevena Boží spravedlnost bez zákona, dosvědčovaná zákonem i proroky, Boží spravedlnost skrze víru v Ježíše Krista pro všechny, kdo věří. Není totiž rozdílu: všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy; jsou ospravedlňováni zadarmo jeho milostí vykoupením v Kristu Ježíši“. (Ř 3,21-24)

78 Tamtéž, s. 10

79 Tamtéž, s. 13

80 Chán, V. Zjevení. Jaké přináší poselství?, s. 14

81 Tamtéž

1.7.3 Ještě není dokonáno

Zatímco ortodoxní křesťané věří, že dílo spásy bylo dokonáno smrtí na kříži, pro Ellen Whiteovou a adventisty je kříž teprve začátkem spásy, když napsala: „Svou smrtí dílo započal a vystoupil po svém vzkříšení na nebesa, aby je dokonal“.⁸² To hlavní mělo teprve nastat v roce 1844 v nebeské Svatyni svatých, kam toho roku Kristus konečně vstoupil, aby hříchem poskvrněnou nebeskou svatyni svojí krví očistil. Přesto však adventisté kříž nepodceňují a ve svých knihách mu, podobně jako jejich zesnulá prorokyně, věnují nemálo místa.

Kříž a vzkříšení je zde proto, aby křesťané důvěřovali, stejně jako Kristus na kříži, Bohu, ale na odpuštění svých hříchů si křesťané musejí ještě pár let počkat.

1.7.4 Kristus ztratil víru

Ačkoliv nás evangelia nenechávají na pochybách o tom, že Ježíš nejenže o svém vzkříšení věděl, ale dokonce o něm opakovaně svým učedníkům zvěstoval (L 9,29; 18,33; Mt 16,21; 20,19), adventisté nám nabízejí pohled zcela jiný. Ježíš netušil, že přišel, aby skrze vzkříšení přemohl smrt, ale naopak, aby navěky zemřel: „A najednou přichází zvolání a láska, hluboká a naprostá, která se již rozhodla – abych je všechny zachránil, zemřu navěky“.⁸³ Nejenže Kristus, dle adventistů, ztratil víru ve vzkříšení, ale upadl i do nevědomosti. Patrně již netušil, že nebude-li vzkříšen, bude víra jeho následovníků marná a zůstanou ve svých hříších (1K 15,17).

Tuto víru ve vzkříšení Kristus podle adventistů ztratil již v Getsemane: „V Getsemane ho zkrušovalo totéž zahanbení, jež bude pronásledovat nekajícího hříšníka, až dveře milosti s konečnou milostí zapadnou a on bude musit skládat počet ze svého hříšného života... tehdy dočasně ztratil jistotu, že opět vyjde z hrobu“.⁸⁴ A nejen v Getsemanské zahradě, ale i na kříži Ježíš propadl zcela beznaději a patrně si neuvědomoval slova, která pronášel o svém vzkříšení: „Zdálo se, že jeho zástupná smrt na kříži bude zcela určitě znamenat věčné odloučení od Otce. Nemohl vidět za hrob a budoucnost byla pro něho temná“.⁸⁵

Vezmeme-li v potaz, že odloučení od Boha ve smrti je vskutku vstupní branou k věčné smrti, pak nejenže by Kristus zabránil ospravedlnění svých následovníků, ale zničil by i důvěru všech vesmírných Adamů, kteří na Kalvárii, podle adventistů, dychtivě hleděli. Bůh by v tom případě měl – dle ducha adventistických doktrín – zřejmě i problém prokázat na posledním soudu svoji nevinu.

82 Branson, W. H. Smíření ve světle svatyně 3, s. 44

83 Duda, D. Kristus, Bůh nebo stvořená bytost?, přednáška 4, s. 8

84 Branson, W. H. Smíření ve světle svatyně 3, s. 13

85 Tamtéž

1.7.5 Netrestající Bůh

Na kříži byl poté, dle adventistických teologů, Kristus pro naše hříchy zcela Bohem opuštěn, prožil peklo a skutečně věčné odloučení od Boha. V této beznaději i zemřel. „Bůh tak velice nenávidí hřích, že se odvrátil od vlastního Syna, jenž se stal jeho ručitelem. Tak nesl Ježíš zcela sám naše hříchy, opuštěn Bohem i lidmi.“⁸⁶ „Ježíš před našima očima umírá druhou smrtí věčného odloučení. Volá: „Bože můj, Bože můj...?“⁸⁷

Podle adventistů to ale nebyl to Bůh, který Krista pro naše přestoupení trestal, byl to náš hřích, který Krista – největšího „hříšníka z hříšníků“ – zahubil bez Božího přičinění: „Abychom to pochopili, musíme se podívat do dějin, jak Bůh uplatňoval svůj „hněv“ vůči hříšníkům. Na Golgotě umíral Ježíš Kristus, ten největší z hříšníků, protože nesl hřích celého světa. Tam na kříži nezemřel proto, že by ho Bůh zahubil. Kristus volá: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“ (Mt 27,46) Kristus zemřel, přestože se ho Bůh nedotkl. To hřích ho odloučil od jeho Otce, a to způsobilo jeho smrt“.⁸⁸

Klid Ježíš našel až v hrobě, kde svým sobotním odpočinkem potvrdil, že Boží zákon, desatero, je rozhodnut světit i po své smrti. „A Ježíš znovu odpočívá na počest svého dokonatého díla – tak, jak to udělal po stvoření. Opět je sobota a Ježíš odpočívá, tentokrát v hrobě.“⁸⁹

1.7.6 Tři dny a tři noci

Vezmeme-li v potaz adventistickou antropologii, zejm. její nauku o smrti, vidíme, že Ježíš po své fyzické smrti, resp., jak učí adventisté, po prožití „věčné smrti“, přestal úplně existovat, resp., byl pouze zapsán „v nebeské paměti“.

Je-li Kristus skutečně Bohem, má také on, stejně jako Otec, život sám v sobě (J 5,26), je proto jediným nesmrtelným (1 Tim 6,16), věčným životem (1 J 1,2) a světlem, které tma nepohltila (J 1,5). Podle adventistické doktríny však věčný život na čas zanikl, světlo bylo pohlceno tmou a nesmrtelný Bůh zemřel. Atribut nesmrtelnosti se týká výhradně Boha, neboť veškeré stvoření podléhá smrti (Job 34, 14-15).

Adventisté proto, aby otupili hrot tohoto protimluvu, přispěchali se svým vlastním vysvětlením. „Mrtví podléhají v šeólu (hrob) nebo v hádu (hrob) zkáze, ale Kristus byl výjimkou, protože byl vzkříšen dříve, než jeho tělo zetlilo“.⁹⁰ Toto vysvětlení je však naprosto nedostatečné neboť „tělo je bez ducha mrtvé“ (Jk 2,26) a i když skutečnost, že se Mesiáš nerozpadne v prach, je znamením jeho pravosti (Sk 2,27), fakt, že dle adventistické teorie Bůh

86 Branson, W. H. Smíření ve světle svatyně 3, s. 15

87 Nelson, D. NET 98, přednáška 12, s. 4

88 Chán, V. Zjevení. Jak přináší poselství?, s. 11

89 Vandeman, G. E. Co se mi líbí na... s. 90

90 Tomasi, M. Smrt a vzkříšení, nebe a peklo, s. 30

zcela zanikl, nemůže oslabit. Tato učení se proto implicitně staví proti Kristovu Božství a činí z Božího Syna pouhého smrtelníka.

1.7.7 Nezaplatil pouze Syn

Nebyl to však – podle adventistů - jenom Syn, který na kříži ztratil věčný život. Spolu s Kristem platil cenu za hřích i Otec. Jelikož Kristus sám je Bůh v těle, zemřeli oba a oba také platili: „Ježíš visící na kříži věřil, že v důsledku své volby zaplatit mzdu hříchu bude natrvalo oddělen od svého Otce! To však neznamená, že Ježíš byl jediný, kdo zaplatil mzdu hříchu tohoto světa... Nikdy nezapomeň, že na kříži byla zlomena dvě srdce... V Kristu Bůh sám sestoupil do tmavé propasti věčné smrti“.⁹¹

Je samozřejmé, že v tomto místě nelze detailně prozkoumat Boží tajemství inkarnace a v důsledku toho i samé ekonomické podstaty Trojice. Nicméně je třeba si uvědomit, že pro adventisty není „propast věčné smrti“ nějakým místem v podsvětí, ale je vyjádřením neexistence, která a v tomto případě míří na boží ontologie.

1.7.8 Byl Kristus oddělen od Boha?

Adventistická teologie se přiklání k výkladu, že Ježíš byl na kříži oddělen od svého Otce a okusil tak věčnou smrt. Takto adventisté vysvětlují Kristova slova na kříži: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?“

Některá místa v Písmu nám jistě zůstanou tajemstvím a nebudeme je moci zde na zemi beze zbytku vysvětlit. Přestože tedy nemůžeme říci, co tato místa přesně znamenají, můžeme ovšem říci, co určitě neznamenají. Samotné Ježíšovo zvolání na kříži „Éli, Éli, lama zabachtani“ (Mt 27,46), které je považováno za důkaz jeho věčné smrti v důsledku oddělení od Otce, rozhodně takto interpretovat nelze. Zvolání z kříže je přímou citací Ž 22,2. Tento žalm popisuje Kristovo utrpení na kříži (Ž 22,8-9.17.19), kdy je Kristus za hříchy člověka Bohem trestán. Ve verši 22 však dochází k pozoruhodnému zlomu, který dokládá, že k vysvobození z utrpení i tíže našich hříchů došlo ještě na kříži, a proto Kristus mohl odevzdat svého ducha do rukou Otce (srv. L 23,46; J 19,30). Kristus tedy neumírá tedy v beznaději.

Navíc je Kristus obětním Beránkem, který byl usmrcen přesně podle starozákonních předobrazů. Ve chvíli, kdy byl na obětního beránka vložení rukou kněze přenesen hřích za člověka, nebyl tento beránek Bohem opuštěn, ani nezemřel věčnou smrtí, nýbrž stal se Bohu odděleným a svatým. Podobný princip můžeme vidět u obětí dvou kozlů (Lv 16,9 – 23) z nichž jeden byl určen pro Azazela a druhý pro Hospodina. Pouze kozel pro Azazela byl z Boží přítomnosti zapuzen a vyhnán k Azazelovi (odpůrci - satanu). Zrovna tak, jako první kozel usmířil hříchy těch, kteří měli na oběti podíl a byli tudíž předobrazem těch, kteří budou

⁹¹ Nelson, D. NET 98, přednáška 4, s. 7

v budoucnu činit pokání a přijmou milost skrze Kristovu krev, druhý kozel nesl hříchy, které zahlazeny nebyly, a šlo o předobraz těch, kteří budou ve svém vzdoru z Božího lidu zapuzeni. Tento princip je v Písmu obsažen od doby Ábela a Kaina.

1.7.9 Zemřel Kristus věčnou smrtí?

Nelze připustit, že by Kristus nesl muka věčné smrti. Zemřel lidskou rukou a sám o takové smrti svědčí: „a nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou“ (Mt 10,28), a proto věčnou smrtí, kdy se ocitne vzkříšený člověk (duše i tělo) v ohnivém jezeře „...bojte se toho, kdo může tělo i duši zahubit v pekle“ (Mt 10,28), jednoduše zemřít nemohl. Věčná smrt není neexistence ani rozklad těla. Věčná smrt je věčné oddělení lidské bytosti (ducha, duše a těla) od Boha (2 Tes 1,9). Jen v gehenně je člověk na věky mrtev (což neznamena, že neexistuje), a proto Kristus, pokud by zemřel věčnou smrtí, musel by se ocitnout vzkříšen na tomto místě. Kristus však odevzdává svého ducha do Otcových rukou a svědčí, že dokonáno jest.

Pokud mají adventisté pravdu a smrtí člověka zaniká tělo i duch, Kristus, který se opět musel stát tím, čím je člověk, by na kříži zemřel současně tělesně i duchovně. Adventismus zde však naráží na minimálně dva jasné opaky svědectví Písem, a to: "Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha (L 23,45)" a "Amen, pravím ti, dnes budeš se mnou v ráji" (L 23,43). Adventisté, jak jsme uvedli výše, tvrdí, že v prvním případě se jedná o rámcové vyznání umírajícího Krista a v druhém případě jde o přehození interpunkce. Místo: „Amen, pravím ti, dnes budeš se mnou v ráji“, bychom měli číst: „Amen, pravím ti dnes, budeš se mnou v ráji“.

Pokud by se však mělo jednat o rámcové vyznání, ukazující až na vzkříšení, jistě by Kristus nemluvil o odevzdání svého ducha. Je pouze jediná doba, kdy byl jeho duch mimo jeho tělo, a to jsou tři dny mezi smrtí a vzkříšením. Pokud by tedy Ježíš tímto zvoláním mínil až vzkříšení, neměl by důvod mluvit pouze o svém duchu, vždyť „duch nemá maso a kosti“ (L 24,39).

Pokud by se jednalo o chybnou interpunkci, je zvláštní, že žádný významný překlad tuto chybu neodhalil. Podívejme se nyní autenticky, slovy Písma, na smrt prvního mučedníka Štěpána. V jeho dvou výročí před smrtí můžeme vidět jasné paralely se smrtí Krista. Ježíš říká: "Otče, odpusť jim, vždyť nevědí, co činí (L 23,34)" a Štěpán: "Pane, odpusť jim tento hřích" (Sk 7,60). Pán praví: "Otče, do tvých rukou odevzdávám svého ducha" (L 23,46) a Štěpán: „Pane Ježíši, přijmi mého ducha (Sk 7,59)". Štěpán zde ovšem nečinil žádné rámcové vyznání, nýbrž mluvil k tomu, jehož viděl a k němuž se chystal odejít. V případě Štěpánova ducha nelze adventistickou doktrínu podepřít ani sebelépe promyšlenou změnou interpunkce.

1.7.10 Trestal Otec Syna?

Podle teorie adventistů nezpůsobila Kristovu smrt Boží trestající ruka, nýbrž odloučení od Boha. Bůh přeci netrestá, jen odnímá svoji přítomnost. Celé evangelium však svědčí o opaku. Dobrý Bůh z lásky k člověku potrestal svého Syna za nás. Tato koncepce spásy je zahrnuta již ve slovech Izajáše.

„Byly to však naše nemoci, jež nesl, naše bolesti na sebe vzal, ale domnívali jsme se, že je raněn, ubit od Boha a pokořen. Jenže on byl proklán pro naši nevěrnost, zmučen pro naši nepravost. Trestání snášel pro náš pokoj, jeho jizvami jsme uzdraveni. Všichni jsme bloudili jako ovce, každý z nás se dal svou cestou, jej však Hospodin postihl pro nepravost nás všech. Byl trápen a pokořil se, ústa neotevřel; jako beránek vedený na porážku, jako ovce před stříhači zůstal němý, ústa neotevřel. Byl zadržen a vzat na soud. Kdopak pomyslí na jeho pokolení? Vždyť byl vyťat ze země živých, raněn pro nevěrnost mého lidu. Byl mu dán hrob se svévolníky, s boháčem smrt našel, ačkoli se nedopustil násilí a v jeho ústech nebylo lsti. Ale Hospodinovou vůlí bylo zkrušit ho nemocí, aby položil svůj život v oběť za vinu. Spatří potomstvo, bude dlouho živ a zdárně vykoná vůli Hospodinovu.“ (Iz 53,4-10)

Tento pohled není nikterak ojedinělý a přejímá jej i Nový zákon: „On neušetřil svého vlastního Syna, ale za nás za všechny jej vydal; jak by nám spolu s ním nedaroval všechno?“ (Ř 8,32).

1.8 Učení o nebeské svatyni

1.8.1 Numerické předpoklady

Adventní hnutí v předpovědi příchodu Krista vycházelo z výkladu proroctví proroka Daniele, a to zejm. z verše: „Až po dvou tisících třech stech večerech a jitrech dojde svatyně spravedlnosti (očistění)“ (Da 8, 14). Millerité věřili, že tyto dny představují ve skutečnosti roky a že svatyně představuje zemi, která má být Kristovým příchodem roztavena ohněm (2 Pe 3,10). Zbývalo tedy najít počátek 2300 let a datum se s poměrně velkou přesností dalo spočítat. Tento počátek byl stanoven na rok 457 př. Kr., kdy král Artaxerx vydal dekret na obnovu Jeruzaléma. Tento počátek zapadal do další části Danielova proroctví.

„Věz a pochop! Od vyjití slova o navrácení a vybudování Jeruzaléma až k pomazanému vévodovi uplyne sedm týdnů. Za šedesát dva týdny bude opět vybudováno prostranství a příkop. Ale budou to svízelné doby. Po uplynutí šedesáti dvou týdnů bude pomazaný zahluzen a nebude již. Město a svatyni uvrhne do zkázy lid vévody, který přijde. Sám skončí v povodni, ale až do konce bude válka. Je rozhodnuto o pustošení. Vnutí svou smlouvu mnohým v jednom týdnu a v polovině toho týdne zastaví obětní hod i oběť přídavnou. Hle, pustošitel na křídlech ohydné modly, než se naplní čas a na pustošitele bude vylito rozhodnutí“ (Da 9,25-27)

Šedesát devět týdnů, což je dle stejného klíče 483 let z celkových 2300, mělo sahat až k Mesiáši, jeho křtu a pomazání Duchem v roce 27 po Kr. Uprostřed sedmdesátého týdne měl být Mesiáš zabit a tři a půl roku po svém křtu měl být ukřižován. 490 let bylo odděleno pro Židy a vyvrcholilo ukamenováním Štěpána v roce 34, kdy byl údajně Izrael zavržen a kdy se apoštolé obrátili k pohanům. Zbývalo tedy 1810 let. Toto období mělo skončit roku 1844 příchodem Krista.

Miller, který došel k datu příchodu Krista na základě 2300 jiter, se původně domníval, že se Kristus vrátí v roce 1844, aby očistil svatyni (Da 8,14), kterou měla představovat naše země (2 Pe 3,10). Když se však nic nestalo, bylo třeba doktrínu změnit. Aby přes jednoduchý, a zdálo se i logický výpočet, nemuselo být proroctví negováno, bylo třeba najít jinou svatyni. Země se neosvědčila a chrámová svatyně zase v nalezené rovnici nedávala očekávaný výsledek. V rovnici proto chyběla jedna proměnná – svatyně. Adventisté nyní měli pouze výsledek - rok 1844.

V matematickém modelu existuje obvykle obecná zákonitost, ze které po dosazení proměnné získáme výsledek. Zde tomu však bylo právě naopak. Výsledek tu již byl, zákonitost též, teď ještě zbývalo najít takovou proměnnou, která by vyhovovala tomuto předem danému výsledku. Tu se adventistům posléze skutečně podařilo najít. Našli proměnnou, která byla

naprosto nadčasová, a k níž bylo proto možné dosadit libovolnou hodnotu. Byla to nebeská svatyně. Stačilo ji jen rozdělit na dvě poloviny, odpovídající předem daným časovým celkům, a nové objasnění roku 1844 bylo na světě.

Napomohl tomu Hiram Edson, který ve vidění uviděl Krista vstupujícího do nebeské svatyně svatých, a tak stačilo jen zaměnit zemi za nebe. Byl zde však jeden problém. V nebi přece není hřích, jak tedy může být svatyně očištěna? Adventisté proto citují Henryho Alforda, který napsal: „i samotné nebe potřebovalo, a také obdrželo očištění smírnou Kristovou krví“⁹² a B. F. Wetscotta, který řekl: „Můžeme říci, že i „nebeské věci“, nakolik představují podmínky lidského života v budoucnosti, byly následkem jeho pádu poskvřeny něčím, co vyžaduje očištění“.⁹³

Celé učení o očištění nebeské svatyně nakonec rozpracovala a vysvětlila Ellen Whiteová, která na základě verše 1 Pt 4,17 „o soudu začínajícím od domu Božího“ vytvořila doktrínu o „vyšetřujícím soudu“, který byl zahájen k očištění záznamů svatých v nebeské svatyni.⁹⁴ Nečistotu svatyně zde představovaly lidské hříchy, které do ní Kristus po svém nanebevstoupení vnesl a v roce 1844 ji proto musel očistit.⁹⁵

1.8.2 Nebeská svatyně

Od té doby adventisté zdůrazňují fyzickou existenci Boží svatyně v nebi, podle jejíhož vzoru byla vyrobena i svatyně pozemská, která byla rozdělena na dvě části, část vnější a svatyni svatých: „V celém Písmu se předpokládá existence nebeské svatyně nebo chrámu“⁹⁶ „Poněvadž byla pozemská svatyně stínem svatyně nebeské a protože v pozemské byla dvě oddělení, musí být ovšem i v nebeské dvě oddělení“.⁹⁷

První oddělení svatyně pozemské bylo vyhrazeno pro kněze, konajícího očišťující obřady za sebe a za svatyni, a druhá část, svatyně svatých, byla určena pro velekněžskou oběť. První svatyně byla od nádvoří oddělena první oponou a první část svatyně od svatyně svatých poté oponou druhou. Takto si adventisté představují, že je uspořádána i svatyně nebeská. V jejím prvním oddělení je také postaven Boží trůn: „U příležitosti služby ve svatyni byl postaven trůn Boží v prvním oddělení svatyně“.⁹⁸ Okolo tohoto trůnu je dalších 24 trůnů starců a hoří zde 7 lamp.⁹⁹ Sám Boží trůn se skládá „z živých bytostí, jenž se mohou pohybovat rychlostí blesku“,¹⁰⁰ přičemž „Boží trůn je pohyblivý a tu a tam mění své místo“¹⁰¹

92 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., s. 379

93 Tamtéž

94 Potoček, J. Církev adventistů sedmého dne, s. 156 - 158

95 Whiteová, G. E. Velké drama věků s. 260 – 268

96 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., s. 372

97 Branson, W. H. Smíření ve světle svatyně, s. 20

98 Tamtéž, s. 37

99 Tamtéž, s. 38

100 Tamtéž

Nebeský chrám je zde popsán zcela podrobně: „Zde viděl (Jan) předměty, které se staly vzorem v pořizování pozemské svatyně, např. sedm zlatých svíců (Zj 1,2) a kadidlový oltář (Zj 8,3). Jan tam také spatřil truhlu smlouvy, která se podobá té, která byla v pozemské svatyni svatých (Zj 11,9). Kadidlový oltář je v nebesích umístěn před Božím trůnem (Zj 8.3; 9,13), který se nachází v Božím nebeském chrámu (Zj 4,2; 7,15; 16,17). Nebeská zasedací síň, kde je i trůn (Da 7, 9-10) se tedy nachází v nebeském chrámu neboli svatyni... Je jasné, že Písmo představuje nebeskou svatyni jako skutečné místo (Žd 8,2)“.¹⁰²

1.8.3 Kristus vchází do svatyně

Když Kristus zemřel na kříži, dílo spasení nebylo zdaleka dokonáno, pokračovalo a dodnes pokračuje, jak věří adventisté, v nebeské svatyni. „Mesiášovo dílo smíření ve prospěch člověka vychází z nebeské svatyně, kterou Kristus po svém vzkříšení a nanebevstoupení uvedl do její funkce“.¹⁰³ Také až po své smrti na kříži byl Kristus učiněn veleknězem: „Po svém nanebevstoupení se zjevil před svým Otcem, který mu slavnostní přísahou odevzdal vznešený úřad velekněze, sloužícího nahoře ve svatyni ve prospěch člověka... k tomuto ustanovení došlo až po Kristově oběti na kříži“.¹⁰⁴

Nešlo však o vstoupení do svatyně svatých, jak již mnoho staletí křesťané všech vyznání věří. Adventisté naopak před takovými nezodpovědnými výklady varují: „Kristus však po své smrti nevstoupil přímo do Svatyně svatých, nýbrž pouze do prvního oddělení. „Kristus musil jít nejprve do prvního oddělení a tam mnohem déle sloužit než později ve svatyni svatých“.¹⁰⁵ Nebyla to tedy podle nich opona, vedoucí do svatyně svatých, nýbrž opona, vedoucí pouze do prvního oddílu svatyně, jíž Kristus po svém ukřižování vešel: „Ale popravdě má svatyně dvě opony... Když tedy apoštol Pavel prohlašuje, že Kristus, náš velekněz, „vešel do vnitřku opony“, míní tím první oddělení za první oponou u vchodu“.¹⁰⁶

1.8.4 Služba v první části svatyně

Pro skutečné pochopení velekněžské služby Kristovy v nebeské svatyni se dle adventistů musíme vrátit do Starého zákona. Neobstojí tvrzení, že Ježíš byl veleknězem podle kněžství Melchisedechova, jak učí Písmo. Adventisté tvrdí, že jeho služba v nebeské svatyni je jasně starozákonní, levitská, tedy podle řádu Áronova: „... nenalzáme vůbec žádné zprávy o Melchisedechově kněžské službě. Nemáme zprávy o prolití krve a o přinášení obětí... Shledáváme však, že jeho kněžství bylo symbolizováno levitskou kněžskou službou. Touto

101 Branson, W. H. Smíření ve světle svatyně, s. 38

102 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., 372

103 Tamtéž

104 Branson, W. H. Smíření ve světle svatyně, 33

105 Tamtéž, s. 36

106 Tamtéž, s. 33

službou jsou zcela zřetelně určeny všechny podrobnosti díla, které koná Kristus v nebesích“.¹⁰⁷

Kristova velekněžská služba v první části svatyně proto spočívá v tom, že Kristus v nebi obětuje svoji krev, kterou prolil na kříži a bere při tom na sebe hříchy lidí, kteří je na zemi vyznávají: „Jeho dílo v prvním oddělení svatyně probíhalo takto: Když hledali hříšníci u Boha odpuštění a dovolávali se prolité krve Ježíšovy, stal se Ježíš jejich zástupcem a přimlouval se za ně u Boha... nabídl se, že vezme jejich dluh hříchu na sebe a že jim přičte svůj spravedlivý život. Když přijali Ježíše jako svého zástupce a svou obět', byly hříchy hříšníků přeneseny na Něho, a protože sloužil v nebeské svatyni, nahromadily se tam“.¹⁰⁸

To znamená, že hříchy, které lidé vyznávali na zemi, byly přenášeny do nebe na Krista a ještě více znesvětily první oddíl nebeské svatyně, ve kterém Kristus nyní sloužil: „Tak sloužil Kristus jako Velekněz ve svatyni a vzal na sebe hříchy těch, kteří přišli k Bohu skrze něho. Tím byla nebeská svatyně poskvrněna hříchy lidí. Od tohoto poskvrnění musela být očištěna při ukončení jeho kněžské služby“.¹⁰⁹ Krev prolitá na kříži tedy nebyla dána k usmíření hříchů ihned, kříž ihned zajistil pouze důvěru nebeských bytostí.

1.8.5 Služba v druhé části svatyně

Protože adventisté chápou Kristovu službu ve svatyni jako naplnění stínu levitské služby, věří, že i v nebi došlo k ustanovení dne smíření a očištění svatyně od nahromaděných hříchů. Židovský svátek smíření “Jom Kippur“ má proto své místo i v nebi: „Služba v prvním oddělení znázorňovala ponejvíce přenesení hříchu z hříšníka na svatyni, zatímco služba v druhé části má většinou co činit s odstraněním hříchu ze svatyně“.¹¹⁰

Konečně tedy, po dlouhých téměř devatenácti stoletích, dochází k velkému vyvrcholení a člověk i samo nebe začínají být Kristovou krví, prolitou před tímto časem, dokonale očišťováni: „Uvažování nás přivede k poznání strhující skutečnosti, že roku 1844 po Kr. udeřila hodina Ježíše, našeho velekněze, aby vešel za oponu do svatyně svatých a aby tam započal slavné dílo očišťování svatých od nahromaděných tam hříchů všech minulých věků. Protože je s očišťováním svatyně spojen i soud, musel v oné době započít velký vyšetřovací soud na zemi“.¹¹¹

107 Branson, W. H. Smíření ve světle svatyně, s. 41

108 Tamtéž, s. 20

109 Tamtéž, s. 45

110 Tamtéž, s. 20

111 Tomasi, M. Smrt a vzkříšení, nebe a peklo, s. 30

1.8.6 Vyšetřovací soud

Vyšetřovací soud, který začíná od domu Božího, má dvě části. První částí je vyšetřování případu a druhou vynesení rozsudku. Boží soud v pojetí adventistů má výrazně eschatologický charakter, je jakýmsi dispencionalismem rozdělující novozákonní dějiny do několika fází. První fází je zde Kristovo vstoupení do svatyně svatých v roce 1844, kdy začal tzv. „vyšetřovací soud“, který probíhá doposud: „Při podrobnějším studiu Bible však dojdeme k závěru, že vesmírný soud se nebude odehrávat v daleké budoucnosti, ale že Velký Boží soud už začal své zasedání a v současné době už probíhá soud nad lidstvem.“¹¹² Tento soud má dvě části.

V té první, začínající rokem 1844, Kristus snímá hříchy ze svatyně a poskytuje je nebeské porotě k prozkoumání, jelikož „o všech případech musí být rozhodnuto před Ježíšovým příchodem... Tento soud proběhne, aniž bychom si toho byli vůbec vědomi“.¹¹³ Druhou částí je soud „výkonný“, kdy na zemi začne „pozdní déšť“, což je adventistické probuzení, ke kterému na zemi dojde před příchodem Krista v době, než dojde k vynesení rozsudku. Tím skončí i doba milosti. „Rozsudek musí být vynesen před Kristovým příchodem.“¹¹⁴

1.8.6.1 1. část vyšetřovacího soudu

Zdalo by se, že alespoň za více než osmnáct století bylo již dokonáno, nicméně stále není dosaženo vítězství. Adventisté, kteří přirovnávají rok 1844 k židovskému svátku Jom Kippur, kdy velekněz vešel s krví obětního zvířete do svatyně svatých, upozorňují, že v době slavení svátku smíření Mojžíš nařídil, že duše, která se nebude v té době ponížovat, bude z lidu vyhlazena (Lev 23,30). Proto i v nebi od roku 1844 probíhá podrobné zkoumání osudů lidí, zda se náležitě pokořovali, či nikoliv. Adventisté věří, že právě o této události mluvil Ježíš, když zmiňoval podobenství o bláznivých a moudrých pannách, přičemž bláznivé panny představují ty, které budou v této části vyšetřovacího soudu vyřazeny z nebeské matriky: „Očištění nebeské svatyně tedy zahrnuje vyšetřovací soud, jak tomu též bylo při očišťování svatyně pozemské“.¹¹⁵

Záznamy hříchů lidí tedy nejsou vymazány, ale od roku 1844 se začínají podrobně prozkoumávat nezávislou porotou andělů. Jedná se o záznamy věřících lidí, neboť skutky nevěřících, kteří neodeslali své hříchy na Krista sloužícího v prvním oddíle svatyně, se do svatyně vůbec nedostanou. Tyto hříchy musí být nyní prozkoumány nezávislou komisí. Nemohou být vymazány ihned, protože pokud by onen člověk nesetřval ve víře, nebeská porota by neměla materiál, podle čeho by mohla tyto hříchy člověku, který třeba opomenul světit sobotu, či snědl vepřové maso a nečinil náležité pokání, opět přičíst.

112 Nelson, D. NET 98, přednáška 13, s. 2

113 Tamtéž, přednáška 13, s. 6

114 Tamtéž, s. 6-8

115 Branson, W. H. Smíření ve světle svatyně, s. 53

„Někdo by mohl říci: Ale já jsem se domníval, že když mi Kristus hříchy odpustil, že je ze mne docela sňal. Odpovídáme: To také učinil, pokud přicházíš v úvahu. Zaslubuje, že nás učiní bílými jako sníh. Ale to neznamená, že tím jsou hříchy docela vyřizeny. Přejímá je z našeho záznamu a přenáší na svůj účet. Avšak záznam je stále ještě zde... záznam hříchu přenesený na svatyni, musí tam zůstat až do soudu. Někdo se může zeptat: Proč se musí čekat až do soudu? Odpovídáme: nejprve se musí záznamy přešetřit... nebude-li pokračovat v životě víry, budou mu jeho minulé hříchy připočteny“.¹¹⁶

1.8.6.2 2. část vyšetřovacího soudu

Když už se tedy člověk seznámí se s učením Ellen Whiteové, začne světit sobotu a zdržovat se nečistých pokrmů, jeho hříchy jsou přeneseny na Krista do svatyně, kde jsou poté očištěny a předány andělské porotě k prozkoumání, zdaleka si takový člověk ještě nemůže být jist svoji záchranou. Na skutečné vyhlazení svých hříchů je třeba ještě několik let počkat.

„V Písmu se jasně praví, že k tomuto vyhlazení hříchů dojde právě před druhým příchodem Kristovým. Tak prohlašuje Petr: „Protož číňte pokání a obraťte se, aby mohly být zhlazeny hříchové vaši, když by přišli časové rozvlažení od tváře Páně...“ a shlazení hříchů je výsledkem vyšetřovacího soudu a znamená dílo očištění nebeské svatyně, kde se chová záznam všech hříchů lidu Božího“.¹¹⁷

Vyšetřovací soud, který se se vstoupením Krista do svatyně svatých začal odehrávat, má tedy dvě části. První je vyšetřování, které započalo v roce 1844, a kdy se začalo s očišťováním svatyně, a druhý je výkonný soud, který začíná na konci doby milosti: „První část soudu začíná současně s očišťováním nebeské svatyně, druhý začíná na konci doby milosti a ve spojitosti s příchodem Kristovým... Toto dílo musí být zcela ovšem dokonáno dříve, než přijde Ježíš podruhé na zemi“.¹¹⁸

1.8.7 Nebeské stěhování

Během Kristovy velekněžské služby dochází i k přesunům uspořádání nebeské svatyně. Jedná se zde zejm. o Boží trůn, který občas mění v nebesích svoji pozici. Nejprve stojí ve hříchy znesvěcené první části svatyně; to proto, aby Otec, který na trůnu sedí, mohl jej sdílet se Synem, jenž na oltáři obětuje svoji krev. Ve chvíli, kdy Kristus vnáší zaznamenané hříchy do svatyně svatých, trůn i s Otcem hříchy následují a přesunují z prvního oddělení svatyně do svatyně svatých, aby se mohli účastnit zasedání nebeské poroty, která bude přezkoumávat, zda skutečně lidé, kteří své hříchy do nebe poslali, světili sobotu.

„U příležitosti služby ve svatyni byl postaven trůn Boží v prvním oddělení svatyně, aby Kristus mohl sloužit před trůnem a společně jej sdílel s Otcem... Z Danielova prorocství

116 Branson, W. H. Smíření ve světle svatyně, s. 52

117 Tamtéž, s. 55

118 Tamtéž, s. 56

vyplývá, že nebyl dříve postaven v druhém oddělení neboli ve svatyni svatých, dokud nenadešel čas soudu... To ukazuje, že trůn Boží se dal do pohybu a zaujal nové místo, když nadešel čas k zahájení vyšetřovacího soudu. Byl v prvním oddělení svatyně od té doby, co Ježíš započal svou kněžskou službu, až do započetí soudu, a pak byl přemístěn do druhého oddělení neboli do svatyně svatých... Přemístění trůnu z prvního do druhého oddělení nebeské svatyně a počátek soudu měl nastat na konci 2300 dní¹¹⁹.

Boží trůn se tedy vždy nacházel buď v místě, které bylo znesvěceno hříchy, a pokud se toto místo očistilo, trůn sledoval jejich další směr.

1.8.8 Je dokonáno

Od kříže, přes Kristův vstup do první části svatyně a následně do druhé části svatyně a nakonec až k vynesení rozsudku, stále jsou zde hříchy lidí, které se přenášejí, sledovány Božím trůnem, nejprve na Krista, poté na svatyni, nakonec vcházejí k rukám poroty, ale stále nejsou zahlazeny. Dokonáno bude až v budoucnu, kdy Kristus ukončí svoji přímělnou službu v nebeské svatyni: „Tehdy Pán Ježíš ukončí svou prostřednickou službu v nebeské svatyni. Pozvedne ruce a pronese silným hlasem: „Dokonáno jest!“¹²⁰

Co však bude s hříchy božího lidu? Dozvíme se to až ke konci časů a možná v údivu zjistíme, kdo tedy bude tím, který nakonec ponese a sejme hřích celého světa. Kdo bude tím „obětním beránkem“, na kterého bude vložen hřích? Není to Pán Ježíš Kristus, ale sám ďábel, satan a had z ráje, který s hříchy světa nakonec skoncuje: „...odloží na závěr vyšetřovacího soudu na nebesích Kristus, náš velekněz, své kněžské roucho, oděje se rouchem královským a vyjde z nebeské svatyně, aby vložil hříchy svého vykoupeného lidu na hlavu satana, velikého strůjce všeho zla, jehož původní odpovědnost za všechna přestoupení nebyla Kristovou krví shlazena... tak bude i satan uvržen do propasti“.¹²¹

1.8.9 Smíření na kříži či ve svatyni?

Než přistoupíme k polemice s jednotlivými body adventistického učení, je nutné zmínit základní křesťanskou doktrínu o vykoupení. Kristus jednou pro vždy na kříži smířil člověka s Bohem. Žádná dohra ve svatyni se již nekonala. „Plnost sama se rozhodla v něm přebývat, a aby skrze něho a v něm bylo smířeno všechno, co jest, jak na zemi, tak v nebesích - protože smíření přinesla jeho oběť na kříži. I vás, kteří jste dříve byli odcizeni a nepřátelští Bohu svým smýšlením i zlými skutky, nyní s ním smířil, když ve svém pozemském těle podstoupil smrt, aby vás před Boží tvář přivedl svaté, neposkvrněné a bez úhony“ (Ko 1,19-22)

119 Branson, W. H. Smíření ve světle svatyně, s. 37-39

120 Whiteová, G. E. Velké drama věků, s. 385

121 Branson, W. H. Smíření ve světle svatyně, s. 56

Na kříži, těsně před svou smrtí, Kristus pravil: "Dokonáno jest". A nakloniv hlavu, skončil. (J 19,30). Tím skončilo celé Kristovo dílo smíření a nic již nebylo třeba dodat. Ani Kristovo zmrtvýchvstání nemělo pro smíření již význam, nýbrž bylo dáno pro naše ospravedlnění (Ř 4,25). Skrze kříž byl náš dlužní úpis dokonale smazán (Kol 2,14) a neputuje již v žádných odděleních nebeské svatyně, ani není propírán nebeskou porotou. Bůh zaslíbil, že skrze oběť svého Syna na našeho hříchy navěky zapomene.

„Toto je smlouva, kterou s nimi uzavřu po oněch dnech, praví Pán; dám své zákony do jejich srdce a vepíšu jim je do mysli; na jejich hříchy a nepravosti už nikdy nevzpomenu. Tam, kde jsou hříchy odpuštěny, není už třeba přinášet za ně oběti. Protože Ježíš obětoval svou krev, smíme se, bratří, odvážit vejít do svatyně cestou novou a živou, kterou nám otevřel zrušením opony - to jest obětováním svého těla“. (Žd 10,16-20)

Pisatel listu Židům, v němž adventisté rozpoznávají apoštola Pavla, se proti teoriím nějaké další manipulace Krista se svojí krví jasně staví. Oběť byla obětována pouze jednou, a to na kříži, a pak následoval trůn: „Tou vůlí jsme posvěceni, neboť Ježíš Kristus jednou provždy obětoval své tělo. Každý kněz stojí a koná denně bohoslužbu, znovu a znovu přináší tytéž oběti, ale ty nikdy nemohou navždy zahladit hříchy. Kristus však přinesl za hříchy jedinou oběť, navěky usedl po pravici Boží“. (Žd 10,10-12)

Ačkoliv nemáme takové poznání, abychom mohli s jistotou říci, že autorem knihy je apoštol Pavel, zcela bezpochyby můžeme dokázat, že tato epištola byla napsána před rokem 1844 a doložit, že její autor mluvil o oběti krve, která již byla obětována v minulosti. Toto místo mluví zcela jasně proti teorii, že by Kristus svou krev obětoval ještě dalších osmnáct a půl století.

1.8.10 **Kristus pravým veleknězem**

Z předchozího vidíme, že ke smíření člověka s Bohem došlo již na kříži, a že právě k této službě byl Kristus veleknězem ustanoven. „Proto musel být ve všem jako jeho bratří, aby se stal veleknězem milosrdným a věrným v Boží službě a mohl tak smířit hříchy lidu“. (Žd 2,17) Kristus byl veleknězem ustanoven ještě před křížem právě proto, aby tyto hříchy usmířit mohl.

Adventisté argumentují tím, že Kristus nemohl být ustanoven veleknězem již na zemi, neboť v té době platil obřadní Mojžíšův zákon. „Na zemi by nemohl být knězem, protože zde už byli kněží, kteří přinášeli dary podle zákona“. (Žd 8,4) Zapomínají však uvést kontext celého verše, neboť tento verš je jen vyústěním verše předchozího, který ukazuje, že právě proto, aby Kristus mohl přinést dokonalou oběť svého těla, musel být veleknězem ustanoven již předem. „Každý velekněz bývá ustanoven k tomu, aby přinášel dary a oběti; proto musel i Ježíš nutně přinést oběť“. (Žd 8,3)

Z dalšího kontextu stejné epištoly se můžeme dozvědět, že o Kristově velekněžství, požadujícím lidské tělo k přinesení oběti, bylo rozhodnuto již před jeho vtělením. „Proto Kristus říká, když přichází na svět: 'Oběti ani dary jsi nechtěl, ale dal jsi mi tělo. V zápalné oběti ani v oběti za hřích, Bože, jsi nenašel zalíbení. Proto jsem řekl: Zde jsem, abych konal, Bože, tvou vůli, jak je o mně v tvé knize psáno“ . (Žd 10,5-7)

Podobné a ještě zřetelnější je to s Kristovou královskou hodností. Podle argumentace adventistů bychom mohli podobně říci, že Kristus za svého života nemohl být králem, neboť zde kraloval již světský král. Avšak Kristus králem byl již na zemi, pouze jeho království nemělo původ v tomto světě (J 18,36). Podobně král David, Kristův předobraz, byl Samuelem pomazán za krále v době, kdy v Izraeli ještě dlouho poté kraloval bezbožný Saul, a přesto bylo jeho pomazání platné.

Osmá kapitola listu Židům odkazuje na zcela jinou souvislost, než se domnívají adventisté. Ukazuje, že Kristovo velekněžství nebylo odvozeno od kněžství levitského, kde oběť přinášel nedokonalý kněz, který musel přinášet oběti nejprve za sebe, a poté za lid, a to stále dokola, ale od kněžství Melchisedechova, nemající počátek ani konec.

„Kdyby služba levitských kněží, která vedla lid k poslušnosti zákona, přinesla dokonalost, nač by ještě bylo třeba ustanovovat jiného kněze podle řádu Melchisedechova, a nezůstat při kněžství podle řádu Áronova? Avšak mění-li se kněžství, nutně nastává i změna zákona. A ten, na nějž se to slovo vztahuje, pocházel z jiného pokolení, z něhož nikdo nekonal službu u oltáře. Je dobře známo, že náš Pán pocházel z Judy, a u Mojžíše není zmínky o kněžích z tohoto pokolení. To vše je ještě zřejmější, když podobně jako Melchisedech je ustanoven jiný kněz ne podle zákona o tělesném původu, nýbrž na základě svého nepomíjícího života, jak se o něm svědčí: 'Ty jsi kněz navěky podle řádu Melchisedechova.' Tím se ovšem ruší předchozí příkaz jako neúčinný a neúčinný“ . (Žd 7,11-18)

Je proto neopodstatněné tvrdit, že by Kristova oběť byla obětována dle levitárního zákona. V tomto světle bere za své i konstrukce o nějaké službě v první části svatyně, neboť kněžství Melchisedechovo, jehož je Kristus představitelem, umožňuje přímý vstup do svatyně svatých bez oběti za sebe sama, neboť Kristus byl svatý, spravedlivý a bez hříchu. Jeho krev nám tudíž umožňuje vstoupit tam, kde je on, tj. do svatyně svatých, což symbolizuje roztržení chrámové opony v hodině jeho smrti a usednutí spolu s ním na trůn po pravici Otce.

„Spolu s ním nás vzkřísil a spolu s ním uvedl na nebeský trůn v Kristu Ježíši, aby se nadcházejícím věkům prokázalo, jak nesmírné bohatství milosti je v jeho dobrotě k nám v Kristu Ježíši. Milostí tedy jste spaseni skrze víru“ . (Ef 2,6-8) Adventisté se sice snaží tento aspekt mírnit tvrzením, že Boží trůn se posouvá, aby umožnil Kristu jej s Otcem sdílet i v první části svatyně. Zvolejme však spolu s žalmistou: „Tvůj trůn pevně stojí odedávna. Ty jsi od věčnosti“ . (Ž 93,2)

1.8.11 Problémy s odpuštěním hříchů

Adventistické učení zde má několik rozporů, lze je stěží uvést do souladu. Jestliže Kristus v prvním oddělení po dobu více než osmnácti století obětoval svoji krev za hříchy nevěřících, a poté, v roce 1844, očistil svatyni, co se děje s hříchy lidí, kteří se narodili po tomto roce? Jak je možné, že jejich hříchy mohou být odpuštěny, když Kristova velekněžská služba již v této době skončila?

A podobný problém vysvítá v době, kdy Kristus na konci doby milosti svou přímělnou službu v nebeské svatyni již zcela ukončil. Co bude s hříchy věrného ostatku, když již nebude možné jejich hříchy nijak smiřovat ani ve druhé části svatyně? Nebo snad bude ostatek dodržováním soboty již tak dokonale proměněn, že nebude hřešit?

Písmo však na otázku lidského hříchu dává jednoznačnou a jasnou odpověď, kříž. Kristova krev zde obětovaná má moc očistit jak hříchy minulé tak současné. „Proto je Kristus prostředníkem nové smlouvy, aby ti, kdo jsou od Boha povoláni, přijali věčné dědictví, které jim bylo zaslíbeno - neboť jeho smrt přinesla vykoupění z hříchů, spáchaných za první smlouvy“. (Žd 9,15)

Krev obětovaná již na kříži má rovněž moc očistit od hříchů, které budou spáchany až v budoucnosti, neboť pro služebníky v budoucnu, kteří jsou zmiňováni ve Zjevení, je rovněž východiskem krev Beránka obětovaného na kříži, nikoliv krev obětovaná na nebeském oltáři. „Oni nad ním zvítězili pro krev Beránkovu a pro slovo svého svědectví. Nemilovali svůj život tak, aby se zalekli smrti“. (Zj 12,11)

1.8.12 Jak křesťané chápou Danielovo proroctví?

Adventisté se často považují za ty, kteří v reformaci došli nejdále. Podle Vendemana prý navazují na víru luteránů, křest baptistů a duchovní dary charismatiků, byť jsou s jejich učáním, dokonce s tím, o kterém prohlašují, že na ně navazují, v rozporu. Podívejme se tedy, jak Danielovu proroctví rozumějí právě evangelikální křesťané, kteří sice „naletěli na satanovu lest“ a uctívají Boha v nesprávný den, ale mezi které se adventisté, nechtějí-li být považováni za heterodoxní církve, rádi nechají zařazovat. Nejedná se přitom výlučně o pojetí evangelikální, neboť s tímtož výkladem se můžeme setkat u apologetů, milenalistů jako byli Ireneus či Tertulián.

I křesťané těchto vyznání rozumí, že "sedmdesát týdnů let", o kterých se hovoří v Danielově proroctví, je 490 let. V tomto období má dojít ke „skoncování s nevěností, zapečetěním hříchu, zproštění viny, pomazání svatyně svatých a uvedení do věčné spravedlnosti“. Časové období je rozděleno na počátečních sedm týdnů (49 let) a šedesát dva týdny, což dohromady činí šedesát devět týdnů (483 let).

K vyjití slova o navrácení a vybudování Jeruzaléma dochází ve dvacátém roce Artaxerxova kralování (Neh 2,1-8), což historicky – podle některých výpočtů - vychází na rok 445 př. n. l. Po 434 letech se objevil Pomazaný (Kristus), na konci jehož služby je triumfální vjezd do Jeruzaléma (L 19,28-30) a několik dní nato je zahlazen (ukřižován). Ke zpusťování města došlo roku 70. n. l., kdy byl jeruzalémský chrám zničen Titovými vojsky a izraelský národ byl rozprášen (Da 9,24). K naplnění tedy zbývají události sedmdesátého týdne let. Jelikož Bůh Izrael nezavrhl, jak se nás snaží adventisté přesvědčit (Ř 9,11), je nutné tento Danielův text vidět v uceleném kontextu, tzn. z pohledu toho, komu bylo proroctví řečeno, a proto je nutné události Da 9, 24-27 vztáhnout opět na Izrael, nikoliv na církev.

Zatímco adventisté chápou sedmiletí jako týden mezi Kristovým křtem a ukamenováním Štěpána a prvních tři a půl roku berou jako smlouvu mezi Bohem a Izraelským národem, kterou Bůh vypověděl proto, že Židé Štěpána ukamenovali, evangelikálové zde vidí sedmiletou smlouvu antikrista s Izraelem, kterou po třech a půl letech antikrist vypoví.

Vedle základního sporu, kdy evangelikálové vztahují proroctví na původní kontext, to je do souvislosti s izraelským národem, a adventisté jej vztahují na církev, je zde tedy i další rozpor. Adventisté totiž text Da 9,27 – „Vnutí svou smlouvu mnohým v jednom týdnu a v polovině toho týdne zastaví obětní hod i oběť přídavnou. Hle, pustošitel na křídlech ohyzných modly, než se naplní čas a na pustošitele bude vylito rozhodnutí“ - považují za popis Krista, avšak většina evangelikálních křesťanů v něm vidí popis antikrista. Na obranu adventistů lze uvést, že k tomuto závěru se klonili i mnozí jiní vykladači a starší biblické texty skutečně tento verš vztahují na Krista (viz i náš překlad kralický). Citovaný překlad ekumenický, rovněž jako Menge, Elberferder Bible, God News Bible, však tento výklad neumožňují.¹²²

Adventisté se zde navíc mýlí v letopočtu, kdy král Artaxerx vydal dekret k obnově Jeruzaléma. Podle evangelikálů ani neodpovídá jejich přesvědčení, že Izrael byl Bohem navždy zavržen. Uvědomíme-li si, že hřích byl zcela zahlazen smrtí Mesiáše - jak ostatně vysvítá právě i z proroka Daniele - a že do nebe nemůže nic nesvatého vejít, a tudíž tam ani není co očišťovat, potom nejenom, že při operaci s 2 300 jitry obdržíme zcela jiný letopočet, ale můžeme odvrhnout i spekulaci ohledně očišťování nebeské svatyně, neboť se jedná o izraelskou, nikoliv nebeskou svatyni. Navíc Kristus, představitel kněžství Melchisedechova, neobětoval své tělo v chrámě, nýbrž jeho tělo samotné tvořilo chrám (J 2,19).

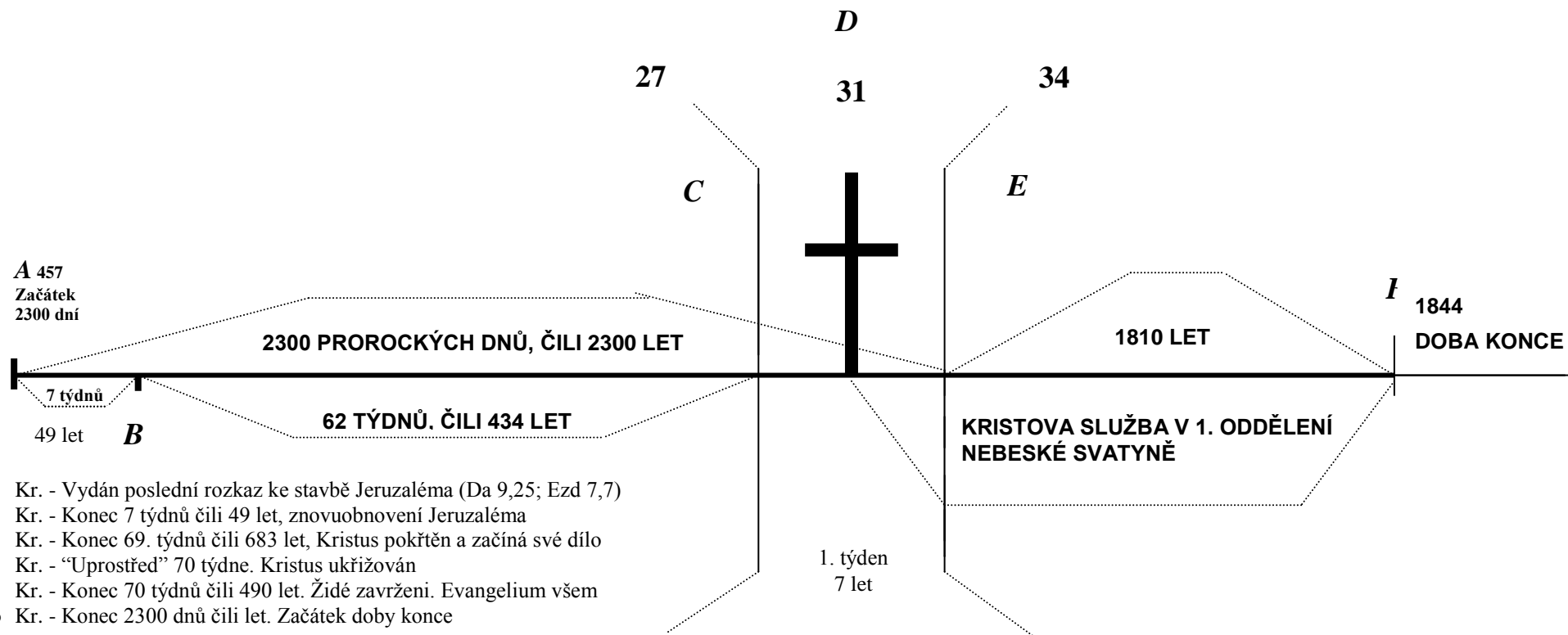
Také - na rozdíl od Da 9,25, kde se mluví o týdnu let - nemáme nikde v Písmu podklad k tomu, abychom u Da 8,14 mohli 2300 jiter považovat za 2300 let. Adventistický výklad i teologická konstrukce jsou zde proto shledány za zcela účelové.

122 Potoček, J. Církev adventistů sedmého dne, s. 156 - 158

Panorama soudu dle adventistů

Historický akt	Kristovo ukřižování	Kristus vstupuje do přední části svatyně	Kristus vstupuje do svatyně svatých		Kristův příchod na zem	Na hlavu Satana jsou vloženy hříchy vykoupených	Konečný důkaz Boží spravedlnosti
Účel aktu		Vložení hříchů na Krista	Očištění svatyně			Skoncování s hříchem světa	Konečný soud
Výsledek		Svatyně znesvěcena hříchy	Vyšetřovací soud 1. fáze	Vyšetřovací soud 2. fáze		Začíná soud Božích skutků	Vzkříšení bezbožných a vynesení rozsudku
Druh soudu			<i>Premileniální soud</i>			<i>Soud během milénia</i>	<i>Postmileniální soud</i>
Období		Do roku 1844 n. l.	Začátek konce	Pozdní dešť		Tisícileté království	Konec země

Vysvětlení 2300 prorockých dní čili 2300 let (dle Bransona)

- A Roku 457 př. Kr. - Vydán poslední rozkaz ke stavbě Jeruzaléma (Da 9,25; Ezd 7,7)
- B Roku 408 př. Kr. - Konec 7 týdnů čili 49 let, znovuoobnovení Jeruzaléma
- C Roku 27 po Kr. - Konec 69. týdnů čili 683 let, Kristus pokřtěn a začíná své dílo
- D Roku 31 po Kr. - "Uprostřed" 70 týdne. Kristus ukřižován
- E Roku 34 po Kr. - Konec 70 týdnů čili 490 let. Židé zavrženi. Evangelium všem
- F Roku 1844 po Kr. - Konec 2300 dnů čili let. Začátek doby konce

1.9 Zákon, sobota a desatero

1.9.1 Desatero, věčný Boží zákon

Dodržování zákona včetně svěcení soboty jako sedmého dne týdne podle židovského kalendáře je špičkou ledovce, podle kterého i lidé neznalí adventistického učení adventisty bezpečně rozeznají. Avšak tato odlišnost má kořeny mnohem hlubší. Ortodoxní křesťané chápou desatero jakou součást Mojžíšova zákona, který byl vyhlášen na hoře Sínaj. Pro adventisty je však desatero mravním Božím zákonem celého vesmíru, bylo platné ještě před stvořením světa a je závazné jak pro vesmírné lidi, tak pro anděly. Na Sínaji bylo pouze aktualizováno. Již první člověk zhřešil tím, že porušil desatero, a proto byl vyhnán z ráje. Od té doby je záchrana spojena s jeho dodržováním. Pečetí desatera je čtvrté přikázání o svěcení soboty, jehož dodržování bude i pečetí ostatku církve posledních dní. Sobota prý proto byla svěcena i samotným Kristem, který v sobotní den po ukřižování odpočíval v hrobě.

Desatero, resp. svěcení sedmého dne sehrálo dle adventistů svoji rozhodující úlohu i během „velkého sporu“, kdy ďábel církvi skrze císaře Konstantina v roce 321 vnutil uctívání falešného sabatu – neděle, svátku, kdy pohané slavili Den slunce. Od té doby je církev na falešné cestě.¹²³

1.9.2 Mravní a obřadní zákon

Adventisté znají novozákonní verše o ztrátě platnosti starého zákona (Žd 9,10), zrušení dlužního úpisu i s jeho ustanovením skrze kříž (Kol 2,14), vědí i o Ef 2,14-15, kde se píše: „Svou obětí odstranil zákon ustanovení a předpisů...“ Těžko by nějak obešli tyto jasné verše, a proto zákon jednoduše rozdělili na dvě části, a to na desatero, které je psáno samotným prstem Božím a je zákonem morálním a na zákon obřadní, ceremoniální, který tvoří zbytek Mojžíšových ustanovení.

Tak máme zákon Boží, psaný Božím prstem a zákon Mojžíšův, sepsaný Mojžíšem. Zatímco kříž zákon Mojžíšův zrušil, zákon Boží byl Kristem potvrzen¹²⁴: „Na mnohých místech bible se uvádí tento zákon jako zákon Mojžíšův, jako protiklad k dekalogu – deseti přikázáním -, jež se často označují za Boží zákon.“¹²⁵

123 Nelson, D. NET 98, přednáška 15, s. 7

124 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří, s. 292-293

125 Branson, W. H. Smíření ve světle svatyně, s. 5

1.9.3 Desatero před stvořením světa

Jak již bylo předesláno, desatero podle adventistů existovalo již před stvořením světa. „Zákon Boží existoval již před stvořením naší země. I andělé se řídí jeho zásadami... Kristus seznámil s požadavky zákona již lidi v ráji „když prozpěvovaly spolu hvězdy jitřní a plésali všichni synové Boží (Job 38,7)“.¹²⁶

Je sice sporné, po čí ženě mohl v nebi teoreticky zatoužit například anděl, ale existence desatera je stěžejním principem „velkého sporu“. Sobota, jak uvidíme později, je pro adventisty nejdůležitějším nejen přikázáním, ale i principem celého vesmíru. Je úhelným kamenem teologické konstrukce Ellen Whiteové, jehož základy nepohne ani kříž. Padne-li sobota, celá adventistická konstrukce se hroučí jako domeček z karet.

1.9.4 Adam, přestupník desatera

Věčnost desatera potvrzují všichni adventističtí teologové, kteří dokonce desatero téměř deifikují a přirovnávají jej k Bohu, když říkají: „Písmo spatřuje v Božím zákonu vlastnosti samotného Boha“.¹²⁷ Nadčasovost desatera způsobila i pád prvního člověka: „Jak jsme již dříve zdůraznili, přestoupil Adam a všichni jeho nástupci Boží mravní zákon a zákon žádal smrt přestupníkovu“.¹²⁸ Lidé tím, že odmítli závislost na Bohu, ztratili přístup ke stromu života, symbolizovaném sobotou, věčným odpočinkem, což ukazuje na hrozný důsledek nedodržování čtvrtého přikázání. Adam tím, že pohrdl závislostí na Bohu vlastně v ráji implicitně porušil čtvrté přikázání:

„Neposlušností vůle Boží v jednom bodě, otevřeli naši první rodiče brány, jimiž vnikl na svět přívál běd.“¹²⁹ „Zkušenost, kterou prožili v zahradě Edenu, měla svá symbolická znamení jejich lidské závislosti na Bohu: strom života, poslední den týdne – sobotu, strom poznání dobrého a zlého a varování“.¹³⁰ „Věrnost Adama a Evy byla podrobena zkoušce u stromu poznání dobrého a zlého, který se nacházel uprostřed zahrady Eden. Stejně bude i lidská věrnost Bohu v době konce vyzkoušena na základě přikázání o sobotě, které stojí uprostřed Desatera“.¹³¹

1.9.5 Kristus, přestupník desatera

Nebyl to však jenom Adam, který porušil desatero. Adventistům se nezdá ani Kristovo chování a tvrdí, že čtvrté přikázání porušil sám Kristus: „Kdyby byl pouze člověkem, nebylo

126 Whiteová, G. E. Myšlenky z hory blahoslavenství, s. 41

127 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., s. 282

128 Branson, W. H. Smíření ve světle svatyně, s. 12

129 Whiteová, G. E. Myšlenky z hory blahoslavenství, s. 44

130 Provonsha, J. W. Existuje život po životě?, s. 82

131 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., s. 307

by možné, aby svůj postoj k zákonu náhle změnil a byť i dočasně se prohlásil stejně „dělejícím“ v sobotu jako Bůh Otec (J 5,17-18). Jako člověk by byl vinen přestoupením zákona a odsouzen k trestu smrti ukamenováním. Je proto zřejmé, že Ježíš tímto svým jednáním ukazuje, že je víc než jen člověkem, stvořenou bytostí“.¹³²

Avšak Kristus byl tím, kdo zákon naplnil dokonale jako člověk. Farizeům, kteří Krista napadali, se totiž stalo něco podobného, co dnešním adventistům. Vytvořili si své učení o sobotě, a proto Kristovo chování považují za porušení zákona. Nicméně na rozdíl od farizeů adventisté alespoň Kristu přiznávají, že nesvětil-li sobotu za svého života, světil ji alespoň v hrobě. „...sobota začínala... po své smrti odpočinul v hrobě a tak symbolicky stvrdil, že dokončil vykoupení lidstva.“¹³³

1.9.6 Čisté a nečisté

Nicméně dodržování desatera k pravému náboženství nestačí. Láska k Božím nařízením se zde projevuje na rovině mnohem širší. Adventisté v touze budovat své tělo jakožto chrám Ducha svatého proto docházejí k přesvědčení, že je třeba vystříhat se i nečistých zvířat a pokrmů: „Nový zákon neruší rozdíl mezi čistým a nečistým masem. Někteří lidé se domnívají, že když se o zákonech ohledně stravy mluví v Leviticu, patří k ceremoniálním nebo rituálním zákonům a pro všechny křesťany již neplatí. A přesto rozlišení mezi čistými a nečistými zvířaty sahá až do Noemových dnů“.¹³⁴

Jindy má výklad dodržování těchto předpisů spíše eschatologický rámeček. Např. verše z 66. kapitoly proroka Izajáše vztahují adventisté na církve poslední doby a vyvozují, že pravá církev se proto masa vepřů – jakožto nečistých zvířat - má vyvarovat: „Hle, Hospodin přichází v ohni a jeho vozy jsou jako vichřice, aby vylil hněv svůj v prchlivosti a své hrozby v plamenech ohně. Ohněm totiž a mečem povede Hospodin soud s veškerým tvorstvem. Mnoho bude těch, jež Hospodin skolí. "Ti, kdo se v zahradách posvěcují a očišťují po vzoru jednoho, který je uprostřed, ti, kdo jedí maso z vepřů a to, co je hodno opovržení, dokonce myši, společně zajdou, je výrok Hospodinův“ (Iz 66,15-16).¹³⁵

Adventisté se zde nemýlí v tom, že nečistá a čistá zvířata Bůh odlišoval již za doby Noeho. Mýlí se však v tom, že by někde, před vydáním Zákona, Bůh jejich konzumaci zakazoval. Neobstojí ani eschatologický výklad, neboť Izajáš, resp. celá jeho 66 kapitola, se týká Izraele a nikoliv novozákonní církve, neboť se hned v následujících verších mluví o Hospodinově domu a lévijcích (Iz 66, 20-21). Navíc Písmo vysloveně učí, že lidem v Kristu věci, které byly dříve pokládány za nečisté, již nečistými nejsou.

132 Duda, D. Kristus, Bůh nebo stvořená bytost?, s. 7

133 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., s. 304

134 Tamtéž..., s. 341

135 Branson, W. H. Smíření ve světle svatyně, s. 45)

„Vím a jsem přesvědčen v Pánu Ježíši, že nic není nečisté samo v sobě, ale tomu, kdo něco pokládá za nečisté, je to nečisté. Trápí-li se tvůj bratr pro to, co jíš, nežiješ už v lásce. Neuváděj tedy svým jídlem do záhuby toho, za nějž Kristus umřel! Nevydávej v potupu to dobré, co jste přijali. Vždyť království Boží není v tom, co jíte a pijete, nýbrž ve spravedlnosti, pokoji a radosti z Ducha svatého. Kdo takto slouží Kristu, je milý Bohu a lidé si ho váží. A tak usilujme o to, co slouží pokoji a společnému růstu. Nenič kvůli pokrmu Boží dílo! Ano, všechno je čisté, zlé však je, když někdo pohoršuje druhého tím, co jí.“ (Ř 14,14 – 20) „Ježíš Kristus je tentýž včera i dnes i na věky. Nedejte se strhnout všelijakými cizími naukami. Je dobré spolehnout se na milost a nikoli na předpisy o pokrmech; kdo je dodržoval, nic tím nezískal“. (Žd 13,8-9) Mezi další verše patří např. 1K 6,13; Ko 2,20-22; Tt 1,15. Jedinými novozákonními omezeními v tomto smyslu jsou: zákaz požívání masa obětovaného modlám (Sk 15,29), avšak ne pro jeho nečistotu, nýbrž kvůli pohoršení (1K 8,8-10), a zákaz požívání masa nezbařeného krve (Sk 21,25). Zákaz požívání masa obětovaného modlám je však relativní a posuzuje se výhradně skrze svědomí (1 K 10,25).

Pokud by však šlo jen o to, žít zdravě, vystříhat se cholesterolu a pečovat tak o chrám Ducha, jak mnohdy adventisté sami říkají, šlo by jistě o věc chvályhodnou. Taktéž zdržování se pokrmů z vnitřního přesvědčení kvůli Bohu je jistě z Boží strany ceněno. Podivné ovšem je, když je k těmto věcem člověk nucen, nebo se k nim musí zavázat před křtem. Každý nový adept křtu u adventistů totiž musí vyplnit „Křestní slib,“ v němž mimo další požadavky slibuje: „Věřím, že mé tělo je chrámem Ducha svatého, a chci tedy Boha oslavovat také svým tělem. Budu se vyhýbat užívání všeho, co je škodlivé, zdržovat se nečistých pokrmů, užívání, výroby a prodeje alkoholických nápojů a tabáku v jakékoliv formě...“¹³⁶

Tím, že adventisté nejprve představí sami sebe jako jedinou pravou církev, která dodržuje vesmírné zákony, a poté podmíní křest – „narodit se z vody“¹³⁷ dodržováním těchto příkazů, vlastně člověka postaví před volbu buď být členem té jediné pravé církve a pak se muset vystříhat nečistých pokrmů, nebo jít jinam a pak ovšem riskovat věčnou smrt, v tomto případě anihilaci.

1.9.7 Sobota, pečeť živého Boha

Dalo by se říci, že sobota je věčným principem vesmíru, jehož dodržování je milníkem, dělicí čarou, podle které se lidé dělí na kozly a ovce. Samo čtvrté přikázání je podpisem Božím na desateru, neboť je zde uvedeno: Jeho jméno je Hospodin (JHVH). Jeho úřad, stvořitel nebe a země, tzn. Stvořitel. Jeho pravomoc „nebe země a moře“.¹³⁸ Adventisté proto definují čtvrté přikázání následovně:

136 Křestní slib člena CASD

137 Nelson, D. NET 98, přednáška 16, s. 2

138 Tamtéž, přednáška 21, s. 3

„Čtvrté přikázání prohlašuje, že Bůh je prostřednictvím své jurisdikce svrchovaným Stvořitelem všech lidí a všech národů! To znamená, že toto přikázání je jediným, které poskytuje právní a soudní zdůvodnění pro nárokování si naší poslušnosti dalších devíti přikázání. Odstraňte toto přikázání a odstraníte historické a právní potvrzení Božího nároku na lidskou věrnost, lásku a poslušnost. Hleďte v ostatních devíti – nikde jinde nenaleznete Boží pečeť.“¹³⁹

Svěcení soboty je proto pro adventisty nejdůležitějším přikázáním, které je pro církev v platnosti podnes. Nic nezmůžou verše, kde se praví, že nás nikdo nesmí soudit kvůli sobotám (Kol 2,16), že pro někoho je den jako den (Ř 14,5) nebo kde Pavel výslovně káral galatské křesťany pro jejich přesvědčení o důležitosti dodržování ustanovení pro dny (Ga 4,10). O všech těchto verších adventisté prohlásí, že se netýkají sedmého dne v týdnu, ale sobot ceremoniálních.¹⁴⁰

1.9.8 Sobota, pečeť církve ostatků

Je to taktéž v důsledku sobota, která v budoucnu bude rozlišujícím znakem pravé a falešné církve. Adventisté, kteří věří, že Bůh Izrael definitivně zavrhl, vztahují všechna zaslíbení pro Izrael na církev, která se tak stává Izraelem duchovním. Vzhledem ke svému pochopení výsadního postavení čtvrtého přikázání v historii církve, které bylo ostatně Ellen Whiteové detailně zjeveno v jejích více než dvou tisících viděních, chápou, že obnova zákona z 56. a 58. kapitoly proroka Izajáše se týká církve poslední doby: „Tato práce obnovy a vyvýšení zákona se děje zvěstováním poselství ze Zjevení 14,6-12 v souvislosti s věčným evangeliem. A právě zvěstování tohoto poselství je posláním Boží církve v době před druhým příchodem“.¹⁴¹

Tímto věčným evangeliem je samozřejmě míněno poselství o nutnosti světit sedmý den v týdnu: „Formulace výzvy ke klanění se Stvořiteli, který „učinil nebe, zemi, moře i prameny vod“ (Zj 14,7), je přímým odkazem na 4. přikázání Božího věčného zákona. To, že se objevuje v tomto závěrečném varování, potvrzuje Boží zvláštní zájem o to, aby před druhým příchodem bylo obnoveno zachovávání zapomenuté soboty... Lidé, kteří ho odmítnou, nakonec přijmou cejch šelmy“.¹⁴²

Tím se vlastně v budoucnu adventisté stanou jedinou pravou církví „ostatků“ na celé zemi, která dosáhne spasení: „Ostatkem“, Božím lidem posledních dnů (Zjev 12,17) jsou ti, kteří zachovávají Boží přikázání a mají víru Ježíšovu... Bůh má svou pečeť nebo znamení, které

139 Nelson, D. NET 98, s. 3

140 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří...s. 303

141 Beshires, O. J. Woolsey R. H., Chvála Pánu, s. 314

142 Tamtéž

vtiskne na čela nebo do myslí svého lidu. Bůh ustanovil sobotu jako pečeť či znamení, či pečeť své autority.“¹⁴³

Postavit spasení na dodržování jednoho dne by mohlo být ostatními křesťany považováno za zákonictví a nikoliv za ospravedlnění z víry. Někteří mohou namítat, že tento ceremoniál spíše pozvedne nábožného ducha, než očistí svědomí od viny. Adventisté však tvrdí opak: „Zachovávání správného dne správným způsobem se takto stává správným způsobem ospravedlnění z víry... svěcení sedmého dne vyjadřuje jeho vnitřní prožitek ospravedlnění a posvěcení“.¹⁴⁴

1.9.9 Spasení z milosti skrze desatero

Samo obdržení desatera je možno považovat za velkou milost Boží. Jeho dodržování, zejm. pak čtvrtého přikázání o sobotě, je pro adventisty radostnou zkušeností. Spasením z milosti tedy adventisté rozumí spasení z dodržování desatera: „Soudce všeho světa bude zkoušet každého člověka, zda jeho život plně souhlasí se zásadami Desatera přikázání... rozsudek závisí zcela na tom, zda je člověk poslušen celého zákona, nebo zda jej přestoupil. Když soud zjistí, že věrně plnil požadavky zákona, nebo své obmeškání nechal příkryt spravedlností Kristovou, bude osvobozen a nikoliv zatracen, neboť zákon na něm neshledává viny. Avšak když vyjde najevo, že přestoupil jen jediný předpis a nevyznal jej, bude se s ním právě tak jednat, jako by býval přestoupil všech deset“.¹⁴⁵

Pokud tedy vskutku spasení závisí v dodržování zákona, potom je milost naprosto zbytečná a člověk si může spasení zasloužit, má na něho vlastně právní nárok. Porovnejme tuto dedukci s autentickou citací adventistického teologa: „Kdo tudíž opravdu zachovává Boží přikázání, nedostane pouze dovolení, aby vešel do jeho království, nýbrž má na to přímo nárok. Jeho život je v dokonalém souladu s předpisy platnými pro občany království a rozhodně nemůže být vyloučen“.¹⁴⁶

Zdá se, že tato slova jsou v naprostém kontrastu s dopisem apoštola Pavla Římanům, ve kterém píše: „Víme, že co zákon říká, říká těm, kdo jsou pod zákonem, aby byla umlčena každá ústa a aby celý svět byl před Bohem usvědčen z viny. Vždyť ze skutků zákona 'nebude před ním nikdo ospravedlněn', neboť ze zákona pochází poznání hříchu. Nyní však je zjevena Boží spravedlnost bez zákona, dosvědčovaná zákonem i proroky, Boží spravedlnost skrze víru v Ježíše Krista pro všechny, kdo věří. Není totiž rozdílu: všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy; jsou ospravedlňováni zadarmo jeho milostí vykoupením v Kristu Ježíši“.¹⁴⁷ (Ř 3,19-24)

143 Tamtéž, s. 74

144 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., s. 308-309

145 Branson, W. H. Smíření ve světle svatyně, s. 71-72

146 Branson, W. H. Smíření ve světle svatyně, s. 72

1.9.10 Má desatero svůj původ v nebi?

Jakákoliv biblická disputace s adventisty se mívá účinkem, pokud nemíří až ke kořenům problému, a to je zde pojetí stvoření, hříchu, kříže a spásy. Nesmíme zapomínat ani na to, že naše zpravidla částečná biblická představa získaná z mnohdy fragmentové písemné zvěsti, se nikdy nemůže vyrovnat poznání Ellen Whiteové, která vše viděla „na vlastní oči“. Adventistická teorie soboty a desatera proto nestojí ani tak na výkladu Písma, jako má spíše základ právě v těchto zjeveních Whiteové, která ostatně spatřila stvoření světa a viděla původ desatera zcela jasně.

Proto, ačkoliv je existence desatera v nebi z pohledu ortodoxie fikcí, pro adventisty je nezpochybnitelnou doktrínou. Jestliže však má Ellen Whiteová pravdu a desatero v nebi platí i pro anděly, kteří se nežení a nevdávají (Mk 12,25), jak může přikázání andělu zakazovat požádat manželku bližního svého? Mají snad andělé manželky a plodí děti, aby mohli mladí andělé ctít svého otce a matku? Mají snad andělé otroky a otrokyně, kteří mají světit sobotu, nebo snad stíhá Hospodin vinu andělů do třetího pokolení? A co je nejpodivnější, jsou v nebi býci a osli, po kterých andělé nemají toužit?

Dalším sporným bodem je rovněž učení o tom, že Adam měl desatero zachovávat již před svým pádem. Páté přikázání jasně říká: „Cti svého otce i matku, abys byl dlouho živ na zemi, kterou ti dává Hospodin, tvůj Bůh“. Což měl Adam matku? Nebo snad Adam propadl smrti ještě před pádem, aby skrze ctění desatera měl být „dlouho živ“? Pokud by přeci Adam propadl smrti skrze porušení desatera, nemohlo by mít toto přikázání ještě před jeho pádem zaslíbení dlouhověkosti. A co potom andělé nebo Adamové z jiných planet, kteří jsou proti hříchu chráněni? I oni mají skrze zaslíbení tohoto přikázání zemřít až v sytosti dnů? Jsou tedy vydáni smrti i bez propadnutí hříchu?

1.9.11 Existují dva zákony?

Z výše uvedeného je jasné, že svěcení soboty není žádným vesmírným řádem, ale poprvé se s ním setkáváme až u Mojžíše, kde se o dni odpočinku mluví jako o Mojžíšovu nařízení (Ex 16,28), které mělo Božím vyvolenému lidu připomenout Hospodinovo odpočinutí. V Ex 20,8-11 je den odpočinku poté kodifikován v desateru, kde tvoří součást „Sínajského zákona“.

I kdyby na toto vysvětlení adventisté přistoupili, stále zde máme dva zákony, a to zákon morální a zákon obřadní. Toto členění můžeme nalézt již v raně katolické církvi i u Luthera, který rozlišoval „lex moralis“ a „lex ceremonialis“. Avšak toto třídění je ryze taxonomické a netvrdí, že odlišuje zákon Mojžíšův od zákona Božího. Některé zákony mají různé části, např. obecná a speciální ustanovení, a přesto se v těchto případech jedná o ucelené zákony.

Neobstojí ani argument, že desatero je zvláštní proto, že bylo psáno přímo Božím prstem, a tudíž se od ostatních nařízení odlišuje. Do Písma, které Židé považují za svůj platný zákon

dodnes, je stejně jako ostatní nařízení zapsal až Mojžíš, a to lidskou rukou (Dt 10,3). Odlišování Písma na psané Bohem a lidmi je proto neopodstatněné, neboť veškeré Písmo pochází z Božího Ducha (2 Tm 3,16), v němž je důležitá každá tečka (Mt 5,18).

Desatero je proto součástí Mojžíšova zákona, který byl dán Izraelitům z rukou andělů (Sk 7,53) po 430 letech od slibu daného Abrahamovi (Gal 3,17). Když Pavel jmenuje přestupníky, jejichž hříchy postihuje právě desatero, mluví zcela jednoznačně o zákonu, který je takovýmto lidem určen: „Víme, že zákon je dobrý, když ho někdo užívá správně a je si vědom, že zákon není určen pro spravedlivého, nýbrž pro lidi zlé a neposlušné, bezbožné a hříšníky, pro lidi bohaprázdné a světské, pro ty, kdo vztáhnou ruku proti otci a matce, pro vrahy, smilníky, zvrhlíky, únosce, lháře, křivopřísežníky, a co se ještě příčí zdravému učení“ (1 Tm 1,8). Pavel tedy přikázání obsažená v desateru zcela právem považoval za součást zákona, který není určen pro spravedlivého.

1.9.12 Musí křesťané světit sobotu?

Písmo ukazuje, že zákon Mojžíšův (nikoliv nařízení daná Adamovi, Noemu nebo Abrahamovi) byl přidán pouze do příchodu Krista (Ga 3,24) a pro svou zastaralost (Žd 8,13) byl skrze kříž zcela a kompletně vyprázdněn (Žd 9,10; Kol 2,14; Ef 2,14-15). Ne jeho část, ale celý kompletní zákon, ten, jenž byl dán Mojžíšovi a jehož součástí je desatero včetně svčení soboty - sabatu. Nikdo před Mojžíšem, ani Adam ani Abraham ani Noe sabat nesvětili a slovo „sabat“ není v knize Genesis zmíněno ani jedenkrát. První přikázání světit sabat vydává až Mojžíš v 16. kapitole Exodu. Citace knihy Genesis 2, 2-3, která je součástí desatera, nepředstavuje datum, kdy byl sedmý den institucionalizován, ale Mojžíš zde Izraelitům vysvětluje, proč byl institucionalizován: protože Bůh „sedmého dne odpočinul“ (Ex 20,11).

Neděli křesťané nepovažují za náhradu sabatu, jak se domnívala Whiteová, nýbrž je pro ně dnem, kdy se scházejí k bohoslužbám, v upomínku na Kristovo vzkříšení (J 20,9) a k lámání chleba (Sk 20,7). Nejedná se však o žádné svčení sedmého dne. Vyprázdnění zákona však v žádném případě nedává křesťanům svobodu vraždit, krást a cizoložit, neboť křesťané jsou pod zákonem Kristovým (Gal 6,2), který je nazván novou smlouvou, založenou na lepších zaslíbeních a jejímž prostředníkem není Mojžíš, ale Kristus (Žd 8, 6-7). Zákon byl dán pouze do doby jeho příchodu (Ga 3,19). Tohoto prostředníka Nové smlouvy předpověděl již Mojžíš (Dt 18,15) a apoštol Petr v něm rozpoznal o letnicích Krista (Sk 3,22).

Tak byla skrze kalich uzavřena Nová smlouva (L 22,20), která je potvrzena křtem (1 Pt 3,21) a připomínána Večeří Páně (L 22,19). Připomínka staré smlouvy mezi Bohem a Izraelem - sabat (Ex 31,13, Lv 24,8), jež byla stvrzena obřízkou (Sk 7,8) byla proto vyprázdněna křížem. Kvůli tomu také Pavel, farizeus a milovník zákona, který si byl lépe než kdokoliv po něm vědom moci kříže, napsal: „Nikdo tedy nemá právo odsuzovat vás za to, co jíte nebo pijete, nebo kvůli svátkům, kvůli novoluní nebo sobotám“ (Ko 2,16) a galatské křesťany před

takovou praxí dokonce varoval: „Dodržujete ustanovení pro dny a měsíce, období a roky! Bojím se, aby úsilí, které jsem vám věnoval, nebylo nakonec nadarmo“. (Ga 4,10-11). Vnější věci jako dodržování dnů jsou dnes pouze záležitostí přesvědčení. „Někdo rozlišuje dny, jinému je den jako den. Každý necht' má jistotu svého přesvědčení“. (Ř 14,5)

Pavel v dopise Timoteovi proto píše, že zákon není určen pro spravedlivého (1 Tim 1,8). Tímto spravedlivým se člověk stává bez skutků zákona z víry (Ř 3,28), která vychází ze slibu, danému Abrahamovi ještě před vyhlášením desatera, a který se naplnil v Kristu (Gal 3,16-17). V životě církve se naplnění tohoto slibu projevilo obdržením zaslíbeného Ducha svatého, skrze víru v Kristovo vzkříšení (Ga 3,14). Skrze tohoto Ducha je do srdcí křesťanů vylita láska (Ř 5,5), jež nás uschopňuje k plnění „nového“ přikázání lásky (J 13,34). Právě z tohoto důvodu není desatero určeno pro spravedlivého, ale pro hříšníka.

Jestliže křesťan z moci Ducha svatého miluje svého Pána, nebude se klanět jiným Bohům. Pokud křesťan má rád své rodiče, bude o nich mluvit v úctě. Pokud miluje svého bližního, nebude o něm křivě svědčit a pokud miluje svoji manželku, nebude cizoložit. Do sobotního odpočinku, který byl dříve zákonem přikázán, křesťan rovněž vešel skrze víru, a ne pouze na jeden den v týdnu (Žd 4,3). Proto křesťan nežije pod kletbou zákona, ale pod milostí, která jej naopak z moci hříchu vysvobodila a nepotřebuje již nad sebou dozorce (Ga 3,25). Milost nám není dána k tomu, abychom Boha poslouchat nemuseli, ale naopak proto, abychom jej s čistým svědomím mohli z moci zaslíbeného Ducha poslouchat mnohem více.

Rozdíl mezi starými a novými přikázáními, včetně desatera, shrnul Pán Ježíš v „kázání na hoře“, kdy žádal spravedlnost mnohem vyšší než tu, kterou mohla zajistit litera zákona. Vrahem již není jen vrah, ale i ten, kdo se hněvá bez příčiny a smilníkem je již ten, kdo se na ženu dívá chtivě. Milost z moci Ducha tedy žádá mnohem více než žádalo desatero a ten, kdo zpytuje srdce i ledví se s pouhou literou rozhodně nespokojí.

V epištole Galatským Pavel stavění spásy na základě dodržování přikázání starého zákona dokonce nazývá jiným evangeliem (Ga 1,6) a návrat k dodržování přikázání skutků zákona k popření kříže (Ga 3,21) a návratu k vesmírným mocnostem a modlářství (Ga 4,9-10). Nikde v Novém zákoně proto nejsou křesťané ani náznakem vedeni k svěcení sedmého dne a dokonce jeruzalémský synod, který se právě problematikou zákona a milostí zabýval, nic takového křesťanům neuložil (Sk 15).

1.10 Eklesiologie

1.10.1 Izrael zavržen

Chceme-li podrobněji prozkoumat, co adventisté rozumí pod pojmem „církve ostatků“, musíme se znovu vrátit k jejich pojetí nebeské svatyně, určující další sled dějin. Pravá církev

začala působit v roce 34 po Kristu, což adventisté považují za konec sedmdesáti týdnů, kdy skrze Štěpánovu mučednickou smrt Bůh zavrhl Izrael a apoštolé se obrátili k pohanům:

„Počínaje Kristovým úřadem učitelským roku 27 po Kristu, sahal by tento týden nebo sedm doslovných roků až do roku 34 po Kristu. V tomto roce zemřel Štěpán mučednickou smrtí. Pavel byl poslán k pohanům a židovský národ byl zavržen. Tím, že zavrhl Krista a jeho evangelium, zavrhl jedinou možnost spasení a Bůh jej již nemohl pokládat za svůj vyvolený národ“^(3, s. 62) „Bůh na základě toho, že židovský národ odmítl Ježíše i jeho nabídku obnovit misionářské poslání židovského národa, založil křesťanskou církev převážně z pohanů...“¹⁴⁷

Tento výklad evangelikálové obvykle vyvracejí citací 11. kapitoly listu Římanům: „Chci tím říci, že Bůh zavrhl svůj lid? Naprosto ne! Vždyť i já jsem Izraelec, z potomstva Abrahamova, z pokolení Benjamínova. Bůh nezavrhl svůj lid, který si předem vyhlédl. Nevíte z Písma, jak si Eliáš Bohu naříká na Izrael? 'Hospodine, proroky tvé pobili a oltáře tvé pobořili, já jediný jsem zůstal, a také mně ukládají o život!' Jakou však dostal odpověď? 'Zachoval jsem si sedm tisíc mužů, kteří nesklonili kolena před Baalem.' A tak i nyní je tu zbytek lidu vyvolený z milosti. Když z milosti, tedy ne na základě skutků - jinak by milost nebyla milostí. Co z toho plyne? Izrael nedosáhl, oč usiluje. Dosáhli toho jen vyvolení z Izraele, ale ostatní zůstali zatvrzelí, jak je psáno: 'Bůh otupil jejich mysl, dal jim oči, aby neviděli, uši, aby neslyšeli, až do dnešního dne.' A David praví: 'Ať se jim jejich stůl stane léčkou a pastí, kamenem úrazu a odplatou, ať se jim oči zatmějí, aby neviděli, a jejich šíje ať je navždy sehnutá.' Chci tedy snad říci, že klopýtli tak, aby nadobro padli? Naprosto ne! Ale jejich selhání přineslo pohanům spásu, aby to vzbudilo žárlivost židů. Jestliže tedy jejich selháním svět získal a jejich úpadek obohatil pohaný, co teprve, až se všichni obrátí?“ (Ř 11,1-12)

1.10.2 Apostase

Vzniknuvší církev se však od svého poslání podle adventistů záhy oddělila. Adventisté totiž věří, že během historie církve se vedl neustálý spor o svěcení soboty. Jedním z prvních, který se dle adventistů od svěcení soboty oficiálně oddělil, byl již Justin: „Stále více spisovatelů se začíná distancovat od soboty. Například Justinos (100 – 164) zašel tak daleko, že tvrdil, že sobota je znamení hanby, které Bůh vnutil Židům, aby je spravedlivě potrestal za jejich bezbožnost... Tak se začala v lese dějin pomalu vyšlapávat cestička, na jejímž konci po ní půjde téměř celé křesťanstvo“¹⁴⁸.

Důvodem, proč křesťané nakonec vyměnili sobotu za neděli, byla prý skutečnost, že pohané slavili v neděli „Den Slunce“, a proto císař Konstantin, který chtěl rozmáhající se křesťanství sjednotit s pohaný, převedl den odpočinku ze soboty na neděli. Tento postoj byl pak stvrzen i

147 Nelson, D. NET 98, přednáška 20, s. 8

148 Nelson, D. NET 98, přednáška 15, s. 4

koncilem v Laodiceji ve 4. století. Tím se církev definitivně vydala po falešné cestě, až nakonec zcela odpadla.

Adventisté v tomto odpadnutí vidí naplnění proroctví o „člověku hříchu“, který není představován budoucím antikristem, jak mu po staletí věřili křesťané, včetně např. Ireneje, ale padlým náboženským systémem. Tímto „člověkem nepravosti“ se stala římská církev, desetihlavá šelma ze Zjevení: „Tento kompromis mezi pohanstvím a křesťanstvím vedl k tomu, že povstal „člověk hříchu“ – rozsáhlý systém falešného náboženství, spojení pravdy a bludu. Proroctví z druhého listu Tesalonickým neodsuzuje jednotlivce, ale poukazuje na náboženský systém, který nese odpovědnost za toto odpadnutí“.¹⁴⁹

V roce 538, kdy byl papež osvobozen z nadvlády Ostrogótů a začal využívat Justiniánova dekretu, rozšířila se moc „Svatého stolce“. Nastalo tak, dle adventistů, pronásledování křesťanů na 1260 let, jak o něm píše Zj 12,6-14. „Během 1260 let pronásledování prožívaly miliony věrných věřících obrovské utrpení a někteří zaplatili svou věrnost Kristu životem“.¹⁵⁰ Těchto 1260 let pronásledování ukončila až vítězství Napoleonových armád v Itálii, kdy zajetí papeže Napoleonem v roce 1798 uštedřilo šelmě smrtelnou ránu (Zj 13,3). Papež zemřel v zajetí, což ukončilo 1260 let zajetí.

1.10.3 Reformace

Reformace, která se v šestnáctém století začala slibně vyvíjet, však dle adventistů nedosáhla až k sobotní pravdě, a proto byla též odsouzena k zániku: „Reformátoři vykonali mnoho, ale neobjevili veškeré světlo, které během staletí pohaslo. Vyvedli křesťanství z hluboké temnoty, ale přes to jakoby stále ve stínu... Ve stínu zůstaly i nadále pravdy... sedmý den jako biblická sobota a další“.¹⁵¹ Na sklonku doby konce se protestantismus poskvřnil další apokalyptickou bytostí, ropuchou, vycházející z úst draka. Jedná se o spiritismus, který infikoval církev. Tento nástup spiritismu v církvi předpověděla již Ellen Whiteová a její následovníci v něm rozpoznali charismatické hnutí:

„Jednoho večera jsem byl pozván, abych se zúčastnil semináře „Znamení a zázraky“. Instruktozem byl známý charismatický kazatel a řečník (patrně se jednalo o J. Wimbera, pozn. aut.)... prostřednictvím obrovské vlny charismatického hnutí v tomto národě jsou Američané nuceni věřit padělkům zázraků a jazyků a různým nadpřirozeným projevům, které stejně jako mariánská zjevení lidí nenápadně a tiše připravují na závěrečný podvod, který Lucifer uskuteční na této planetě“.¹⁵² Tak se vlastně veškeré křesťanstvo ocitlo mimo pravdu a dnes si

149 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., s. 198

150 Tamtéž

151 Tamtéž, s. 204

152 Nelson, D. NET 98, 27 přednášek vydaných tiskem, přednáška 19, s. 6

i ostatní církve uvědomují svůj zbídačený stav. „Začíná se ukazovat, že jsme mimo správné cesty“.¹⁵³ Avšak pravou příčinu svého odklonu „zatím“ církve nejsou schopny rozpoznat.

1.10.4 Postupné světlo

Adventisté, i přes jejich neortodoxní poselství, se však – pokud chtějí být nazýváni ortodoxními křesťany - nemohou od historického křesťanství oddělit. Přestože církev v žádné fázi svého vývoje podobná učení nezastávala, vypracovali adventisté teorii tzv. „postupného světla“, které jim dovoluje na historické křesťanství navázat a zároveň zastávat všechna zde popsaná učení. Církev se totiž, jak již bylo řečeno, záhy po svém zrodu vydala na nesprávnou cestu svěcení neděle, avšak během staletí Bůh zjevoval nové a nové zapomenuté pravdy, až skrze Ellen Whiteovou, před svým druhým příchodem, zjevil pravdu stávající, pravdu sobotní.

Adventisté si ovšem monopol na pravdu nečiní a věří, že budou zjevovány stále nové a nové pravdy, které půjdou ruku v ruce s odpadáním falešné, babylonské církve. „A bible nám říká, že v posledních dnech zazáří ještě další zanedbané pravdy“.¹⁵⁴ Podobně argumentuje i Nelson: „Vidíme, že na konci času, těsně před návratem Ježíše Krista na naši zem, pravda o Bohu jako Stvořiteli a evangelium o jeho daru soboty bude znít z jednoho konce světa na druhý“.¹⁵⁵

G. E. Vandeman napsal koncem osmdesátých let adventistický bestseller, který byl čten křesťany snad všech denominací. Křesťané ostatních konfesí zde nejsou představováni jako odpadlíci. Není zde zmínka o charismatických jakožto o hnutí inspirovaném nečistým duchem, vycházejícím z úst falešného proroka, ani katolíci zde nepředstavují desetihlavou šelmu. Naopak, autor v těchto církvích vidí určité Boží pravdy a kladně je komentuje. Lutheráni jsou ti, kteří navrátili křesťanstvu Písmo, baptisté se navrátili k biblickému křtu, metodisté k nauce o posvěcení, charismatici navrátili křesťanstvu pravdu o duchovních darech.

Na toto vše údajně adventisté navazují, avšak korunou reformace jsou samozřejmě, zatím, oni. „...od 19. století, kdy byla téměř zapomenutá pravda o sedmém dni – sobotě - objevena, začaly miliony křesťanů po celém světě slavit Boha v tento den. Jak skvělým dědictvím jsou pro nás všechny ty pravdy, které jsme získali prostřednictvím reformátorů“.¹⁵⁶ Autor zároveň naznačuje, že skutečná reformace – obnovení všech věcí - nás teprve v budoucnu očekává. To bude znamenat, že církev přijme sobotní pravdu a bude na ní stavět dále: „A dokonce ještě nyní existují další pravdy, které nám Bůh chce odhalit. To je velká pravda pro bystrého, přemýšlivého křesťana“.¹⁵⁷

Bystrému a přemýšlivému křesťanu je poté po vykreslení doktríny o nutnosti světit sobotu, adresován příběh dvou chlapců, kteří šli spolu na pastvu se stádem ovcí. Na pastvě se jejich

153 Švihálek, L. Svět. Jak se v něm orientovat, s. 11

154 Vandeman, G. E. Co se mi líbí na..., s. 100

155 Nelson, D. NET 98, přednáška 8, s. 8

156 Vandeman, G. E. Co se mi líbí na..., s. 91

157 Tamtéž

ovce promíchaly, ale když se chlapci nakonec rozdělili, každá ovečka následovala svého pastýře. „Jste jednou z Kristových oveček? Jste, jestliže ho následujete ve všem, co vám zjevuje ve svém slovu jako svou pravdu, ať je ta pravda jakákoliv. A takové rozhodnutí můžete udělat kdykoliv“.¹⁵⁸

Pokud by však nebyl křesťan dostatečně bystrý a nepochopil tuto výzvu, autor nakonec píše: "Světlo totiž bude svítit dále, až do onoho dne, kdy přijde Ježíš. A když nám Bůh milostivě ukáže ve svém slovu nějaké další světlo, měli bychom ho opět přivítat. Myslím, že vám začíná být jasné, proč jsem si zvolil za svůj duchovní domov společenství adventistů sedmého dne. Stále další a další křesťané přicházejí k témuž přesvědčení..“¹⁵⁹

Adventisté chápou tedy sami sebe jako vrchol, jakousi pomyslnou špičku reformace, která začala ve středověku, kdy světlo začalo osvětlovat cestu spravedlivých a nyní svítí stále více, až nakonec křesťanstvo sobotní pravdu přijme a na jejím základě bude stavět dále.

1.10.5 Ostatek

Adventisté věří, že kniha Zjevení ukazuje, jak tato skupina, která rozpoznala důležitost svěcení sedmého dne, vlastně vznikla. Vyrostla z potomstva pronásledované ženy z 12. kapitoly Zjevení jako ostatek, hrstka věrných: „A pak se skutečný Boží lid, který žil po staletí na poušti, objevil znovu na veřejnosti – přesně podle proroctví Zjevení 12. V 19. století přišel čas k oživení dalšího apoštolského učení z 1. století. William Miller a adventisté byli povoláni, aby obnovili naději v Kristův brzký návrat“.¹⁶⁰

Tato událost se shoduje s dobou okolo roku 1844, kdy Kristus vchází do svatyně svatých a startuje tak dobu konce, která skončí obdobím již zmíněného probuzení, pozdního deště, až nakonec vyústí v uzavření milosti pro pohany. Dá se však dnes tento skutečný Boží lid nějak viditelně rozeznat? Dwight Nelson, podobně jako kdysi apoštol Pavel, nechce své posluchače nechat v nevědomosti:

„Jak může člověk vědět ... která církev je ta správná?... jaké jsou rozpoznávací znaky, o kterých Bůh řekl, že budou charakterizovat jeho církev posledních dnů?... Čím se bude církev poslední doby vyznačovat?... Bude to církev, která věří Ježíšovu svědectví o tom, že je Pánem soboty, a proto bude usilovat, aby mu byla věrná i v zachování jeho sobotního dne. Bude církví, která věří v to, co Ježíš učil o smrti – jedná se nevědomý spánek, v němž člověk očekává vzkříšení... Kniha Zjevení Jana... o této skupině mluví jako o „ostatním jejím potomstvu“ – jako o posledním pokračování Boží věčné pravdy na této zemi. Pokorně a s hlubokým přesvědčením vám musím vydat svědectví o tom, že věřím, že církev, která vám

158 Tamtéž

159 Vandeman, G. E. Co se mi líbí na..., s. 100

160 Tamtéž, s. 98

přinesla cyklus přednášek „Vstříc příštímú tisíciletí: Nalézt věčné přátelství s Bohem,“ představuje závěrečné poselství věřících poslední doby¹⁶¹.

Předseda Generální konference CASD R. S. Folkenberg sice uznává, že „mnozí křesťané skutečně žijí podle svého světla a těší se z něho daleko více než my z našeho“¹⁶² avšak záhy dodává: „Duch proroctví nám říká, že Bůh dovede vzácnou loď, která veze Boží lid, bezpečně do přístavu“ a že „vstup do jakékoliv nové organizace... by znamenal odpadlictví“.¹⁶²

Nicméně většina evanglikálních křesťanů zejm. z řad dispenzacionalistů, v těhotné ženě ze Zjevení - „A ukázalo se veliké znamení na nebi: Žena oděná sluncem, s měsícem pod nohama a s korunou dvanácti hvězd kolem hlavy“ (Zj 12,1) - vidí budoucí znovuzrození Izraele, jelikož chápou dvanáct hvězd jako dvanáct izraelských pokolení, které čeká na své znovuoobnovení (Ř 11,15), dle Izajášovy předpovědi: „Dříve než ji přepadly porodní bolesti, porodila. Dříve než ji zachvátily porodní křeče, povila pacholíka. Kdo slyšel kdy něco takového? Kdo co takového spatřil? Což se zrodí země v jediném dni? Nebo pronárod snad bývá zplozen jedním rázem? Sotva se začala svíjet bolestí, už porodila sijónská dcera své syny.“ (Iz 66,7-8)

Pro adventisty, kteří přiřkli Izraeli věčné zavržení a učí doktrínu a náhradě Izraele církví, je však toto vysvětlení – totiž že zrozený syn představuje obnovenou církev – pravděpodobně i jediným možným.

1.10.6 Pozdní dešť

Období konce, které se kryje s vyhlášením výsledků soudu při službě Krista ve druhém oddělení nebeské svatyně, skončí velkým adventistickým probuzením, druhými letnicemi. „Tak to bylo s Ježíšovými přáteli na počátku, a tak to musí být s Ježíšovými přáteli také na konci“.¹⁶³ Toto období velkého probuzení předpověděla již Whiteová, která díky učení, které ztratilo Izrael, vztahuje Petrem předpovězenou obnovu izraelského národa na církev a věří, že tato obnova se bude dít pod taktovkou obnovených úřadů proroka, pastýře, učitele...:

„Velké dílo evangelia neskončí menším projevem Boží moci, než jakým se vyznačoval jeho začátek. Proroctví, která se splnila při seslání raného deště na počátku křesťanských dějin, se znovu splní v pozdním dešti na konci křesťanských dějin. Bude to „čas odpočinutí“, rozvlažení, které předpověděl apoštol Petr, když prohlásil: Čiňte pokání a obraťte se, aby byly smazány vaše hříchy a přišel čas Hospodinův, čas spočinutí, kdy pošle Ježíše, Mesiáše, kterého vám určil (Sk 3, 19-20). Boží služebníci, s tváří zářící svatým nadšením, budou spěchat z místa na místo, aby všude ohlásili Boží poselství. Po celém světě budou varování

161 Nelson, D. NET 98, s. 5-8

162 Folkenberg, R. S., Advent 7-8, 1994, s. 4, in: Vztah adventistů k ostatním křesťanským denominacím, s. 160

163 Nelson, D. NET 98, přednáška 26, s. 7

šířit tisíce hlasů. Budou se dít zázraky, nemocní budou uzdravováni, věřící budou provázet znamení a zázraky. Poselství nebude šířeno pomocí argumentů jako hlubokým přesvědčováním Božího Ducha. Semeno bylo zaseto, nyní klíčí a přináší plody.“¹⁶⁴

V knize Zjevení, studnice téměř veškeré adventistické teologie, je toto období představováno andělem letícím středem oblohy a zvěstujícím všemu stvoření věčné evangelium (Zj 14,6-7). Tak dojde k obnově svěcení sabatu v církvi posledních dnů. V této době začnou lidé studovat knihu Daniel a objeví mnoho dalších, doposavad nezjevených pravd a zároveň se budou konat zázraky jako v první církvi: „Kniha Zjevení ukazuje vzestup velkého celosvětového náboženského hnutí... „Kniha Daniel nás informuje, že v době konce budou její proroctví rozpečetěna (Da 12,4). Tehdy lidé pochopí tajemství této knihy. Rozpečetění se odehrálo na konci období 1260 let náboženské nadvlády, která skončila zajetím papeže v roce 1798“.¹⁶⁵

1.11 Pneumatologie

1.11.1 Dar proroctví

Adventisté vždy zdůrazňují, že duchovní dary pokračují až do dnešní doby, slouží k budování, a že mezi tyto dary církve „poslední doby“ patří i dar proroctví.¹⁶⁶ Na první pohled by se proto mohlo zdát, že adventisté jsou charismatickou církví, v jejichž řadách se vyskytují proroci. Byl by to však velký omyl. Vždyť charismatické hnutí je hnutím spiritistickým, jehož duch je jednou z ropuch ze Zjevení, které vystupují z úst draka, dravé šelmy a falešného proroka.¹⁶⁷ Úřad skutečného proroka zastává exkluzivně Ellen Whiteová. Zrovna tak, jako byl Jan Křtitel vyslán před prvním příchodem Páně, Whiteová je vyslána k službě před jeho druhým příchodem:

„Bůh vzbudí dalšího proroka, tak jako to učinil před prvním příchodem Mesiáše – proroka, který by připravil lidi na Kristův návrat, proroka, jenž nenapsal jediné slovo Bible. Proroka, který by mohl být ženou, které by svěřil stejně velké poslání a poselství, jaké měl Jan Křtitel...“¹⁶⁸

Adventisté na úřadu Ellen Whiteové postavili i eschatologii. Jak jsme již uvedli, věří, že jsou tou pravou a ryzí církví ostatek, která je zobrazena v knize Zjevení, ve dvanácté kapitole: „Zjevení označuje věrné věřící, kteří tvoří ostatek jako ty, „kdo zachovávají svědectví Ježíšova (Zj 12,17)“ Z pozdějšího rozhovoru mezi andělem a apoštolem Janem vyplývá, že výraz „Ježíšovo svědectví“ označuje prorocké zjevení... Zjevení ukazuje, že církev poslední

164 Whiteová, G. E. Velké drama věků, s. 384

165 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., s. 404)

166 Tamtéž, s. 266

167 Nelson, D. NET 98, přednáška 19, s. 6

168 Tamtéž, přednáška 23, s. 4

doby bude vlastnit dva rozhodující znaky; její členové jsou ti, „kteří ostříhají přikázání Boží a mají svědectví Ježíše Krista“ – prorocký dar (Zj 12, 17).¹⁶⁹

Darem proctví, kterým bude církev ostatku vedena, jsou samozřejmě míněny spisy Ellen Whiteové, která je pojata jako jakýsi lodivod, který vede loď církve ostatků, bez jehož hlasu není možné dorazit k cíli. Kdo by se domníval, že mu k následování Krista stačí pouze Písmo, staví na politováníhodném omylu. Kdo odmítá Ellen Whiteovou, na Písmo ve skutečnosti nedbá:

„Ale pro tuto část cesty“, říká, „jsem vám připravil lodivoda“... musíte jej respektovat... Když však nabízí své služby, staví se proti němu někteří členové posádky. „My máme původní příručku a pokyny“, říkají, „a ta nám úplně stačí. Spoléháme na ni a úplně na ni, nechceme od tebe nic“. Kdo nyní více dbá na původní příručku? Ti, kdo odmítli lodivoda, nebo ti, kdo ho přijali tak, jak příručka informovala?¹⁷⁰

Podle adventistů má přijetí duchovního daru proroka dokonce vést k jednotě víry a poznání. „Protože církev tohoto stavu ještě nedosáhla, stále potřebuje všechny dary Ducha“.¹⁷¹ Whiteová dle adventistů splnila všechna kritéria pro tento úřad, „její proctví jsou v souladu s Písmem, naplňují se, nesou dobré ovoce a uznávají Kristovo vtělení“.¹⁷²

Tato proctví jsou ale s Písmem v rozporu, popírají Kristovy Božské atributy, neadventistické duchovní dary cejchují jako satanské, vedou k vědomí vlastní výlučnosti a miliony lidí po celém světě uvádějí k poddanství zákona. Navíc je evidentní, že spíše než duchovně inspirována, byla opsána ze spisů velikánů, jako byl např. zakladatel Mormonů Joseph Smith. Adventisté ve svém věroučném manuálu přesto píší, že: „Dar proctví se projevil ve službě Ellen G. Whiteové, která patřila mezi zakladatele Církve adventistů sedmého dne“.¹⁷³

1.11.2 Prorocství v praxi

Životopisec Ellen Whiteové podrobně popsal stav vytržení, ve kterém Whiteová získávala instrukce a vize: „Někteří se protlačili až k ní a sledovali zblízka, co se děje. Na její tváři byl příjemný výraz. Jasně viděli, že nedýchá. Zkusili tep a zjistili, že srdce jí bije normálně, a že na tvářích měla přirozenou barvu. Měla otevřené oči a vypadala, jakoby upřeně hleděla do dálky. Nedívala se netečně, ale spíš, jakoby pozorovala nějaké dění. Jakákoliv snaha upoutat její pozornost selhala, protože naprosto nevnímala své okolí, a vůbec si nebyla vědoma toho, co se kolem ní dělo. Na zkoušku přinesli zrcátko a podrželi ho těsně u její tváře. Zrcadlo se vůbec neorosilo. Potom přinesli svíčku a opět ji přinesli k jejímu nosu a ústům, ale plamen se

169 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., s. 268

170 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., 269

171 Tamtéž, s. 266)

172 Tamtéž, s. 270–271

173 Tamtéž, 271

ani nepohnul. Občas přirozeným hlasem mluvila o tom, co jí bylo ukázáno ve vidění, ale při tom vůbec nedýchala.

Chodila po místnosti, dělala jemná gesta a v krátkých zvoláních mluvila o tom, co ve vidění viděla. Přestože naprosto nevnímala své okolí, při tom, jak se ladně pohybovala po místnosti, neklopýtla, ani do ničeho nenarazila. Dvě hodiny měla Ellen Whiteová vidění, za dvě hodiny se ani jednou nenadechla. Pak, když vidění skončilo, hluboce se nadechla a naplnila své prázdné plíce. Brzy zase přirozeně dýchala a začala vnímat své okolí. V tomto vidění jí byly ukázány hlavní události velkého sporu od počátku až k jeho závěru. Připadalo jí to, jako kdyby byla přímo svědkem oněch událostí v době, kdy se odehrávaly.

Viděla pád Lucifera v době, kdy se ve vesmíru objevil hřích a on byl se svými následovníky svržen na zem. Pak viděla stvoření světa a slyšela plán spasení, který Bůh oznámil Adamovi a Evě. Byla svědkem zkušeností patriarchů. Viděla Mojžíše, jak schází s hory s deskami zákona na svých rukou. A byla odvedena až do doby Ježíše Krista. Byla svědkem jeho narození, když přišel na tento svět a stal se členem lidské rodiny. Byla svědkem Ježíšova života a jeho činnosti a pak také jeho oběti na krutém golgatském kříži proto, abychom my měli život věčný. A potom se v rychlém sledu obrazy měnily.

Byla svědkem nanebevstoupení Krista a viděla učedníky, jak vyšli, aby rozšířili evangelium do všech končin země. Pak se zármutkem sledovala odpadnutí, které následovalo v průběhu temných staletí. Viděla velkého reformátora Martina Luthera. Pozorovala ho, jak přibíjí teze na dveře chrámu ve Wittembergu. Byla svědkem zkušeností reformátorů a mučednictví mnoha těch, kdo obětovali to nejdražší. Jak před ní probíhal panoramatický obraz historických událostí, byla svědkem také znamení blízkého Kristova příchodu. Byla dovedena až do dnešní doby a pak do budoucnosti. Pak viděla Kristův příchod na nebeských oblacích. Objevil se před ní ve vší úžasné vznešenosti... Prošla celým milleniem a spatřila novou zem, zdálo se jí, že se dostala mezi svaté, kteří obdrželi své dědictví“.¹⁷⁴

Prorocký hlas Whiteové se projevuje v životech jejich oddaných následovníků dodnes. Badatelé na Andrewsově univerzitě, ideologické základně adventismu, kde se spřádala i Síť (NET 98), sestavili mezi čtenáři Whiteové anketu. Zjistili následující: „Čtenáři těchto spisů mají užší vztah s Kristem, větší jistotu svého postavení před Bohem a dokáží snáze rozpoznat své duchovní dary. Mají větší pochopení pro podporu veřejné evangelizace a více přispívají na místní misijní projekty, cítí se lépe připraveni pro vydávání svědectví a také více svědčí a více se konkrétně zapojují do evangelizačních programů...“¹⁷⁵

Tito lidé jsou tedy více oddáni adventistickým doktrínám a jsou pro ně ochotni podstoupit více než jejich chladnější bratři, kteří Whiteovou tolik nestudují. Jiní však svědčí o tom, že ti, kteří její spisy berou vážně, sklouzávají k cynismu, ztrátě víry a k izolacionismu.¹⁷⁶

174 White L, A. Život a dílo Ellen G. Whiteové s. 14-17

175 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., s. 274

176 Hackleman, D. The Significance of Ellen White's Head Injury

1.11.3 Hlas Ducha nebo epilepsie?

Molleurus Couperus však dává opatrně nahlédnout, že příčinou stavů paní Whiteové mohlo být i něco zcela jiného než uchvácení duchem. Byly to, dle něho, záchvaty temporální epilepsie, do kterých upadala a ve kterých přijímala své vize. V závěru jeho práce, kde podrobně srovnává stavy Ellen Whiteové s citáty a komentáři některých neurofyziologů, uvádí pětibodový závěr:

1. V dětství byla Ellen normální, psychicky i fyzicky zdravá dívka až do okamžiku svých devíti let, kdy byla poraněna kamenem v nosní části tváře a byla pro 3 týdny v bezvědomí. Došlo u ní k rozsáhlému mozkovému poranění, následkem čehož si nebyla schopna na svoji nehodu vzpomenout. Typ a umístění jejího poranění a dlouhodobé bezvědomí spojené se ztrátou paměti se patrně nakonec vyvinuly v epileptické záchvaty.
2. Její sny a vize začaly ve věku patnácti let, šest let po její nehodě, a pokračovaly během celého jejího života. Když se tyto zkušenosti porovnají se záchvaty temporální epilepsie, nalezneme zde typické příznaky komplexních záchvatů.
3. Její chování bylo srovnáno se třemi temporálními epileptiky a bylo nalezeno jako shodné. Byl diskutován i obrovský Ellenin výkon v množství napsaných spisů, kterému se málokdo vyrovná. Ellen měla zvyk půjčovat si volně pasáže jiných autorů bez udání zdroje, což je vysvětlitelné její hypergrafií a také částečným vzděláním; dokončila pouze třetí třídu, a vypůjčování pasáží ji umožnilo zahrnovat myšlenky, které by sama formulovat nedovedla. Ačkoliv prohlašovala, že nevěděla o tom, že u literárních citací by měly být uvedeny zdroje, v některých svých dřívějších pracích citáty těch, z nich si vypůjčovala, velmi podrobně uváděla. To je jasně vidět v pracích J. N. Andrewse, od kterého čerpala již velmi brzy.
4. Dalším epileptickým syndromem Ellen, který je dodnes viditelný v jejích spisech a který byl pozorován i v její řeči, je tendence držet se slova, výrazu nebo myšlenky a neustále ji dokola opakovat. Nejvíce je to patrné tam, kde dochází k opakování jediného slova, např. ve větě, která je přičítána Kristu: „Má krev, Otče, má krev, má krev“ nebo když je anděl přinucen říci, „nikdy, nikdy, nikdy“ nebo kde ona sama říká „psát, psát, psát, psát“ nebo „Temnota! Temnota! Samá temnota! Taková temnota!“ A jinde, „ryzí, ryzí, ryzí, Bůh je ryzí“. Toto opakování je obsaženo téměř ve všech raných spisech Whiteové a taktéž se objevuje v psaných textech jiných osob, trpících temporální epilepsií. Jak se ukázalo, editace pozdějších spisů tato opakování odstranila, ale ne všechna. Nejnápadnější bylo její používání spojení „Viděla jsem“, kde místy až každá věta začala tímto opakovaným úvodem.
5. Její spisy a řeč měly i jiné charakteristiky, které jsou běžné u této formy epilepsie, jako absence nadsázky, nestřízlivost, podezíravost k motivům druhých, těžkopádnost, hypermoralismus a hyperetičnost. Její spisy zahrnují dlouhé popisy chyb a nedostatků jiných a reinterpretace slov a činů členů církve, doprovázené jejich zavržením. Ruku v ruce s tím kladla velký význam své vlastní práci a popisu strašných následků plynoucích z ignorování

její rady. Její hyperetické požadavky zahrnovaly zákazy dětem hrát si v sobotu, nošení jistých druhů oděvu a odsouzení tenisu, košíkové, kriketu a jízdy na bicyklu. Takové charakteristiky jejího myšlení a mínění lze pravděpodobně přičíst následkům z jejího zranění....¹⁷⁷

prorokyně církve ostatků Ellen Whiteová
(převzato z internetové stránky www.bible.ca)

1.12 Eschatologie

1.12.1 Svět před příchodem Krista

Těsně před příchodem Krista, po adventistickém probuzení „pozdního deště“, bude následovat dle Whiteové doba úpadku. Lidé budou sobečtí a chamtiví a bez lásky, což nakonec vyústí v nastolení celosvětového padlého náboženského systému představovaným papežstvím, jež je zobrazeno desetihlavou šelmou. Papežství bylo sice roku 1798 smrtelně zraněno, avšak nyní vstalo z mrtvých, aby svedlo všechny obyvatele země. Tehdy satan vytvoří nesvatou konfederaci draka, šelmy a falešného proroka. Jedinými, kteří zůstanou pevnými a nesvedenými, budou právě ti, kteří budou zachovávat přikázání Boží, rozuměj desatero - včetně svčení soboty, tedy adventisté, a ti jediní také nepodlehnu svodu:

„Satan a jeho pomocníci vytvoří konfederaci zla, symbolizovanou nesvatou trojicí draka, šelmy a falešného proroka, který svádí svět (Zj 16,13-14; srov. 13,13-14). Pouze ti, kteří se

177 Molleurus Couperus „The Significance of Ellen White's Head Injury“

nechávací vést Bibli a „zachovávají přikázání Boží a věrnost Ježíši“ (Zj 14,12), mohou úspěšně odolat ohromujícímu svodu tohoto svazku.¹⁷⁸ Papežský antikristovský systém nakonec zpochybní odluku církve od státu, zcela zruší náboženskou svobodu, skrze světové vlády získá ekonomickou nadvládu a tomu, kdo se danému náboženskému systému nepřizpůsobí, znemožní nakupovat a prodávat.

Falešné učení o tom, že Kristus svým ukřižováním zrušil zákon, povede k nárůstu bezbožnosti a zvýšení zločinnosti, sexuální nezdrženlivosti, rozvodovosti a zvýšenému počtu potratů. Nakonec povstane národ proti národu, nastanou zemětřesení, hlad a velká znamení z nebes: „Náboženská svoboda získaná za velkou cenu, zaručená odlukou církve od státu, bude postupně zpochybněna a nakonec zrušena... Pohrdání Božím zákonem vedlo ke zvýšení zločinnosti a nemorálního jednání... Sexuální revoluce má za následek šokující vzrůst rozvodovosti... děsivý počet potratů, široce rozšířená homosexualita mužů a žen...“¹⁷⁹

1.12.2 Dravé šelmy vládnou světem

Život na zemi před příchodem Krista bude představován satanovou vládou v období velkého odpadnutí, kdy se vlády na zemi ujmou dvě jím inspirované šelmy. Tou první, desetihlavou, jak už jsme řekli, bude moc papežství: „První šelma tedy vzniká uprostřed velkých národů a lidí v dějinách. Jediná celosvětová nábožensko politická mocnost, o které můžeme říci, že v průběhu temného středověku povstala uprostřed historických, velkých národů, je římské papežství“.¹⁸⁰

Druhou šelmou, kterou ortodoxní křesťanství již od dob první církve považuje za antikrista, zde však - jelikož adventisté nepovažují antikrista za osobu, nýbrž systém - ztělesňuje něco docela odlišného: „Kdo je druhá šelma...? Podíváme-li se na historické pozadí a na časové zarámování jejího vzniku, je jen jedna mezinárodní mocnost, která splňuje prorocký popis – a to jsou Spojené státy americké“.¹⁸¹ Pro potvrzení amerického původu dvourohé šelmy existuje pro adventisty nezvratný důkaz v podobě existence jejích dvou rohů: „To jsou tak významné aspekty, že mnozí vykladači tohoto proroctví vidí význam dvou rohů v... dědictví občanské a náboženské svobody“.¹⁸²

Tímto významným vykladačem není samozřejmě nikdo jiný než Ellen Whiteová, která napsala: „Proroctví ve Zjevení 13. Kapitole říká, že moc znázorněná šelmou se dvěma beránčími rohy přinutí „zemi a její obyvatele“, aby se klaněli papežství – které v proroctví představuje šelma podobná levhartu. Šelma se dvěma rohy také navede „obyvatele země, aby postavili sochu té šelmě“. Navíc přinutí všechny, „malé i velké, bohaté i chudé, svobodné i

178 (1, s. 404)

179 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., 404 – 405

180 Nelson, D. NET 98, přednáška 18, s. 2

181 Tamtéž, s. 3

182 Tamtéž, s. 4

otroky“, aby přijali cejch (znamení) šelmy (Zj 13,11 – 16). Jak jsme již uvedli, moc představená v proroctví šelmou s beránčími rohy jsou Spojené státy. Proroctví se vyplní, až Spojené státy budou vynucovat zachovávání neděle, kterou Řím pokládá za zvláštní uznání své svrchovanosti“.¹⁸³

Prostudujeme-li blíže adventistickou eschatologii, zjistíme, že druhou šelmou je také falešný prorok, v němž adventisté rovněž rozpoznali Spojené státy americké, neboť „falešný prorok je jiným termínem pro druhou šelmu ze Zjevení 13. kapitoly“.¹⁸⁴ To znamená, že USA a falešný prorok jsou pro adventisty synonymem. Falešný prorok se tedy stane ústy Říma, aby svedl celý svět ke vzpoře vůči Boju a odmítnutí svěcení pro adventisty nejdůležitějšího, čtvrtého přikázání desatera.

1.12.3 Neděle namísto soboty

Spojené státy americké tedy sehrají ke sklonku světa velmi smutnou úlohu. Pod pláštěm křesťanství nakonec prosadí zákonné uctívání neděle namísto soboty. A nejen to, ve spojení dvou šelem, tj. římského papežství a amerického imperialismu, nakonec bude celý svět nucen uctívat Boha v satanem podvrženém dni:

„V poslední době mě znepokojuje rostoucí hnutí v mé zemi, které se snaží prosadit změnu ústavy, aby v amerických školách byla dovolena modlitba... to, že křesťanská pravice začíná používat politické pány, aby prosadila modlitbu, je jen předzvěst toho, že jednoho dne tato nábožensko-politická koalice nakonec bude toužit po tom, aby přikazovala celému národu, v který den se má modlit. Jistě chápete mé znepokojení, když věřím, že sobota je jediným ustanoveným dnem bohoslužby a uctívání Stvořitele. Proroctví jasně říká, že tento náboženský program se nebude týkat jen Spojených států, ale že bude snaha vnutit ho celému světu“.¹⁸⁵

To, čeho se bude satan v poslední době snažit docílit tedy bude to, aby prostřednictvím římského papežství za pomoci výkonné moci USA celý svět upadl v modloslužbu a uctíval Stvořitele ve falešný den. „To je to, co se stane na konci. Řím a Amerika, vy a já“.¹⁸⁶

1.12.4 Tři nečistí duchové

Velké spojenectví falešného proroka, draka a šelmy nakonec povede k vyjití tří nečistých duchů, podobných ropuchám, které mají shromáždit světové vůdce k boji proti křesťanům, kteří budou světit sedmý den. O třech nečistých duších se zmiňovala již Ellen Whiteová, která

183 Whiteová, G. E. Velké drama věků, s. 362

184 Nelson, D. NET 98, přednáška 19, s. 3-4

185 Tamtéž, přednáška 18, s. 5

186 Tamtéž

v nich rozeznávala různé formy spiritismu.¹⁸⁷ V jejím duchu tento výklad přebírali i její následovníci, kteří toto učení podrobněji rozpracovali.

Různé formy, které na sebe tito duchové budou brát, se projeví zhruba ve třech rovinách. První manifestací těchto duchů jsou mariánská zjevení. V tomto směru se velmi zasloužil i Jan Pavel II, který z Marie učinil sjednocující prvek své služby. Papež se domnívá, že Mariina přímůva mu zachránila život, ukončila období komunismu v Evropě tím, že Rusko bylo zasvěceno Mariinu neposkvrněnému srdci, což se stalo v roce 1984, krátce před tím, než k moci přišel Michail Gorbačov.¹⁸⁸ Jinou manifestací ropušného ducha je produkce Hollywoodu, zabývající se posmrtným životem a snažící se lidstvu namluvit, že smrt není zlá, a že smrtí nic nekončí.¹⁸⁹ A konečně třetí manifestací je charismatické hnutí, kterému se otevřely protestantské církve a které je maskovanou manifestací satanských sil:

„Pat Robertson se může před televizními kamerami modlit, aby hurikán odešel z pobřeží Karoliny. Ernest Engely může před vašimi očima někoho uzdravit. A i když se skeptičtí analytici mohou pokusit odhalit podvod nebo nějaký trik, skutečností zůstává, že prostřednictvím obrovské vlny charismatického hnutí v tomto národě jsou Američané nuceni věřit padělkům zázraků a jazyků a nadpřirozeným projevům, které stejně jako mariánská zjevení lidí nenápadně a tiše připravují na obrovský závěrečný podvod, jenž Lucifer uskuteční na této planetě“.¹⁹⁰

1.12.5 Velké soužení

Velké soužení nastane po sjednocení padlého křesťanstva - které se bude bláhově domnívat, že Boha je možné uctívat v nesprávný den - s politickou světovládou. Bude to v době, kdy Kristus v nebeské svatyni dokoná dílo smíření a uzavře tak dveře k obdržení milosti. Tím také skončí jeho přímůvna služba ve svatyni a milióny sobotu světících křesťanů tak na čas zůstanou bez přímůvce. Tehdy se naplní slova z knihy Zjevení: „kdo jsi svatý, posvět se ještě a kdo škodíš, škod' ještě“:

„Až skončí poselství třetího anděla, přestane se Kristova milost přímůvovat za hříšné obyvatele světa. Boží lid splnil svůj úkol, obdržel „pozdní dešť“, „čas odpočínutí“, rozvlažení od Hospodina, a je připraven pro nastávající dobu zkoušky. Andělé spěchají sem a tam. Anděl, vracující se ze země, ohlašuje, že jeho úkol skončil. Na svět přišla závěrečná zkouška a všichni, kdo zůstali věrni Božím přikázáním, dostali „pečeť živého Boha“. Tehdy Pán Ježíš ukončí svou prostřednickou službu v nebeské svatyni. Pozvedne ruce a pronese silným hlasem: „Dokonáno jest!“ Zástupy andělů složí své koruny, když Ježíš Kristus slavnostně oznámí: „Kdo křivdí, ať křivdí dál, kdo je pošpiněn, ať zůstane ve špíně – kdo je spravedlivý,

187 Whiteová, G. E. Velké drama věků, s. 353

188 Nelson, D. NET 98, přednáška 19, s. 6

189 Tamtéž, s. 6

190 Tamtéž

at' zůstane spravedlivý, kdo je svatý, at' setrvá ve svatosti“. (Zj 22,11) Příklad každého člověka bude již rozhodnut, buď k životu, nebo k smrti“.¹⁹¹

Nastane kruté pronásledování křesťanů, neboť „v té době budou muset věřící žít před svatým Bohem bez přimluvy“.¹⁹² Satan proto zavede lidstvo do závěrečné doby soužení a veškerá lidská nenávist zloba a hněv bude namířena proti jediné a pravé církvi, která se držela soboty: „Protože se sobota stane předmětem sporu v celém křesťanstvu a protože se církve spojí se světskými úřady, aby vynutily uctívání neděle, stane se předmětem všeobecného zatracování malá menšina, která bude vytrvale odmítat podrobit se názoru většiny“.¹⁹³

1.12.6 Falešný Kristův příchod

Zlo, které se v té době projeví, bude tak strašné, že bude formální křesťany vést k vyznávání hříchů, avšak jejich pokání bude marné, neboť dveře milosti budou již zavřeny. Budou se konat nadpřirozené zázraky z moci démonů, až nakonec satan napodobí Kristův příchod:

„Vrcholným činem veškerého podvodného dramatu bude satanovo napodobení Ježíše Krista... V různých částech země se satan lidem ukáže jako vznešená bytost oslňující krásy podobající se Božímu Synu, jak ho popisuje Jan ve Zjevení (Zj 1,13-15). Slávu, která ho bude obklopot, nepřekoná nic, co dosud spatřilo lidské oko. Zazní vítězoslavné volání: „Kristus přichází! Kristus přichází!“ Lidé budou padat před ním v úctě na zem, on pozvedne ruce a bude jim žehnat, jako Kristus žehnal svým učedníkům, kteří žili na zemi. Jeho hlas bude měkký a podmanivý, a přitom melodický. Laskavým hlasem zopakuje některé z pravd, které kdysi vyslovil Spasitel, bude uzdravovat lidské nemoci a pak bude lidem tvrdit, že změnil sobotu na neděli a bude všem přikazovat, aby světili den, kterému on požehnal. Bude prohlašovat, že lidé, kteří stále zachovávají sedmý den, se rouhají jeho jménu tím, že neposlouchají jeho anděly, které k nim poslal se světlem a pravdou. To bude klam, kterému takřka nebude možné odolat.“¹⁹⁴

Jediní uctívači soboty, vyzbrojeni darem proroctví, budou schopni těmto podvodům čelit. Avšak různé dekry, které budou vydány církevními představiteli, nakonec zruší ochranu náboženské svobody a praví křesťané se stanou lovnou zvěří, která bude štvána. Nakonec se tito uchýlí do pustých míst, bažin a pouští. Mnoho z těchto lidí však upadne do nespravedlivého a krutého otroctví: „Budou zajímáni, vsazováni do vězení, odsuzováni na smrt, někteří budou ponecháváni v odporých vězeňských kobkách, aby tam zahynuli hladu“.¹⁹⁵

191 Whiteová, G. E. Velké drama věků, s. 385

192 Whiteová, G. E. Velké drama věků, s. 385

193 Tamtéž, s. 385

194 Tamtéž, s. 391

195 Tamtéž, s. 392

Bůh však na svůj lid nezapomněl a bude obyvatele země trestat krutými ranami. Slunce bude spalovat lidi hroznou výhní, uschnou stromy, vyschne voda. Toho nezůstane ušetřen ani Boží, sobotu stále světící lid. Nakonec nastane doba, kdy se svedení lidé jedné noci rozhodnou ušetřit sobotní sektě zničující úder, a budou chtít vyvraždit všechny její členy.

1.12.7 Skutečný Kristův příchod

Kristův příchod se uskuteční v hodině dvanácté, v době, kdy praví křesťané budou stát na pokraji smrti z rukou svých pronásledovatelů: „Davy zlých lidí se budou chystat vtrhnout na své oběti s vítězoslavným pokřikem, s posměchem a proklínáním, ale v tom padne na zemi hustá mlha, černější než nejtemnější noc. Pak se na nebi objeví duha, zářící slávou Božího trůnu, a bude se zdát, že obklopuje každý hlouček modlících se lidí. Rozzuřené davy se náhle zastaví. Jejich posměšný křik ustane. Zapomenou, proti komu směřovalo jejich vražedné běsnění. S hroznými předtuchami budou sledovat znamení Boží smlouvy a budou se chtít skrýt před její pronikavou září“.¹⁹⁶

V této době se otevře nebe a svatí spatří Syna člověka sedícího na trůnu, v temnotě noci se objeví slunce a rozzáří se v plné své síle, voda přestane téci, nastane hrozné zemětřesení a země se rozkymácí. Padlí andělé uznají Kristovo božství a budou se třást před jeho mocí. Poté se otevrou hroby a nastane vzkříšení zesnulých spravedlivých a zbědovaní věřící obléknou nesmrtelnost. Zde se však poselství některých adventistů rozcházejí. Když čteme spisy Whiteové, které mnohdy hýří barvitostí popisu jednotlivých událostí na úkor logiky a přesné souslednosti jednotlivých dějů, dozvíme se, že při Kristově příchodu procitnou i nespravedliví:

„Hroby se otevřou a „mnozí z těch, kteří spí v prachu země, procitnou; jedni k životu věčnému a druzí k věčné hrůze“ (Da 12,2). Všichni, kdo zemřeli s vírou v poselství třetího anděla, vyjdou z hrobu oslaveni, aby slyšeli smlouvu pokoje spolu s těmi, kdo zachovávali Boží zákon. Také ti „kdo ho probodli“ (Zj 1,7), kdo se vysmívali smrtelnému zápasu Ježíše Krista a zesměšňovali jej, i nejzarputilejší odpůrci jeho pravdy a jeho lidu budou vzkříšeni, aby ho spatřili v jeho slávě a aby uviděli, jakou odplatu dostanou věrní a poslušní“.¹⁹⁷ Podle Whiteové druhý Kristův příchod spatří „krutý Herodes“, dále „vojáci, kteří ho bezbožnými rukama oblékli do rudého pláště“ a „lidé kteří zabíjeli hřeby do jeho rukou“.¹⁹⁸

Whiteová, která dále viděla, jak se v otevřeném nebi objeví desky desatera a jak se v dáli objeví malý černý mráček, který se bude zvětšovat, až se z něho vyklube Syn člověka, zjevně tyto události stavěla na svých viděních, avšak svoji teologii nedomyslela. Pokud by při druhém Kristově příchodu vstali i nevěřící, museli by, dle adventistické teologie, v zápětí

¹⁹⁶ Whiteová, G. E. Velké drama věků, s. 398

¹⁹⁷ Tamtéž, s. 399

¹⁹⁸ Whiteová, G. E. Velké drama věků, s. 402-403

zahynout. Avšak museli by být znovu vzkříšeni na konci tisíciletého království a již potřetí ve svém životě zemřít.

Autoři, kteří o mnoho let později formulovali adventistické doktríny, proto při prvním Kristově příchodu nechali vstát pouze sedmý den světící křesťany a nevěřící a nesedmenní křesťany zatím nechali spát v prachu země. Podle současné teologie tedy při Kristově příchodu vstanou pouze věřící svatí: „Lidé, kteří povstanou při prvním vzkříšení jsou „blahoslavení a svatí“ (Zj 20,6). Nezakusí druhou smrt v hořícím jezeře na konci tisíciletí (Zj 20,14). K tomuto vzkříšení k životu a nesmrtelnosti (J 5,29; K 15,52-53) dojde při druhém příchodu Ježíše Krista“.¹⁹⁹

Křesťané nesvětící sobotu a pohané vstanou až na konci tisíciletého království: „Nespravedliví vstanou při druhém vzkříšení, ke kterému dojde na konci tisíciletí“.²⁰⁰ Na každý pád však bude úděl těch, kteří se vzepřeli světit sobotu, neradostný. Falešný Babylon bude zničen ohněm a ostatní nevěřící zahynou: „V této době Bůh zničí Babylón, spojení všech odpadlých náboženství. „Bude zničen ohněm (Zj 18,8)... Ostatní bezbožní „byli pobiti mečem vycházejícím z úst jezdce“ – Ježíše Krista, Pána“ (Zj 19, 20-21)“.²⁰¹

Kristův druhý příchod tedy bude znamenat vytržení svatých do nebe a zahubení všech sobotu nesvětících lidí. Na zemi zůstane pouze satan: „Když spravedliví půjdou při druhém příchodu „v oblacích vzhůru vstříci Pánu“, jejich cílem je nebe, ne země, kterou opustili. Ježíš Kristus tehdy ještě neustanoví své království slávy na zemi. Učiní tak až na konci milénia“.²⁰²

1.12.8 Millenium

Po vytržení svatých do nebe nastane na zemi tisícileté království. Nepůjde však o žádnou vládu Krista nad Zemí, jak věří premilenialisté. Jediným, kdo zbude na zemi, je satan. Země zůstane pustá a prázdná po dobu tisíce let: „Protože spravedliví vystoupí do nebe, aby byli s Pánem, a bezbožní budou zničeni při jeho příchodu, zůstane země na nějaký čas lidmi neobydlena. Písmo poukazuje na takovou situaci. Prorok Jeremjáš řekl: „Viděl jsem zemi, a hle, je pustá a prázdná, nebesa jsou beze světla. Viděl jsem hory, a hle, třesou se, všechny pahorky se otřásají. Viděl jsem, a hle, nikde žádný člověk“ (Jr 4,23-25)²⁰³

V tomto čase budou věřící v nebi vládnout spolu s Kristem. To znamená, že z nebeských knih budou posuzovat, zda Bůh skutečně jednal spravedlivě a zda jsou pravdivá satanova nařčení. Po vyšetřovacím soudu, který v nebeské svatyni probíhá od roku 1844 a který musí proběhnout do Kristova příchodu, dojde během tisíciletého království k soudu poslednímu. Křesťané zde budou soudit skutky padlých lidí a padlých andělů. Nebudou to však tito, kdo

199 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., s. 421

200 Tamtéž, s. 421

201 Tamtéž

202 Tamtéž, s. 429

203 Tamtéž

budou souzení, vždyť spí ve svých hrobech a na čas přestali existovat. Bude to sám Bůh, který dá nyní nahlédnout do svých spisů, zda v jejich životech jednal správně:

„Protože je Bůh soudcem, který je ochoten dát nahlédnout do svých rozhodnutí. Bůh rozhodl, že proběhne další soud pro užitek jeho přátel, jeho dětí, které přišly domů. A tak otvírá všechny soudní dokumenty. Ukazuje všechny soudní důkazy. Pak říká: Prosím, zkoumejte má rozhodnutí a řekněte mi, zda-li jsem udělal správnou věc.“²⁰⁴ Bůh v tomto období bude svému stvoření po tisíc let vysvětlovat, že jednal správně. Bude utírat slzy s očí těm, jejichž známí se do království nedostali, neboť nezachovali Ježíšova přikázání a nezískali tak věčnou pečeť sabatu.

Tohoto soudu se budou účastnit i vesmírní Adamové, kteří spolu se vzkříšenými lidmi budou zkoumat knihy záznamů: „Během tisíciletí měli vykoupení příležitost zkoumat spravedlnost Božího jednání s každou bytostí ve vesmíru. Nyní samotní odsouzení – včetně satana a jeho andělů- potvrdí spravedlnost Božího jednání.“²⁰⁵

1.12.9 Svázání satana

Když Kristus dokoná dílo smíření v nebeské svatyni a vloží hříchy svého lidu na satana, bude tento, podobně jako kozel Azazel, vyhnán do pustiny, kde ponese nepravost lidu po dobu tisíce let: „Satan však musí nést odpovědnost za všechny hříchy, ke kterým svedl zachráněné. A stejně jako „připravený muž“ vedl kozla do pouště země, tak Bůh vyhostí satana do zpusťované a neobydlené země“.²⁰⁶

Jelikož v tisíciletém království zůstane země pustá a prázdná, neboť křesťané budou s Kristem v nebi, bude ďábel svázán tíživou okolností, že nemá koho pokoušet. „A nyní, po tisíc let satan musí sedět „svázán“ okolnostmi své vzpoury. Nemá, koho by pokoušel, není zde nikdo, koho by sváděl – nikdo, jen on sám“.²⁰⁷ „Během milénia bude satan nesmírně trpět. Bude uvězněn spolu se svými anděly na zpusťované zemi a nebude moci svádět, což byla jeho činnost, která ho trvale zaměšťovala. Bude nucen pohlížet na výsledky své vzpoury proti Bohu a jeho zákonu“.²⁰⁸

Toto vysvětlení je z hlediska adventistické teologie jediné možné, neboť adventisté existenci pekla neuznávají a jakékoliv zmínky o zlých andělech svázaných v podsvětí (2 Pt 2,4 a Ju 1,6) proto alegorizují. Pokud však Písmo přeci jen mluví o „temné propasti podsvětí“, je zde opět k dispozici teorie „myšlenkové“ nikoliv „verbální“ inspirace Písma:

„Petr, který psal křesťanům žijícím v helénské kultuře, používá pro ně tento známý specifický termín, ale užívá ho jinak než řecká mytologie, kde označoval peklo. Tomuto slovu, které se

204 Nelson, D. NET 98, přednáška 26, s. 5

205 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., 433

206 Tamtéž, s. 430

207 Nelson, D. NET 98, přednáška 19, s. 3-4

208 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., s. 432

dá přeložit také jako „propast podsvětí“, zřejmě dává obrazný význam vězení (viz kralický překlad „strhna do žaláře“). Podle Petra jsou padlí andělé uvěznění na naší zemi jako ve vězení (žádné specifické místo se neudává) a čekají na soud“.²⁰⁹ Tedy, jak satan, který bude na tisíc let svázán, tak padlí andělé, kteří jsou spoutáni v podsvětí pro den soudu, jsou ve skutečnosti zde na zemi svázáni pouze pro ně nepříznivými okolnostmi.

Ačkoliv má tato teorie mnoho slabých míst a dalo by se s ní úspěšně polemizovat z mnoha úhlů, snad nejpřesvědčivěji ji lze zpochybnit tím, že samotní padlí andělé, kteří již na zemi působili v době Kristovy pozemské služby a kteří dokonce ovládali pozemšťany, Ježíše prosili, aby je právě do propasti neposílal. „A prosili Ježíše, jen aby jim nepřikazoval odejít do pekelné propasti“. (L 8,31) Jestliže tedy podsvětím je míněn tento svět a tito andělé na světě již byli, kde leží ona propast?

1.12.10 Druhé vzkříšení

Apokalyptická teologie adventistů i v bodě druhého Kristova příchodu nešetří detaily a barvitostí: „Po skončení období jednoho tisíce let se Ježíš Kristus opět vrátí na Zem. Bude ho doprovázet zástup vykoupených lidí a andělů. Sestoupí v úžasné vznešenosti a přikáže bezbožným mrtvým, aby vstali a přijali svůj rozsudek. Povstanou jako mohutný zástup, nespočetný jako zrnka písku na břehu moře. Budou se podstatně lišit od těch, kdo vstali při prvním vzkříšení. Spravedliví byli proměněni, oděni nekonečným mládím a krásou. Bezbožní však ponесou stopy nemoci a smrti“.²¹⁰

Na konci tisíciletého království bude vzkříšení bezbožných, které ďábel, který do té doby neměl koho pokoušet, svede k boji proti městu svatých: „Svým oklamaným poddaným se představí jako zachránce, bude je ujišťovat, že z hrobů je vyvedla jeho moc a že je chce zachránit před nejkrutější tyraníí. Satan využije nepřítomnosti Ježíše Krista mezi lidmi na zemi, a bude konat zázraky, aby podepřel svá tvrzení. Ze slabých udělá silné a všem vdechne svého ducha a svou energii. Navrhne, že je povede proti vykoupným a zmocní Božího města. S ďábelskou radostí bude ukazovat na nesčetné miliony lidí, kteří byli vzkříšení z mrtvých, a prohlásí, že jako jejich vůdce město dobude a znovu získá svůj trůn a své panství“.²¹¹

To proto, aby se ukázalo, že srdce sobotu nesvěticích lidí zůstalo ve vzdoru, a aby pozemští i mimozemští obyvatelé mohli na vlastní oči vidět závěrečný zlatý hřeb Boží sebeobhajoby: „Kdyby je Bůh nechal mrtvé, mohly by zůstat nezodpovězeny otázky. Skutečně si nakonec zvolili, že nebudou Božími přáteli...? Změní se jejich rozhodnutí? Smutným záznamem ve Zjevení 20 je, že se znovu budou snažit dobýt město“.²¹² Ačkoliv bude nevěřícím lidem poskytnuta po jejich smrti ještě jedna šance, jejich srdce zůstanou neoblomná:

209 Moskala, J. Peklo. Existuje vůbec?, s. 14

210 Whiteová, G. E. Velké drama věků, s. 415

211 Tamtéž, s. 416

212 Nelson, D. NET 98, přednáška 26, s. 7

„Ti, kteří odmítli Boha, jeho pomoc a jeho principy, zahynou při druhém příchodu, ale pak budou vzkříšeni. Nezměnili se však. Budou chtít pokračovat dál ve svém hříšném životě, budou chtít zaútočit na Ježíše a jeho vykoupené... Vidíte vně Jeruzaléma někoho, kdo by se chtěl změnit? Mají důkazy a přes to nečiní pokání“. Právě toto je podle mne důvod, proč Bůh opět vzkřísí bezbožné. Kdyby toto vzkříšení nemělo velký význam pro celý vesmír, bylo by nesmírně krutým a nelidským činem“.²¹³

Neučiní pokání, aby se mohli radovat z věčného sabatu a navěky plnit Boží přikázání, a to přesto, že budou v otázce spasení poučeni: „Tito vzkříšení „bezbožní“ lidé jsou nejen podrobně seznámeni s dějinami spásy (v panoramatu světa jsou vysvětleny dějiny světa a osvětlen případ každého jednotlivce), ale jejich postoj k této vznešené skutečnosti ukazuje celému vesmíru, že jejich srdce je „blátem“, které se pod vlivem paprsků Boží lásky jen zatvrzuje. Navzdory tomu, že byli seznámeni s pravdou, že dostali ty nejsprávnější informace co nejlepším způsobem, ničeho nelitují, nechtějí se změnit, ale šikují se, aby dobyli a urvali, co se dá. Jsou zatvrzelí. To, že spolu s padlými anděly a satanem útočí na svaté Boží město, Nový Jeruzalém, zřetelně dokazuje, jaký mají charakter“.²¹⁴

1.12.11 Verdict posledního soudu

Na posledním soudu už nebude de facto koho soudit. Půjde pouze o zničení bezbožných vzkříšených dobývajících město svatých, kterému bude předcházet vynesení rozsudku nad těmi, kteří se zdráhali světit sedmý den týdne, velký princip stvoření a celého vesmíru. Stane se tak, když bezbožní budou dobývat Jeruzalém:

„Satanovo vojsko město obklíčí a bude se připravovat k útoku. Pán Ježíš se znovu ukáže svým nepřátelům. Vysoko nad městem, na podkladě ze zářícího zlata se ukáže velký a vyvýšený trůn. Na trůn se posadí boží Syn a kolem něho se shromáždí obyvatelé jeho království... nejbližší trůnu budou stát lidé, kteří kdysi horlili pro satanovu věc, byli však vychvázeni jako „oharek z ohně“ a následovali svého Spasitele hlubokou vnitřní oddaností. Vedle nich budou stát ti, kdo si vypěstovali dokonalou křesťanskou povahu v prostředí klamu a nevěry, lidé kteří dodržovali Boží zákon, když jej křesťanský svět považoval za neplatný, a dále miliony těch, kdo ve všech dobách byli mučeni pro svou víru. Za nimi bude stát „tak velký zástup, že by ho nikdo nedokázal sečíst...“²¹⁵

V této době nastane i „závěrečná korunovace Božího Syna“.(1, s. 417) Tehdy bude Boží lid stát uvnitř města a radovat se, avšak Boží nepřátelé se při tomto pohledu budou chvět strachy. Nastane vynesení rozsudku: „Když se celé lidstvo shromáždí kolem trůnu – někteří v bezpečí uvnitř města, jiní vně, vyděšení přítomností Soudce, Bůh vykoná poslední fázi soudu... Tato

213 Chán, V. Zjevení. Jaké přináší poselství?, s. 13

214 Moskala, J. Peklo. Existuje vůbec?, s. 29

215 Whiteová, G. E. Velké drama věků, s. 417

výkonná fáze soudu proběhne na základě otevřených knih Božích záznamů... Potom Bůh vynese rozsudek smrti“.²¹⁶

Ellen Whiteová tuto fázi popsala v sytých barvách, viděla satana přemoženého Boží přítomností vzdávajícího poctu Bohu, viděla zástupy na smrt odsouzených, jak volají Kristu sláva, avšak nic naplat, jejich srdce zůstalo neoblomné. Pro toto neoblomné srdce sobotě odpírajících bytostí sestoupí oheň z nebe, Gehena, a jednou provždy očistí zemi od hříchu:

„Oheň, jenž sestoupí z nebe, pouze očistí zemi a odstraní poslední zbytky hříchu“.²¹⁷ „Od Boha z nebe sestoupí oheň. Země se otevře, ukáží se zbraně ukryté v jejich hlubinách. Z každé propasti vyšlehnou stravující plameny. i skály budou hořet... povrch země bude jako jediná roztavená hmota – obrovské vařící ohnivě moře. Bude to čas soudu a záhuby bezbožných – „den Hospodinovy pomsty, rok odplaty v soudní síni při Sijónu“.²¹⁸

1.12.12 Nové nebe a nová země

Opravdoví křesťané nevstoupí do věčnosti na nové Zemi. Půjde pouze o Zemi, jež bude ohněm očištěna a obnovena. Život na ní je znám adventistům téměř detailně. Budou studovat, rozvíjet své schopnosti, létat do vesmíru na návštěvu k nepadlým obyvatelům a samozřejmě, jak jinak, každou sobotu se scházet k bohoslužbě: „Nová země je především touto zemí, ne nějakým jiným místem. Ačkoliv bude obnovena, zůstane známým místem – domovem. To je nádherné! Země však bude nová v tom smyslu, že Bůh ze země odstraní každou poskvrnu, kterou přinesl hřích“.²¹⁹ Lidé zde budou zdravotně zaopatřeni, budou stavět a sázet své vinice a spravovat ovocné sady a obilná pole a kralovat s Kristem na věky věků. „Když budou jíst ze stromu života, zbaví se své tělesné a duševní zaostalosti“.²²⁰

„Neznáme rozsah jejich vlády. Můžeme však předpokládat, že významnou částí poslání vykoupených v království bude jejich služba jako božích vyslanců ve vesmíru; budou svědčit o své zkušenosti s Boží láskou“.²²¹ „Boží vykoupení budou moci volně studovat všechny poklady vesmíru. Neomezení smrtelností a únavou poletí na vzdálené světy, které trpěly pohledem na lidskou bídu a které jásaly štěstím při zprávě o každém vykoupeném člověku. S nevýslovnou radostí se děti země připojí k radosti a moudrosti nepadlých bytostí. Budou mít přístup k vědění a poznání nashromážděnému za věky studia o stvořitelské moci“.²²²

Budou žít ve světě, kde již neexistuje vzpoura, svévole, či kde by si někdo dovolil odporovat věčnému Božímu zákonu: „Každý týden se budou vykoupení setkávat k sobotní bohoslužbě:

216 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., 433

217 Nelson, D. NET 98, přednáška 19, s. 3-4

218 Whiteová, G. E. Velké drama věků s. 421

219 Damsteegt, P. G. Adventisté sedmého dne věří..., 442

220 Tamtéž, s. 446

221 Tamtéž, s. 444-445

222 Tamtéž, s. 424

„V každý den odpočinku, přijde se sklonit veškeré tvorstvo přede mnou, praví Hospodin“ (Iz 66,23).²²³

Ačkoliv adventistům nelze upřít snahu o skutečně propracovanou nauku, i v této poslední věci své teologie zůstávají neortodoxní, neboť Bible nám zcela jasně zaslubuje novou zemi i nové nebe a nikoliv nějakou rekonstrukci či repas. Stará země, která je prokleta již nedlouho od doby jejího stvoření (Gn 3,17), musí být zničena a stvořena nová: „Když tedy se toto vše rozplyne, jak svatě a zbožně musíte žít vy, kteří dychtivě očekáváte příchod Božího dne! V něm se nebesa roztaví v ohni a živly se rozpustí žářem. Podle jeho slibu čekáme nové nebe a novou zemi, ve kterých přebývá spravedlnost.“ (2P 3,11-13) „A viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly a moře již vůbec nebylo.“ (Zj 21,1)

223 Tamtéž, s. 447

ZÁVĚR

1.13 Souhrn doktrín

Učiňme nyní kratičký souhrn adventistického učení. Bůh, který vytvořil celý vesmír, stvořil nejprve anděly a inteligentní Adamy z jiných planet a nakonec stvořil Zemi a člověka. Zároveň vesmíru vtiskl svůj Boží zákon, desatero, které je platné jak pro člověka, tak pro anděly. Lucifer, původně anděl, se však chtěl Nejvyššímu vyrovnat, a proto začal s Bohem – tj. Michaelem - bojovat. Na svoji stranu přitom svedl i Evu s Adamem, a to tím, že Boha obvinil z nedůvěryhodnosti. Tato obžaloba byla vyřčena před celým vesmírem a jeho obyvateli, a proto Bůh od této chvíle sbírá materiál na svoji obhajobu, aby se ke konci světa mohl před celým vesmírem obhájit. To je také důvod, proč Bůh doposud dopouští satanovy činy na zemi. Chce tak ukázat, že je satatan lhářem, a shromáždit tak dostatek důkazního materiálu k soudnému dni, aby mohl prokázat svoji nevinu. Vraždy, války a ostatní zvěrstva, podněcovaná satanem, jsou tu jen proto, aby Bůh mohl prokázat svoji bezúhonnost.

Satan od svého pádu svedl na svoji stranu celé lidstvo a nutí je, aby se vzepřelo desateru a neuctívalo Boha v sedmý den, to je v sobotu, ale v den nepravý, tj. v neděli. O tento den vede Satan s Ježíšem spor do dnešních dnů. Avšak porážku satana učinil Kristus, když dokázal, že je možné Bohu důvěřovat a v této důvěře podstoupil kříž. Tím ukázal, že je ďábel lhář a že Bůh si lidskou důvěru zaslouží. Poté Kristus odpočinul v sobotu v hrobě, aby zachoval a tím také potvrdil den pracovního klidu. Toto vše se odehrává před zraky mimozemšťanů, vesmírných lidí, které Bůh stvořil dříve než Adama.

Po svém vzkříšení Kristus vešel do první části nebeské svatyně, kde konal smírčí službu za hříchy lidí. V roce 1844 pak vešel do svatyně svatých, aby začal tyto hříchy očišťovat a záznamy hříchů proto vnesl k prozkoumání do svatyně svatých. Zahájil tak první fázi vyšetřovacího soudu. Tím začala doba konce, která před vynesením rozsudku, což je druhá část vyšetřovacího soudu, na sklonku doby milosti, zahájí na zemi probuzení. Až tato doba skončí, Kristus oblékne královské roucho a hříchy Božího lidu vloží satanovi na hlavu.

Po skončení doby milosti na zemi nastane doba soužení, neboť Kristus ukončil svou přímělnou službu za svět. Padlá církev se sjednotí pod papežský úřad, který je představován dravou šelmou, jejíž hlava byla v roce 1798 zajetím papeže smrtelně raněna, avšak nyní je opět živá. Výkonnou mocí papežství budou Spojené státy americké, které nařídí uctívat neděli namísto soboty. Práví křesťané, kteří budou představováni pacholíkem, jehož porodila žena oděná sluncem, se stanou terčem satanských útoků. Těmito pravými křesťany jsou ti, kteří nevěří v existenci pekla, nevěří ve věčnost lidské bytosti a za svoji normu učení považují prorocky inspirované spisy Ellen Whiteové. Pečetí těchto křesťanů je, že světi Boha v jediný správný den, a to je sobota.

Těsně před tím, než se oklamání lidé rozhodnou pravé křesťany zničit, sestoupí z nebe Kristus, který vzkřísí mrtvé, a křesťany promění k nesmrtelnosti a zároveň nevěřící zahubí. Církev jej bude následovat do nebe, zatímco satan zůstane zcela osamocen na pusté zemi jako kozel Azazel, obtížen vinami lidí, které na něho vložil Kristus. V nebi bude zatím probíhat soud, kdy svatí budou v knihách ze skutků nevěřících posuzovat, zda měl či neměl satan pravdu, když obvinil Boha z nedůvěryhodnosti. Po tisíci letech Kristus vzkřísí bezbožné, kteří budou chtít dobýt Jeruzalém, vynese nad nimi smrtelný rozsudek, a poté je zničí ohněm z nebe. Tímto ohněm soudu se očistí celá země. Na této zemi nakonec Kristus založí své království, jeho poddaní zde budou cestovat za svými příbuznými Adamy z jiných civilizací a studovat hlubiny Boží a konečně budou v klidu a bez pronásledování moci vychutnat svěcení každé soboty v týdnu.

1.14 Podobnosti a shody v učení adventistů a Svědků Jehovových

Z počátku jsme uvedli, že adventisté jsou historicky i doktrínálně příbuzní Svědkům Jehovovým. Uvedme proto nyní srovnávací tabulku, která uvádí jednotlivé shody a podobnosti.

ATRIBUT	ADVENTISTÉ	JEHOVISTÉ
Historický předchůdce	Millerité	Millerité
Výpočty konce světa	Rok 1844	Rok 1914 (poprvé)
Vysvětlení neúspěchu	Očistění nebeské svatyně	Očištění chrámu země
Spasení	Poslušnost přikázání	Poslušnost přikázání
Původ Krista	Michael implicitně	Michael explicitně
Smrt	Spánek	Spánek
Věčný trest	Anihilace	Anihilace
Ostatek	Adventisté	Jehovisté
Křesťanské církve	Babylón	Babylón
Budoucnost vykoupených	Život na obnovené zemi	Život na obnovené zemi
Autoritativní spisy	Proroctví E. Whiteové	Strážná věž
Výlučná pravda	Svěcení soboty	Odmítání transfúze

Této podobnosti jsou si adventisté velmi dobře vědomi, a proto se od učení Svědků Jehovových různými publikacemi distancují. Je však nutné podotknout, že alespoň formálně adventisté věří a obhajují Kristovo Božství, byť v dalším učení nevědomky Božské atributy Kristu upírají.

1.15 Srovnání některých adventistických učení s milenialismem

ATRIBUT	ORTODOXNÍ POHLED	ADVENTISTICKÝ POHLED
Krista přirozenost	Život věčný	Zemřel věčnou smrtí
Původ Krista	Boží Syn	Michael
Kristova oběť	Oběť Melchisedechovská	Oběť levitární
Smíření	Dokonáno na kříži	Stále není dokonáno
Vykoupení	Hřích svatých vložen na Krista	Hřích svatých vložen na satana
Soud	Kristus je soudce	Kristus je obžalovaný
Millenium	Na zemi vládne Kristus	Na zemi zůstává satan
Víra	Dar víry mají pouze svatí	Dar víry mají všichni lidé
Budoucnost Izraele	Smlouvu s Izraelem zruší satan	Smlouvu s Izraelem zrušil Kristus
Zákon	Kristus naplnil Zákon	Kristus porušil sobotu

LITERATURA

1. DAMSTEEGT, P. G. *Adventisté sedmého dne věří...*, Výklad základních věroučných článků, Advent – Orion, Praha, 1996
2. BESHIRE, O. J. WOOLSEY R. H., *Chvála Pánu*, Advent, Praha, 1992
3. BRANSON, W. H. *Smíření ve světle svatyně*, Ústřední rada církve adventistů s. d., vydáno pro vnitřní potřebu církve, 1970
4. Církev adventistů sedmého dne, Internetové stránky, URL: <<http://www.casd.cz>>, doxnloaded: říjen, 2000
5. DANIELS, A. G. *Trvalý dar prorocví*, Jen pro vnitřní potřebu církve, vydavatel neveden, nedatováno
6. DUDA, D. *Kristus, Bůh nebo stvořená bytost?*, Advent – Orion, Praha, 1997
7. DUDA, J. *Víra, Co to je?*, Advent – Orion, Praha, 1994
8. FOLKENBERG, R. S., Advent 7-8, 1994, s. 4, in: Vztah adventistů k ostatním křesťanským denominacím, *Život víry*, 6/95
9. FOLKENBERG, S. R.. *Stále věříme*, Advent – Orion, Praha, 1995
10. HACKLEMAN, D. The Significance of Ellen White's Head Injury, An Editorial Introduction, *Adventist Currents*, June, 1985
11. CHÁN, V. *Zjevení. Jaké přináší poselství?*, Advent – Orion, Praha, 1995
12. KUČERA, D. *Problém zla ve světě a v životě člověka*, Advent – Orion, Praha, 1993
13. MOSKALA, J. *Daniel. Kdo to byl a o čem mluví jeho prorocví?*, Advent – Orion, Praha, 1995
14. MOSKALA, J. *Peklo. Existuje vůbec?*, Advent – Orion, Praha, 1994
15. NELSON, D. NET 98, 27 přednášek vydaných tiskem, CASD, 1998
16. PENTOTON D. J. PENTOTON M. J. „*Watchtower Observer*“ in: *Setkávání bývalých svědků Jehovových*, datum nezjištěno, s. 4-10
17. POLAŠKO, P. *Problém a co s ním?*, Advent – Orion, Praha, 1994
18. POTOČEK, J. Církev adventistů sedmého dne, *Život víry*, 6/95
19. PROVONSHA, J. W. *Existuje život po životě?*, Advent – Orion, Praha, 1994
20. Pro vyjasnění „Na otázky Života víry odpověděli ThDr. Jiří Moskala a ThDr. Daniel Duda“, *Život víry* 6/95, s. 159 - 160
21. SCHURCH, M. *Advent, naděje lidstva pro budoucnost.*, Advent – Orion, Praha, 1993
22. ŠVIHÁLEK, L. *Svět. Jak se v něm orientovat.*, Advent – Orion, Praha, 1995
23. ŠVIHÁLEK, L. *Život. Má nějaký smysl?*, Advent – Orion, Praha, 1994
24. TOMASI, M. *Smrt a vzkříšení, nebe a peklo*, Advent – Orion, Praha, 1993

25. VANDEMAN, G. E. *Co se mi líbí na...*, Advent – Orion, Praha, 1993
26. WHITEOVÁ, G. E. *Myšlenky z hory blahoslavenství*, Svoboda, 1990
27. WHITEOVÁ, G. E. *Touha věků*, Advent – Orion, Praha, 1996
28. WHITEOVÁ, G. E. *Velké drama věků*, Advent – Orion, Praha, 1995
29. WHITE L, A. *Život a dílo Ellen G. Whiteové*, (samizdatový překlad) Review and Herald, Washington D. C., 1973
30. WHITE, L. A. *Ako nás Pán vidol*, Ústredie cirkvi adventistov s. d. v Prahe, 18. 5. 1985

PŘÍLOHY

KŘESTNÍ SLIB

1. Věřím v jednoho Boha, v jednotu tří věčných osob božství, v Boha Otce, Syna a Ducha svatého.
2. Přijímám smrt Ježíše Krista na Golgotě jako smírnou oběť za hříchy lidstva. Věřím, že vírou v jeho prolitou krev jsou lidé vysvobozeni od hříchu a trestu za něj.
3. Přijal(a) jsem Ježíše Krista jako svého osobního Spasitele. Věřím, že mi Bůh pro Krista odpustil mé hříchy a dal mi nové srdce. Vzdávám se hříšných zvyků a způsobů tohoto světa z lásky k Pánu Ježíši.
4. Přijímám vírou spravedlnost Ježíše Krista, mého Přímluvce v nebeské svatyni a spoléhám se na jeho slib, že mi jeho proměňující milost a síla umožní žít Kristu podobným životem v domově i před světem.
5. Věřím, že bible je Bohem inspirované slovo a tvoří jediné pravidlo víry a života křesťana. Chci pravidelně věnovat čas studiu Písma a modlitbě.
6. Přijímám Desatero Božích přikázání jako projev Božího charakteru a zjevení jeho vůle. Jsem rozhodnut v síle Ježíše Krista zachovávat tento zákon včetně čtvrtého přikázání, které vyžaduje svěcení sedmého dne týdne jako soboty Hospodinovy a památníku stvoření.
7. Těším se na blízký příchod Pána Ježíše a splnění křesťanské naděje, kdy „toto smrtelné tělo obleče nesmrtelnost“. Chci se připravit na setkání s Pánem a slovy i životem svědčit jiným lidem o Boží laskavé nabídce spasení, aby se také připravili na jeho slavný příchod.
8. Přijímám biblické učení o duchovních darech a věřím, že dar proroctví je jedním z charakteristických znaků církve ostatků.
9. Uznávám církevní organizaci. Jsem ochoten(na) podporovat církev svými desátkami a dary, svým osobním úsilím a vlivem.
10. Věřím, že mé tělo je chrámem Ducha svatého a chci tedy Boha oslavovat také svým tělem. Budu se vyhýbat užívání všeho, co je škodlivé, zdržovat se nečistých pokrmů, užívání, výroby a prodeje alkoholických nápojů a tabáku v jakékoli formě, právě tak jako i zneužívání narkotik a obchodování s nimi.
11. Věřím, že zásady, které zastává církev adventistů, jsou biblické. Chci se jimi s Boží pomocí v životě řídit.
12. Přijímám učení Nového zákona o křtu ponořením. Přeji si být takto pokřtěn(a) na veřejné vyznání své víry v Krista a odpuštění hříchů.
13. Věřím, že církev adventistů sedmého dne je podle biblického proroctví církví ostatků a že lidé z každého národa, rasy a jazyka jsou zváni a přijímáni do jejího společenství. Přeji si stát se členem místního sboru této celosvětové církve.

Jméno

Datum

Adresa

Srovnání díla zakladatele mormonů Josepha Smithe s dílem Ellen Whiteové

Smith, Joseph,	White, Ellen
<i>Pearl of Great Price</i>	<i>Testimonies I, Life Sketches</i>
...It seemed to me for a time as if I were doomed to sudden destruction... 48:15	...it seemed to me as if I had been rescued from hell... 1T 31; LS 161
Thick darkness gathered around me and it seemed to me for a while as if I were doomed... 48:15	Total darkness settled upon me and there seemed no way out of the shadows... 1T 25; LS 153
I saw a pillar of light exactly over my head... 48:16	I dreamed of seeing...one immense pillar ...and to this was tied a lamb all mangled and bleeding... Just before the lamb were elevated seats upon which sat a company of people... The light of heaven seemed to shine...". 1T 27; LS 155 NOTE: The description of "pillars," "elevated seats," "light," and a "lamb" tied to a "pillar" are all elements of the secret temple ceremonies of the mormon cult.
When I came to myself again, I found myself lying on my back, looking up into heaven. When the light departed I had no strength : But recovering in some degree I went home... 48:20	While I was lying helpless there, scenes of beauty and glory passed before me, and I seemed to have reached the safety and peace of heaven. At last my strength returned and I arose... 1T 29; LS 157
And as I leaned upon the fireplace, Mother inquired what the matter was. I replied, "Never mind, all is well--I am well enough off". I then said to my mother ... 48:20	I now confided all my sorrows and perplexities to my mother . She tenderly sympathized with and encouraged me... LS 157
...I took occasion to give him an account of the vision which I had had...he treated my communication...with great contempt, saying it was all of the devil ... 48:21	...I felt forbidden to relate my vision in such company... They denounced my visions as being of the devil ... LS 229;231
In consequence of these things, I often felt condemned for my weaknesses and imperfections; when, on the evening of the above-mentioned 21st of September after I had retired to my bed for the night I betook myself to prayer and supplications to the Almighty God for forgiveness of all my sins... 50:29	...words of condemnation rang in my ears day and night, and my constant cry to God was, "What shall I do to be saved?"...Sometimes for a whole night I would not dare to close my eyes, but would...kneel upon the floor, praying silently... 1T 23,26

Podobnosti ve zprávách a poselstvích

Smith, Joseph	White, Ellen
God had a work for me... PGP 51:33	God has given me a work... 5T 19
It has gone abroad that I proclaimed myself no longer a prophet . I said it last Sabbath ironically: I supposed you would all understand. It was not that I would renounce the idea of being a prophet, but I had no disposition of proclaiming myself such. V5:516 ...I accepted an invitation to see Judge Pope in his room, and spent an hour in conversation with his honor, in which I explained to him that I did not profess to be a prophet any more than every man ought to who professes to be a preacher of righteousness; and that the testimony of Jesus is the spirit of prophecy. V5:231,232	I am not, as I said yesterday Sabbath, a prophet . I do not claim to be a leader. I simply claim to be simply a messenger of God, and that is all I have ever claimed. (Statement made Oct. 1, 1904 at Battle Creek Tabernacle; quoted in <i>The Blue Book</i> , pp. 11,12, Charles Stewart) Why have I not claimed to be a prophet ?--Because in these days many who boldly claim that they are prophets are a reproach to the cause of Christ; and because my work includes much more than the word "prophet" signifies. <i>Review and Herald</i> , Jul. 26, 1907
And, behold, they will publish this, and Satan will harden the hearts of the people to stir them up to anger against you, that they will not believe my words. Thus Satan thinketh to over power your testimony in this generation, that the work may not come forth in this generation. DC 10:32,33	It was the spirit of Satan expressed in looks and words to make of none effect the Testimonies of the Spirit of God. ... And while it is called to-day, if you hear his voice, harden not your hearts , as in the provocation in the wilderness. <i>Special Testimony to the Battle Creek Church</i> , 9.
...I also had the spirit of prophecy ... PGP 56:73	...the Lord has manifested Himself through the spirit of prophecy ... 5T 64
Our minds being now enlightened, we began to have the Scripture laid open to our understandings, and the true meaning and intention of the more mysterious passages revealed unto us in a manner which we never could attain to previously, nor ever before thought of... PGP 57:74	...when the brethren who had assembled for study came to a point where they could go no further, and had recourse to earnest prayer, the Spirit of God would rest upon. I would be taken off in vision and be instructed in regard to the relation of Scripture to Scripture. <i>Review and Herald</i> , June 14, 1906
I answered that I must join none of them, for they were all wrong; and the Personage who addressed me said that all their creeds were an abomination in his sight; and that these professors were all corrupt; that: "they draw near me with their lips but their hearts are far from me, they teach for doctrines the commandments of men...". PGP 48:17-20	I was shown the necessity of those who believe that we are having the last message of mercy, being separate from those who are daily imbibing new errors. I saw that neither young nor old should attend their meetings; for it is wrong to thus encourage them while they teach error that is a deadly poison to the soul and teach for doctrines the commandments of men. <i>Early Writings</i> , p. 124

...the Book of Mormon...contains the truth and the word of God. DC 19:26	...In my books, the truth is stated, barricaded by a "Thus saith the Lord". Letter, March 6, 1906
And then thou deliveredst up that which God had given thee sight and power to translate, thou deliveredst up that which is sacred ... DC 3:12	Sister Fannie...you have handled the sacred things... Letter to Fannie Bolton, Feb. 6, 1894

Příklady srovnání ukázek z děl Ellen Whiteové a jiných spisovatelů

White, Ellen	Hanna, William
<i>The Spirit of Prophecy, Vol. 2, 1877</i>	<i>The Life of Christ, 1863</i>
<p>[67] Christ virtually says, On the bank of Jordan the heavens were opened before me, and the Spirit descended like a dove upon me. That scene at Jordan was but a token to evidence that I was the Son of God. If you believe in me as such, your faith shall be quickened, and you shall see that the heavens will be opened, and shall never be closed. I have opened them for you, and the angels of God, that are united with me in the reconciliation between earth and Heaven, uniting the believers on earth with the Father above, will be ascending, bearing the prayers of the needy and distressed from the earth to the Father above, and descending, bringing blessings. . . for the children of men.</p> <p>The angels of God are ever moving up and down from earth to Heaven, and from Heaven to earth. All the miracles of Christ performed for the afflicted and suffering were, by the power of God, through the ministrations of angels. Christ condescended to take humanity, and thus he unites his interests with the fallen sons and daughters of Adam here below, while his divinity grasps the throne of God. And thus Christ opens the communication of man with God, and God with man.</p>	<p>[108] You have heard ... on the banks of the river, the heavens opened for a moment above my head, and the Spirit was seen coming down like a dove upon me. That was but a sign. Believe what that sign was meant to confirm; believe in me as the Lamb of God, the Saviour of the world, the baptizer with the Holy Ghost, and your eye of faith shall be quickened, and you shall see those heavens standing continually open above my head-opened by me for you; and the angels of God ... that carry on the blessed ministry of reconciliation between earth and heaven, between ... believers below and the heavenly Father above... going up and bringing blessings innumerable down, ascending and descending upon the Son of man... You shall see me in that ladder of all gracious communication between earth and heaven, my humanity fixing firmly the one end of that ladder on earth, in my divinity the other end of that ladder lost amid the splendors of the throne.</p>
<p><i>The Spirit of Prophecy, Vol. 2</i> E. G. White 1877</p> <p>[343] The Feast of Tabernacles was celebrated to commemorate the time when the Hebrews dwelt in tents during their sojourn in the wilderness. While this great festival lasted, the people were required to leave their houses and live in booths made of green branches of pine or myrtle. These leafy structures were sometimes erected on the tops of the houses, and in the streets, but oftener outside the walls of the city, in the valleys and along the hillsides. Scattered about in every direction, these green camps presented a very picturesque appearance.</p> <p>[344] The feast lasted one week, and during all that time the temple was a festal scene of great rejoicing.</p>	<p>Night Scenes in the Bible Daniel March 1868-1870</p> <p>[363] For seven successive days Jerusalem was crowded by thousands of the faithful in Israel . . . They lived in booths or tabernacles of green boughs built upon the housetops, in the streets and public squares, in the courts of the temple and of private houses, and all up and down the valleys and hillsides beyond the walls of the city. The whole of Mount Zion... was so thickly shaded with green boughs as to seem in the distance like a forest of palm and pine, of olive and of myrtle. Seven days were consecrated....</p>
<p><i>The Desire of Ages</i> Ellen G. White 1898</p> <p>[23] So Christ set up His tabernacle in the midst of our human encampment. He pitched His tent by the side of the tents of men, that He might dwell among us, and make us familiar with His divine character and life.</p>	<p><i>The Great Teacher</i> John Harris 1836, (1870 ea.)</p> <p>[90] He came and set up his tabernacle in the midst of the human encampment, pitched his tent side by side with our tents, to attest the presence of God, to make us familiar with his character, and sensible of his love.</p>
<p><i>The Desire of Ages</i> Ellen G. White 1898</p> <p>[83] It would be well for us to spend a thoughtful hour each day in contemplation of the life of Christ. We should take it point by point, and let the imagination grasp each scene, especially the closing ones. As we thus dwell upon His great sacrifice for us, our confidence in Him will be more constant, our love will be quickened, and we shall be more deeply imbued with His spirit.</p>	<p><i>Walks and Homes of Jesus</i> Daniel March 1856</p> <p>[313] Nevertheless it will do us all good, frequently and solemnly to review the closing scenes in the Saviour's earthly life.... We shall learn many salutary lessons, by going back in memory, and spending a thoughtful hour, in the endeavor to strengthen our faith and quicken our love at the foot of the cross.</p>
<p><i>The Desire of Ages</i> Ellen G. White 1898</p> <p>[142] "Verily, verily, I say unto you, Hereafter ye shall see heaven open, and the angels of God ascending and descending upon the Son of man".</p> <p>Here Christ virtually says, On the bank of the Jordan the heavens were opened, and the Spirit descended like a dove upon Me. That scene was but a token that I am the Son of God. If you believe on Me as such, your faith shall be quickened. You shall see that the heavens are opened, and are never to be closed. I have opened them to you. The angels of God are ascending..</p> <p>and descending, bringing blessing and hope, courage, help, and life, to the children of men....</p>	<p><i>The Life of Christ</i> William Hanna 1863</p> <p>[108] "Verily, verily I say unto you, hereafter, or rather from this time forward, ye shall see heaven open, and the angels of God ascending and descending upon the Son of man. You have heard, that a few weeks ago on the banks of the river, the heavens opened for a moment above my head, and the Spirit was seen coming down like a dove upon me. That was but a sign. Believe what that sign was meant to confirm; believe in me as the Lamb of God, the Saviour of the world, the baptizer with the Holy Ghost, and your eye of faith shall be quickened, and you shall see those heavens standing continually open above my head-opened by me for you; and the angels of God-all beings and things that carry on the blessed ministry of reconciliation between earth and heaven . . . ascending and descending</p>

<p>[143] In taking upon Himself humanity, our Saviour unites His interests with those of the fallen sons and daughters of Adam, while through His divinity He grasps the throne of God. And thus Christ is the medium of communication of men with God, and of God with men.</p>	<p>upon the Son of man You shall see me in that ladder of all gracious communication between earth and heaven, my humanity fixing firmly the one end of that ladder on earth, in my divinity the other end of that ladder lost amid the splendours of the throne“.</p>
--	---

White, Ellen	Foy, William
<i>Christian Experience and Views of Mrs. White (1851)</i>	<i>The Christian Experience of William E. Foy (1845)</i>
<p>All the angels that are commissioned to visit the earth hold a golden card, which they present to the angels at the gates of the city as they pass in and out. (pp. 37, 39)</p>	<p>I then beheld countless millions of shining ones coming with cards in their hands. These shining ones became our guides. The cards, they bore shone above the brightness of the sun; and they placed them in our hands but the name of them I could not read. (pp. 10, 11)</p>
<p>On either side of the chariot were wings, and beneath it wheels. And as the chariot rolled upwards, the wheels cried Holy, and the wings as they moved, cried Holy, and the retinue of Holy Angels around the cloud cried Holy, Holy, Holy, Lord God Almighty. (p. 35)</p>	<p>There were countless millions of bright angels, whose wings were like pure gold, and they sang with loud voices, while their wings cried, holy. (p. 18)</p>
<p>And as the chariot rolled upward, the wheels cried, "Holy," and the wings, as they moved, cried, "Holy," and the retinue of holy angels around the cloud cried, "Holy, holy, holy, Lord God Almighty!" <i>Maranatha</i>, p. 305</p>	<p>Behind the angel I beheld countless millions of bright chariots. Each chariot had four wings like flaming fire and an angel followed after the chariot, and the wings of the chariot, and the wings of the angel cried as one voice saying "holy". (p. 18)</p>
<p>On one side of the river was a trunk of a tree, and a trunk on the other side of the river, both of pure, transparent gold... Its branches bowed to the place where we stood, and the fruit was glorious; it looked like gold mixed with silver. (p. 17)</p>	<p>I then beheld in the middle of this boundless place a tree, the body of which was like unto transparent glass, and the limbs were like transparent gold, extending all over this boundless place...the fruit appeared like clusters of grapes in pictures of pure gold. (pp. 14,15)</p>
<p>I asked Jesus to let me eat of the fruit. He said: "Not now. Those who eat of the fruit of this land go back to earth no more... (pp. 19, 20)</p>	<p>With a lovely voice the guide spoke to me and said, "Those who eat of the fruit of this tree return to earth no more". (p. 15)</p>
<p>...in His right hand was a sharp sickle; in His left, a silver trumpet. (p. 16)</p>	<p>Against His breast and across his left hand was as it were a trumpet of pure silver... (p. 18)</p>
<p>Here on the sea of glass the 144,000 stood in a perfect square. Some of them had very bright crowns, others not so bright. ... And they were all clothed with a glorious white mantle from their shoulders to their feet. (p. 11)</p>	<p>I then saw in midst of the place an innumerable multitude, arrayed in white raiment, standing in a perfect square, having crowns of unfading glory upon their heads. (p. 19)</p>
<p>Jesus raised his mighty glorious arm, laid hold of the pearly gate and swung it back on its glittering hinges, and said to us, You have washed your robes in my blood, stood stiffly for my truth, enter in. We all marched in and felt we had a perfect right in the City.(p. 11)</p>	<p>Before the gate stood a tall and mighty angel clothed in raiment pure and white; his eyes were like flaming fire, and his he wore a crown upon his head which lighted up this boundless plain. The angel raised his right hand, and laid hold upon the gate and opened it; and as it rolled upon its glittering hinges, he cried with a loud voice to the heavenly host, "Your all welcome!" Then the guardian angels in the midst of the saints struck a song of triumph, and the saints, both great and small sang with loud voices and passed within the gate... (p. 10)</p>

Příklady struktury knihy E.G. Whitové „Patriarchové a proroci“ a Adersheimovy „Biblické historie“

White, Ellen	Edersheim, Alfred
<i>Patriarchs and Prophets</i> ; Mountain View, California, Pacific Press (1890,1913).	<i>Bible History: Old Testament, vols. 1-4.</i> (1876:1880) Reprint Grand Rapids by Eerdmans 1949. March, Daniel Night Scenes in the Bible Philadelphia, Zeigler, McCurdy
Page in 1958 edition (White)	Page in volume 1 (Edersheim)
33 Why Was Sin Permitted?	xi Introduction
44 The Creation	17 Creation
52 The Temptation and Fall 63 The Plan of Redemption	17 The Fall
71 Cain and Abel Tested	23 Cain and Abel-The Two Ways
80 Seth and Enoch	23 Seth and His Descendants
90 The Flood	44 The Flood
105 After the Flood 111 The Literal Week	51 After the Flood
117 The Tower of Babel	57 Babel-Confusion of Tongues
125 The Call of Abraham	72 The Calling of Abram
132 Abraham in Canaan	72 His Arrival in Canaan
145 The Test of Faith	97 Trial of Abraham's Faith
156 Destruction of Sodom	88 The Destruction of Sodom
171 The Marriage of Isaac	106 The Marriage of Isaac
177 Jacob and Esau	106 Birth of Esau and Jacob
183 Jacob's Flight and Exile	115 Jacob Is Sent to Laban
195 The Night of Wrestling	132 The Night of Wrestling
204 The Return to Canaan	132 Jacob Settles at Hebron
213 Joseph in Egypt	142 Joseph's Early Life
224 Joseph and His Brothers	161 Joseph Recognizes His brothers
Page in 1958 edition (White)	Page in volume 2 (Edersheim)
241 Moses	35 The Birth and the Training of Moses
257 The Plagues of Egypt	63 The Ten "Strokes," or Plagues
273 The Passover	78 The Passover and Its Ordinances
281 The Exodus	78 The Children of Israel Leave Egypt
291 From the Red Sea to Sinai	89 The Wilderness of Shur
303 The Law Given to Israel 315 Idolatry at Sinai	105 The "Ten Words," and Their Meaning
331 Satan's Enmity against the Law	121 The Sin of the Golden Calf
343 The Tabernacle and	133 The Rearing of the Tabernacle Its Services
359 The Sin of Nadab and Abihu	137 The Sin of Nadab and Abihu
395 The Rebellion of Korah	171 The Gainsaying of Korah
363 The law and the Covenants	114 Civil and Social Ordinances- The "Covenant Made by Sacrifice"
374 From Sinai to Kadesh	156 [March into the Wilderness]
387 The Twelve Spies	163 The Spies Sent to Canaan
406 In the Wilderness	171 The Years in the Wilderness
411 The Smitten Rock	184 The Sin of Moses and Aaron
422 The Journey around Edom 433 The Conquest of Bashan	193 Journey of the Children of Israel in the Land of Edom
Page in 1958 edition (White)	Page in volume 3 (Edersheim)
438 Balaam	11 Character and History of Balaam
453 Apostasy at the Jordan	23 The End of Balaam
462 The Law Repeated	33 The Second Census of Israel
469 The Death of Moses	42 Death and Burial of Moses
481 Crossing the Jordan	53 The Miraculous Parting of Jordan
487 The Fall of Jericho	58 The Miraculous Fall of Jericho
499 The Blessings and the Curses	73 The Blessing and the Curse on Gerizim and Ebal

505 League with the Gibeonites	72 The Deceit of the Gibeonites
510 The Division of Canaan	87 Final Division of the Land
521 The Last Words of Joshua 525 Tithes and Offerings 530 God's Care for the Poor	96 Joshua's Farewell Addresses
537 The Annual Feasts	33 Sacrificial Ordinances
543 The Earlier Judges	105 Summary of the Book of Judges
560 Samson	163 The History of Samson
Strana 1958 vydání White	Strana ve volume 4 vydání Edersheim
569 The Child Samuel	1 Birth of Samuel
575 Eli and His Sons	10 The Sin of Eli's Sons
581 The Ark Taken by the Philistines	16 Taking of the Ark
592 The Schools of the Prophets	26 Samuel's Administration
603 The First King of Israel	26 The Demand for a King
616 The Presumption of Saul	56 Saul's Disobedience
627 Saul Rejected	56 The Rejection of His Kingdom
637 The Anointing of David	79 The Anointing of David
643 David and Goliath	79 Combat between David and Goliath
649 David a Fugitive	94 David's Flight to Samuel
660 The Magnanimity of David	109 David end Jonathan
675 The Death of Saul	147 Death of Saul
683 Ancient and Modern Sorcery	136 Saul... the Witch of Endor
690 David at Ziklag	136 Capture of Ziklag by the Amalekites
697 David Called to the Throne	147 David King at Hebron
703 The Reign of David	163 David... King over All Israel
717 David's Sin and Repentance	190 David's Great Sin... Repentance